

Văn hóa đọc - thắp lửa tri thức

Trang: 4+5+6+7+8

Khi điện ảnh nhìn thẳng vào bạo lực gia đình

Sự bạo hành trong xã hội diễn ra ở nhiều mức độ và hình thái khác nhau, mà trong đó bạo hành gia đình là một tệ nạn, hệ lụy của nó khủng khiếp và khó có thể lường trước...

● Ảnh minh họa.

● Cảnh trong phim "Đêm tối rực rỡ".

Phim và những điều ngoài phim

Tư duy này và cả những trải nghiệm cá nhân về bạo lực trong quá khứ đã đưa Nhã Uyên - người chấp bút cho kịch bản bộ phim "Đêm tối rực rỡ" và cũng là người đóng vai chính đến với thành công khi bộ phim đã và đang trở thành phim độc lập Việt Nam có doanh thu cao thứ hai mọi thời đại. Đang được chiếu rộng rãi tại các rạp trên toàn quốc, nhưng với nhiều người muốn xem phim này phải "đủ bản lĩnh". Vì những cảnh bạo lực gia đình trong đó rất ám ảnh.

Bộ phim mở đầu bằng đám tang của người ông trong gia đình. Khi người ông qua đời, cả gia đình của Xuân Thanh (diễn viên Nhã Uyên) tề tựu để đưa tiễn. Bỗng dưng một đám người kéo đến đòi nợ trong sự ngỡ ngàng của tất cả. Rồi từ đó, những bí mật bị phanh phui, bị kịch chồng bị kịch, như một hệ lụy tổn thương của nạn bạo hành gia đình kéo dài bấy lâu nay. Trong phim có những cảnh quay đầy ám ảnh như cảnh ông Toàn (diễn viên Kiến An) - một người cha gia trưởng, trọng nam, khinh nữ, từng nhiều lần đánh mắng vợ, con thậm chí đìm đầu bà Gái (diễn viên Phương Dung) - vợ mình vào lu nước trước sự chứng kiến của cô con gái nhỏ Xuân Thanh. Nỗi đau đó mãi không lành, để đến khi cả gia đình tề tựu để đưa người ông quá cố, cô gái trưởng thành Xuân Thanh nhưng mang theo nhiều vết thương tâm lý, ngạt ngừng không muốn bước vào nhà, trên tay cầm sẵn một con dao gấp. Nhiều bị kịch xoay quanh Xuân Thanh và các thành viên khác trong gia đình

cũng lần lượt lộ diện...

"Đêm tối rực rỡ" gây chú ý vì đạo diễn Aaron Toronto vốn là một nhà làm phim người Mỹ, đã có hơn 20 năm sống và nhiều năm làm việc trong ngành điện ảnh tại Việt Nam. Vợ anh - nữ diễn viên Nhã Uyên với những trải nghiệm từng bị bạo hành trong quá khứ vừa đảm nhận vai chính, vừa là người chấp bút cho kịch bản bộ phim.

Được biết, đối với những tư liệu về chấn thương tâm lý, Nhã Uyên không chỉ mượn chính trải nghiệm của mình để xây dựng kịch bản và hoàn thành vai diễn, mà còn từ những câu chuyện chị phỏng vấn, chứng kiến và được biết. Đó có thể là câu chuyện về một người bạn tuổi thơ bị mẹ trừng phạt theo một cách nhục nhã, bị đánh tới gãy chổi hoặc bị cha mẹ chỉ trích, không bao giờ thấy con cái đủ giỏi giang... "Lúc phỏng vấn những người bạn của mình, chúng tôi nhận ra họ đều từng bị bạo hành trong gia đình. Tùy theo mức độ bạo hành, là thể xác hay tinh thần... họ đều khó có thể hạnh phúc được. Tôi cảm nhận được phần nào nỗi đau của họ trong lòng, chính vì vậy chúng tôi đã quyết tâm làm dự án này" - Nhã Uyên cho biết.

Bản thân các diễn viên của "Đêm tối rực rỡ" cũng có những chia sẻ, trải lòng về nhân vật cũng như quan điểm của mình về việc bạo hành gia đình. Diễn viên Huỳnh Kiến An - người đóng vai ông Toàn cho biết: "Sau mỗi cảnh mà nhân vật ông Toàn ra tay hành hạ vợ con, tôi càng thêm ghét nhân vật này. Nhưng mình vẫn phải cố gắng làm tốt, để lên án nạn

bạo hành gia đình". "Bạo lực một khi đã tạo ra sự ám ảnh thì trong tương lai nó sẽ tiếp diễn. Người bị bạo hành dễ có xu hướng trở thành người bạo hành con mình" - diễn viên Kim B nói. Trong phim, cô đóng vai Kim Bảo, cũng là một nạn nhân của bạo hành và trở thành một con nghiện...

Nhìn thẳng vào bạo lực để triệt tiêu bạo lực

Vừa qua, Bệnh viện Nhi Trung ương tiếp nhận một bệnh nhi 13 tuổi nhập viện do tự tử bằng thuốc giảm đau liều cao. Được biết, bệnh nhi cảm thấy thất vọng vì bản thân không đáp ứng được những kỳ vọng của cha mẹ, lại thường xuyên xảy ra mâu thuẫn với gia đình do bất đồng quan điểm về phong cách sống và định hướng tương lai nên đã có ý định tự tử. Một trường hợp khác là bệnh nhi 14 tuổi, trẻ đã uống thuốc ngủ tự tử sau khi bị mẹ đánh mắng. Rất may mắn, trong cả hai trường hợp trên, trẻ đã được gia đình đưa đi cấp cứu kịp thời nên không nguy hiểm đến tính mạng, tuy nhiên tổn thương tâm lý có thể còn ảnh hưởng đến suốt đời. Sau sự cố đáng tiếc về nam sinh lớp 10 nhảy lầu tại Hà Nội gây chấn động thời gian qua, vấn đề tổn thương tâm lý và những ảnh hưởng tiêu cực từ gia đình được cộng đồng quan tâm hơn bao giờ hết.

Tại Việt Nam, bạo lực gia đình vẫn còn là một vấn đề nhức nhối, nan giải. Kết quả điều tra quốc gia công bố năm 2020, cứ 3 phụ nữ thì có gần 1 người (32%) bị chồng bạo lực thể xác/hoặc bạo lực tinh dục. Có 69% trẻ em cho biết đã từng bị bố mẹ xử phạt

bằng hình thức bạo lực và cũng có 31,6% cha mẹ thừa nhận họ đã xử phạt con bằng hình thức trên... Bạo lực gia đình đã thực sự trở thành vấn nạn đè nặng lên các thế hệ gia đình Việt cũng như ảnh hưởng nặng nề đến lứa thanh, thiếu nhi trong tương lai.

Thế nhưng, nhiều vấn đề tâm lý - tâm thần do bạo lực gia đình gây ra vẫn còn bị xem nhẹ, gặp nhiều hoài nghi từ xã hội. Khi hành động dạy dỗ bằng đòn roi đã dần giảm, thì nguy cơ bạo hành gia đình vẫn có thể lân khuất đâu đó trong chính lời nói hàng ngày. Và đó cũng là lý do mà khán giả tìm thấy ở "Đêm tối rực rỡ" khi dù được nhắc nhở bởi bàn tay của một đạo diễn nước ngoài nhưng lại gây ấn tượng bởi câu chuyện và bối cảnh vô cùng gần gũi với văn hóa Việt. Nhiều khán giả nói rằng họ cảm thấy quá bất ngờ với độ chân thật và gai góc của câu chuyện trong phim, khi mà đã hoặc vẫn đang bắt gặp những hình mẫu gia đình như vậy ngoài đời.

Bạo lực dù dưới hình thức gì thì vẫn là bạo lực, mà không thể biện minh bằng lý do nào khác. Chính vì thế để có thể triệt tiêu bạo lực gia đình thì không còn cách nào khác phải nhìn thẳng vào nó. Nhận xét về bộ phim, PGS.TS Trần Thành Nam - Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội cho rằng đối mặt với vết thương quá khứ, chúng ta không thể cứ băng

bỏ tạm rồi bỏ đấy. Những vết thương như vậy sẽ rất hiếm có khả năng lành lại, mà sẽ mưng mủ, hoại tử và lan truyền hơn nữa. Chính vì vậy với ông, xem bộ phim này cũng là cách đối mặt với nỗi đau ấy, để có thể tự chữa lành, dùng cảm đối diện với nó và vượt qua chính mình. "Chúng ta không thể thay đổi quá khứ, nhưng có thể chọn thay đổi cách nhìn lại và diễn giải về những biến cố ấy. Giống như cách dừng lại vòng luân quản, ngăn nó truyền đến cho con cái của mình", theo ông Nam.

Nhìn thẳng vào bạo lực để nhận diện, lên án và xóa bỏ nó, đó là quan điểm của nhiều chuyên gia trong lĩnh vực phòng chống bạo lực gia đình, bạo lực giới. Trong một lần trả lời phỏng vấn, bà Carol Mortensen - Giám đốc quốc gia Tổ chức Hagar quốc tế tại Việt Nam đã nói rằng: "Tôi đã có 23 năm làm việc với vấn đề bình đẳng giới và trong 23 năm đó, tôi luôn giữ cho mình một tâm niệm, một mục đích để hướng tới. Đó là: "Bạo lực giới, nếu không được thường xuyên nói đến thì sẽ không bao giờ thay đổi được". Tại sao tôi lại suy nghĩ như thế, bởi bạo lực giới có rất nhiều nguyên nhân như từ định kiến giới (nam giới đề cao vai trò của mình và hạ thấp vai trò của nữ giới; bản thân nữ giới cũng tin và chấp nhận về vai trò kém hơn của mình...); từ hoàn cảnh khách quan chiến tranh, đói nghèo... Với nguyên nhân này, bạo lực giới xảy ra ở khắp nơi, mọi giai cấp, mọi tầng lớp, mọi giới tính, chính vì thế nên nếu chúng ta không đề cập đến nó, không lên tiếng về nó thì vấn đề mãi mãi sẽ không bao giờ giải quyết được".

"Đêm tối rực rỡ" chọn bối cảnh phim là một đám tang - điều tưởng như tối kỵ với người Việt Nam - và đã thành công. Tại sao lại như vậy? Có sự lý giải rằng bạo hành gia đình và đám tang, tưởng không liên quan với nhau nhưng về mặt nào đó vẫn có những thứ tương đồng, về sự mất mát và tiếp nối. Bạo hành gia đình là một tệ nạn, hệ lụy của nó khủng khiếp và khó có thể lường trước. Nhưng không phải không có cách để thoát ra hay hoá giải. Nó cũng tương tự như nỗi đau khi ta trải qua sự mất mát của người thân vậy. Đám tang là những nghi thức lễ nghĩa cuối cùng ta tiễn đưa người thân và sau đó là ngày tháng ta biết mình phải vui về để sống tiếp...

HỒNG MINH

“Mới đây, tại phiên họp Thường vụ Quốc hội cho ý kiến dự thảo Luật Phòng, chống bạo lực gia đình, ngoài 16 hành vi được coi là bạo lực gia đình được nêu trong dự thảo, đã có đề xuất xem xét đưa hành vi sử dụng các biện pháp thái quá trong dạy con cái, ép con lựa chọn nghề nghiệp trái với mong muốn, nguyện vọng và ép lựa chọn giới tính thai nhi bỏ sung vào nhóm hành vi bạo lực gia đình.”

Lên tiếng, không bao giờ là vô nghĩa!

● Các khách mời trao đổi tại Tọa đàm.

Theo các chuyên gia tâm lý, trong văn hóa Việt Nam, nói về tình dục là việc đáng xấu hổ, nhất là chuyện xâm hại tình dục. 20 năm qua, câu chuyện này đã được nói cởi mở hơn, nhưng vẫn còn đó những khoảng trống, khi hầu hết trẻ em lớn lên rồi sẽ... “tự biết”.

Khi đàn ông được... “dung thứ”

Theo một nghiên cứu tại 3 trường phổ thông trung học ở Hà Giang, Quảng Ninh và thành phố Hồ Chí Minh do Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội (ISDS) và Trung tâm Nghiên cứu về và Ứng dụng Khoa học về Phụ nữ, Giới và Vị thành niên (CSAGA) hợp tác với Actionaid thực hiện từ nhiều năm trước thì có tới 20% các em được hỏi đã bị quấy rối, lạm dụng tình dục, trong đó 4,8% các em bị 1-2 lần trong năm, cá biệt có những em bị tới hơn 10 lần trong một năm.

Nạn nhân thường tập trung nhiều ở độ tuổi từ 14 đến 16, tuy nhiên cũng có những em bị những hành vi sàm sỡ từ rất sớm, từ khi mới 7 đến 9 tuổi. Số em trai bị quấy rối, lạm dụng tình dục cũng không phải là nhỏ (20,8%). Điều đáng lo ngại là nhiều em không ý thức được mình bị bạo hành tình dục.

Cũng một nghiên cứu của Viện Nghiên cứu Phát triển Xã hội đã từng gây sốc “Tình dục - chuyện để đùa, khó nói” đã chỉ ra, cách ứng xử thường gặp hơn cả của các bậc phụ huynh là né tránh. Trong lịch giáo dục các cô con gái phải “giữ gìn” thì các bậc cha mẹ, vô hình trung cũng củng cố ý niệm rằng đàn ông là phải mạnh, rằng họ là những kẻ “nguy hiểm” vì họ tràn đầy ham muốn tình dục. Quan trọng hơn, đàn ông không thể và không nhất thiết phải kiểm soát ham muốn tình dục của họ. Đồng thời, các bậc cha mẹ cũng củng cố quan niệm đàn ông có thể, thậm chí nên là người chủ động tấn công và chinh phục phụ nữ. Trong khi phụ nữ chỉ nên tiếp nhận, chịu đựng, tuân phục hoặc phải biết tự bảo vệ mình và ngăn ngừa các cuộc tấn công tình dục của nam giới trước khi chúng xảy ra.

Theo nghĩa này, các cô gái luôn ở trong tình trạng phải hết sức cảnh giác, còn các bậc cha mẹ, nhất là người mẹ thì nỗ lực hết sức để bảo toàn nguyên vẹn con gái mình cho đến khi kết hôn: “Mẹ bảo đàn ông ai người ta cũng rất ham muốn, thế nhưng con phải giữ mình thì đến lúc con về ở với người ta thì nó mới tôn trọng con. Nếu con mà để dài quá để nó muốn làm gì con cũng được thì lúc về nó khinh thường con lắm, kể cả nó yêu con đến mấy thì

● Luật sư Nguyễn Hữu Long.

● Cán dạy các thế hệ trẻ về yêu thương, tôn trọng và cư xử văn minh. (Ảnh minh họa)

yêu...” (Lan, 42 tuổi, Hà Nội).

Trong phần lớn các gia đình Việt Nam giáo dục tình dục chỉ là cảnh báo và đe dọa. Kết quả là chúng tìm đến bạn bè, tuy nhiên, bạn bè có thể đưa ra các thông tin sai lệch vì bản thân bạn bè có thể cũng đi tìm kiếm thông tin từ các nguồn không tin cậy bên ngoài gia đình.

“Lần đầu tiên (mộng tinh) em thấy sợ. Tự dung thấy thế thì không biết mà không dám hỏi, về sau thấy rằng hình như có cảm giác như này nó là bình thường, mới đi hỏi bạn lớn thì nó nói bậy, nó bảo “thế là mày “ấy” nhau được rồi đấy”. Không dám hỏi bố mẹ đâu”, (Tuấn, nam, 32 tuổi, doanh nghiệp, Hà Nội).

“Bố là người không được nhạy cảm lắm trong vấn đề này. Năm lớp 7, lớp 8 em có hỏi bố một lần về quan hệ tình dục thì bố bảo là còn quá bé để biết. Đến năm ngoài khi xem chương trình giáo dục giới tính ở trên tivi về nạo phá thai nhiều thì mình cũng quay sang hỏi bố quan hệ là thế nào mà nhiều người lại bị như thế. Bố bảo chuyện đấy rất là hại và tuổi các con bây giờ không nên biết nhiều. Thế là xong, kết thúc cuộc nói chuyện, đi ra ngoài kia”, (Việt, nam, 16 tuổi, học sinh, Hà Nội).

Có thể nói, giáo dục tình dục trong gia đình, cho đến ngày hôm nay vẫn gói gọn trong “ba không”: Không biết, không thể và không được. Một số bậc phụ huynh không thể hỗ trợ cho lớp trẻ vì bản thân họ không có kiến thức để trao đổi với con cái về các chủ đề liên quan đến tình dục. Những người khác có thể hiểu biết hơn nhưng cho rằng, khi trưởng thành con cái họ sẽ tự biết. Nhóm thứ ba, có thể vì tất cả các lý do trên và cả vì quan điểm căm ghét tình dục nên cấm đoán một cách tuyệt đối sự quan tâm của chúng đến tình yêu, tình dục. Cách nhìn nhận đó coi đàn ông là mối

đe dọa đối với phụ nữ vì tình dục của họ là không thể kiềm chế và thường dễ dàng được dung thứ.

Nghiên cứu này cũng chỉ ra, giáo dục tình dục cho vị thành niên trong gia đình, nếu có chỉ là để các cô gái biết cách đề phòng đàn ông mà không phải là để nam nữ, thanh, thiếu niên hiểu biết về mình và về nhau - cho một quan hệ tình dục tốt đẹp trong tương lai. Do vậy, giáo dục tình dục trong gia đình, nếu có, không phải để cung cấp thông tin và kỹ năng, mà là để phủ nhận và cấm đoán nó.

Đã đến lúc cần thay đổi, giới tính nào cũng cần cư xử văn minh”

TS. Hoàng Tú Anh, Chủ tịch Chủ tịch Mạng lưới Phòng ngừa và Ứng phó Bạo lực Giới tại Việt Nam (GBVNET) cho biết: “Trên 60% phụ nữ Việt Nam bị bạo lực gia đình, nhưng chỉ có hơn 50% nạn nhân chia sẻ với người khác và chỉ 10% tìm đến sự hỗ trợ của các cơ quan chức năng. Chúng ta hay dạy trẻ em gái, phụ nữ phải làm vợ, làm mẹ như thế nào, phải biết tự bảo vệ bản thân, nhưng lại không dạy cho trẻ em nam, nam giới phải tôn trọng phụ nữ, cách để thể hiện tình yêu thương với phụ nữ. Đã đến lúc thay đổi, hãy dạy thế hệ trẻ em của chúng ta biết dù là giới tính nào cũng cần cư xử văn minh. Mong rằng, chủ đề giáo dục giới tính, giáo dục tư pháp này được đưa vào chương trình giáo dục phổ thông. Đồng thời hệ thống pháp luật cần đưa ra cơ chế hỗ trợ thiết thực cho nạn nhân để nạn nhân không còn e ngại việc tố giác...”

Không im lặng nữa!

Vừa qua, Mạng lưới Phòng ngừa và Ứng phó Bạo lực Giới tại Việt Nam - GBVNET tổ chức Tọa đàm “Lên tiếng - Không bao giờ là quá muộn” để phân tích các khía cạnh liên quan đến việc lên tiếng của những người bị bạo lực và xâm hại tình dục tại Việt Nam.

Nhà báo Trương Anh Ngọc cho biết: “Việc nạn nhân lên tiếng tố cáo tuy gọi cho chúng ta những cảm xúc buồn, tiếc và cả

phẫn nộ, nhưng ở khía cạnh khác, đây cũng là chuyển biến tích cực và đáng mừng. Bởi nạn nhân đã dũng cảm lên tiếng, như một sự khích lệ để những người rơi vào hoàn cảnh tương tự cũng lên tiếng, không im lặng nữa. Thực tế đa phần nạn nhân im lặng là bởi những e sợ: sợ bị đổ lỗi, trách cứ, sợ ảnh hưởng đến các mối quan hệ, sợ bị nhìn bằng một ánh mắt khác,.... Việc bị bạo lực, xâm hại giống như một gánh nặng đè lên nạn nhân. Khi bị bạo lực xâm hại tình dục, họ giống như một người ốm, rủ rượi, thất vọng và đang cần người đứng bên, trợ giúp, nhưng lại sợ bị những người khác lại vùi dập thêm”...

Tùng là “người trong cuộc”, TS. Nguyễn Thị Thanh Lưu chia sẻ: “Khi tôi là nạn nhân của quấy rối, xâm hại, tôi đã sợ hãi, cảm thấy là sự cố đáng xấu hổ của cuộc đời mình, không dám chia sẻ với ai ngoài chồng tôi, là người nước ngoài. Sau 7 năm tôi gặp lại thủ phạm nhưng cảm thấy nỗi đau sống lại ngùn ngụt trong lòng tôi. Tôi rất thấu hiểu với các nạn nhân, khi sau rất nhiều năm, thậm chí hàng chục năm mà nỗi đau vẫn còn đó”.

TS Lưu cũng nhấn mạnh: “Khi tôi chia sẻ câu chuyện bị quấy rối, có bạn tôi đã nói “Đàn ông nào mà chả thế!” - đây là sự bình thường hoá hành vi quấy rối, xâm hại phụ nữ. Điều đó khiến cho tôi nghĩ rằng mình là người sai, đây cũng là nguyên nhân phổ biến khiến nhiều nạn nhân ngại ngần khi lên tiếng. Định kiến không chỉ “tiêm nhiễm” điều đó vào đầu đàn ông mà còn ảnh hưởng đến chính phụ nữ, khiến cho phụ nữ tự đổ lỗi cho bản thân mình”...

TS. Nguyễn Thu Giang, Phó Viện trưởng Viện LIGHT khẳng định: “Lên tiếng có thể có nhiều hình thái khác nhau, dù ở hình thái nào, việc lên tiếng không bao giờ là vô ích, vô nghĩa. Tất cả chúng ta đều hướng đến mục tiêu xã hội không còn ai là nạn nhân của bạo lực, vì vậy sự lên tiếng của bạn sẽ góp phần mang đến những điều tốt đẹp hơn. Hãy tự hào khi mình là một phần của sự lên tiếng.”

Nói về vấn đề “lên tiếng muộn” thì vấn đề pháp lý sẽ như thế nào, Luật sư Nguyễn Hữu Long chia sẻ: “Xét về góc độ pháp lý, pháp luật Việt Nam có đầy đủ cơ sở để xử phạt mọi hành vi quấy rối, xâm hại tình dục. Việc lên tiếng, tố giác cũng như thu thập bằng chứng cần được thực hiện sớm ngay khi hành vi xảy ra, các hành vi có thể cấu thành tội phạm hình sự hoặc xử lý trách nhiệm hành chính. Nếu đã có cấu thành tội phạm thì sẽ ngăn chặn, xử phạt, và có thể việc này sẽ tránh được các vụ quấy rối xâm hại tình dục tiếp sau. Lên tiếng không bao giờ là muộn nhưng sớm sẽ tốt hơn”.

Luật sư Nguyễn Huy Long nhấn mạnh, cần hiểu rõ rằng việc lên tiếng tố cáo sẽ là một hành trình dài và nhiều khó khăn, tuy nhiên vẫn sẽ luôn có những sự hỗ trợ. Ví dụ, người lên tiếng bị tấn công bởi những bình luận trên mạng xã hội hoàn toàn có thể nhờ đến sự trợ giúp và vào cuộc của cơ quan chuyên trách về an ninh mạng. Khi một số trường hợp bị xử phạt dè dặt, các hành vi tấn công trên môi trường mạng chắc chắn sẽ giảm đi rất nhiều. Việc có xử phạt, răn đe cũng tạo nên các minh chứng tốt để giáo dục cộng đồng, tăng niềm tin của các nạn nhân và mọi người vào sự nghiêm minh của pháp luật, tự tin hơn để lên tiếng.

Không chỉ là vấn đề pháp lý, hành trình đi tìm công lý và tìm lại chính mình cũng rất quan trọng với nạn nhân và cũng có thể giáo dục, cảnh tỉnh cộng đồng, giúp cho quá trình phát triển xã hội. **NGUYỄN MỸ**

VĂN HÓA ĐỌC - THẮP LỬA TRI THỨC

Truyền cảm hứng qua từng trang sách

Để “Thắp lửa tri thức”, nhằm quảng bá, tôn vinh sách, khơi gợi tình yêu sách và thúc đẩy văn hóa đọc, Bộ Thông tin và Truyền thông cùng các địa phương tổ chức nhiều hoạt động như: Phát động “Tháng phát hành sách, tuần lễ phát hành sách chào mừng Ngày sách và Văn hóa đọc Việt Nam” trên phạm vi toàn quốc; Tổ chức các chương trình tọa đàm giới thiệu sách, các cuộc thi tìm hiểu qua sách, kể chuyện theo sách; Xây dựng không gian sách như đường sách, phố sách, thư viện sách tại các nhà văn hóa, khu dân cư...

● Sôi động hội sách trực tuyến quốc gia 2022.

● Tọa đàm “Nghĩ tích cực - Sống tự tin”.

● Văn hóa đọc - Thắp lửa tri thức. (Ảnh: Nguyễn Quang)

Nhận nhịp Hội sách trực tuyến quốc gia 2022

Để tôn vinh Ngày sách và Văn hoá đọc Việt Nam, hưởng ứng tinh thần “Thắp lửa tri thức”, Hội sách trực tuyến Quốc gia 2022 vừa được tổ chức tại địa chỉ <https://book365.vn> kéo dài tới hết ngày 20/5. Hội sách trực tuyến do Bộ Thông tin và Truyền thông chỉ đạo, Cục Xuất bản, In và Phát hành tổ chức, Nhà Xuất bản Thông tin và Truyền thông, Công ty CP Phát triển Giải pháp Giáo dục Vivi Education trực thuộc Tổng công ty V&V phối hợp tổ chức.

Để vận động sự chú ý của toàn xã hội, BTC năm nay đã thực hiện chuỗi sự kiện tọa đàm “Kiến giải thông điệp sách hay cùng người nổi tiếng” với sứ mệnh: vận động sự ủng hộ từ những nhân vật khách mời có sức ảnh hưởng, uy tín và tình yêu với hoạt động phát dương tri thức nước nhà sẽ tới kiến giải và chia sẻ những trải nghiệm thực tế của bản thân qua từng cuốn sách với bạn đọc thông qua những sự kiện tọa đàm, là tấm gương thiết thực nhất cho phong trào đọc sách “thắp lửa tri thức” của đất nước.

Book365 triển khai các chương trình trợ giá sách từ 30-50% cho bạn đọc ở khắp các tỉnh thành, dự kiến 20.000-30.000 đơn vận chuyển sách miễn phí. Tất cả đang cùng nhau thắp lên ngọn lửa tri thức trong toàn đất nước sau

02 năm đình trệ đầy khó khăn của đại dịch.

Ngoài ra, Hội sách trực tuyến Quốc gia 2022 năm nay lần đầu tiên tổ chức cuộc thi “Nhà thông thái” nhằm tìm ra 100 Nhà thông thái trên khắp Việt Nam, với ý nghĩa truyền cảm hứng và lan toả phong trào đọc sách tới tất cả mọi người, đặc biệt là giới trẻ.

Nhằm tăng sự thu hút cho bạn đọc đến với Hội sách trực tuyến, 7-12 tọa đàm lớn diễn ra có sự tham gia của những nhân vật nổi tiếng, uy tín và có sức ảnh hưởng lớn đối với bạn đọc đến tham dự giới thiệu, kiến giải thông điệp sách hay đặc sắc. Đại diện BTC cho hay, chuỗi sự kiện tọa đàm “Giới thiệu, chia sẻ và kiến giải thông điệp sách hay đặc sắc đến bạn đọc cả nước” được tổ chức với Sứ mệnh: “Thông qua nhiệt huyết, sức ảnh hưởng và tình yêu của những người có tấm lòng thiện lương, có nền tảng tri thức vững vàng và uy tín trong xã hội, bằng những trải nghiệm thực tế đã trải qua của mình, các đại biểu sẽ chia sẻ những kiến giải về những ý hay, những nội dung tâm đắc trong từng cuốn sách mình từng đọc, cùng thảo luận và trả lời những câu hỏi của độc giả trong các chương trình. Mỗi buổi tọa đàm sẽ được diễn ra trong không gian giao lưu tri thức âm cúng, sang trọng, được lan toả rộng rãi trên các kênh tọa đàm trực tuyến của Hội sách, qua đó góp phần trao truyền cảm hứng đọc sách

đặc biệt góp phần thắp lửa tri thức nước nhà.”

“Nghĩ tích cực - Sống tự tin”

Trong cuộc sống hiện đại, có rất nhiều loại áp lực tác động không nhỏ đến tâm lý và tính cách, thói quen của chúng ta. Tuy nhiên, không phải chỉ có người lớn chúng ta mới gặp phải các áp lực này, mà dường như ở mọi lứa tuổi đều có thể. Các loại áp lực mà trẻ em ngày nay có thể phải đối mặt? Và có phải áp lực ấy chỉ xuất hiện khi các em đã vào tuổi teen, hay khi còn rất nhỏ tuổi?

Đó là chủ đề của tọa đàm “Nghĩ tích cực - Sống tự tin” do Đình Tị Books tổ chức, nằm trong chuỗi hoạt động chào mừng ngày sách Việt Nam của Thủ Đô Hà Nội và 5 năm thành lập Phố Sách. Tọa đàm có sự tham dự của Th.S Tâm Lý Giáo Dục Lại Vũ Kiều Trang (ĐH Văn hóa Hà Nội) - chuyên gia nghiên cứu và giảng dạy kỹ năng sống và kỹ năng mềm cho các trường học như THCS Herman Gmeiner, THPT Nguyễn Huệ và là diễn giả của nhiều chương trình hỗ trợ sức khoẻ tinh thần cho giáo viên trong cộng đồng giáo viên đổi mới. Đại diện cho thế hệ trẻ là Chuyên gia Đào Quỳnh Anh - tốt nghiệp chuyên ngành Tâm lý học tại ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn - là chuyên viên cao cấp về tâm lý học đường của hệ thống giáo dục Alpha School, các tổ chức giáo

dục nổi tiếng như Cùng Học, Edlab Asia.

Các diễn giả phân tích khái niệm áp lực, điểm mạnh điểm yếu của các loại áp lực trong cuộc sống. Trong đó có áp lực đồng trang lứa. Diễn giả Quỳnh Anh giải thích: “Có rất nhiều loại áp lực, trải dài khắp các độ tuổi. Ở tuổi tiểu học thì bị gia đình so sánh với đứa trẻ khác. Và ở tuổi trung học thì còn áp lực về tình cảm, thay đổi tâm sinh lý và ngoại hình”.

Hiện tại cụm từ “Áp lực đồng trang lứa” tức Peer Pressure đang rất thịnh hành. Có thể hiểu đây là loại áp lực gây ra từ những người xung quanh, đặc biệt là bạn bè cùng trường lớp, nhất là việc ganh đua, hơn kém trong học tập và sinh hoạt. Hẳn ai trong tất cả chúng ta đều cũng được nghe qua cụm từ “con nhà người ta”.

Diễn giả Kiều Trang cho biết “Ai trong chúng ta cũng bị so sánh với người khác. Áp lực đồng trang lứa xuất hiện với mọi độ tuổi. Chính các bậc phụ huynh cũng bị so sánh với phụ huynh khác, khi con họ kém hơn, và nghĩ rằng do mình kém cỏi nên con cái không thể vươn lên. Thế nhưng việc con cái giỏi giang không phải là thước đo giá trị của con người. Mỗi người sinh ra đều có một đặc điểm riêng, không thể đánh giá con cái qua khả năng leo cây. Khi gặp chính các áp lực ấy từ cha mẹ, con trẻ sẽ có biểu hiện phản ứng, chống đối. Các vị phụ

huynh thường phán xét con qua những hành vi này và điều này vô tình cô lập đứa trẻ. Một loại áp lực đồng trang lứa đang gây nhiều hậu quả tâm lý nhất là áp lực học đường: có nhiều học sinh nói với tôi rằng bạn ấy không thể hoà nhập nổi, bởi vì điểm kém hơn các bạn”.

Diễn giả Th.s Lại Vũ Kiều Trang cũng đưa ra phương pháp cho cha mẹ để giải quyết loại áp lực này: “Tôi nghĩ rằng các bậc phụ huynh cần lắng nghe con cái nhiều hơn, kể đến là lắng nghe chính bản thân mình. Lắng nghe mà không phán xét, cũng như tìm hiểu phía sau hành động của mỗi đứa trẻ là biểu hiện tâm lý nào. Nếu chúng ta cảm thấy khó nói chuyện thì viết thư là một hình thức hữu hiệu. Ngoài ra các cha mẹ không chỉ nên quan tâm đến mỗi con mình, mà có thể cần trò chuyện, dành thời gian làm bạn với cả những người bạn của con nữa”.

Độc giả tên Vinh ở Hà Nội “làm sao để biến áp lực đồng trang lứa thành những điều tích cực trong cuộc sống”. Diễn giả Đào Quỳnh Anh giải đáp: “Vốn các loại áp lực đều có mặt tốt. Chỉ khi chúng gặp một yếu tố độc hại thì mới biến thành những sự việc đau lòng. Chúng ta có thể vượt qua áp lực bằng cách trước hết là tìm hiểu các loại áp lực này và nhận ra bản thân mình đang bị. Sau đó, hãy phân tích cơ hội của chúng ta đối với áp lực đó”.

Nghĩ tích cực và sống tự tin, hẳn là ước mơ của tất cả mọi người. Nhưng nổi tự ti và bóng tối của những áp lực luôn luôn ngăn cản chúng ta. Hẳn phương pháp để vượt qua điều đó là gì? Làm sao để chúng ta “Nghĩ tích cực và sống tự tin”? Diễn giả Lại Vũ Kiều Trang cho biết: “Trong thực tế xã hội, dường như cha mẹ đang có ít thời gian cho con cái, và đặc biệt là cho bản thân mình. Cách giải quyết tốt nhất chính là mỗi cá nhân chúng ta phải tự nỗ lực thôi. Những sự việc gây rúng động gần đây chính là một bài học cảnh tỉnh. Việc làm phong phú thế giới nội tâm, đặc biệt là tạo thói quen đọc sách ngay từ nhỏ cũng là một phương pháp để tăng cường sức khoẻ tinh thần”.

Trong khoảng ba năm trở lại đây, vấn đề tâm lý học - đặc biệt là tâm lý học đường trở thành một đề tài được quan tâm trong dư luận xã hội cũng như các bậc phụ huynh. Hiện tại nhiều trường học đã tổ chức bộ phận tư vấn tâm lý riêng, tuyển chọn các chuyên gia từ các khoa tâm lý tại các trường đại học hàng đầu tại Việt Nam.

Rất nhiều tựa sách về giáo dục kỹ năng, làm cha mẹ đã được các đơn vị xuất bản phát hành ra thị trường và nhận được sự ủng hộ của phụ huynh, như dòng sách “Cùng con trưởng thành của Đình Tị Books”. Đây là tín hiệu đáng mừng dành cho các vị phụ huynh và học sinh ở thế hệ mới, hướng đến một xã hội lành mạnh, giàu sự cảm thông. **BẢO CHÁU**

VĂN HÓA ĐỌC - THẮP LỬA TRI THỨC

Những thư viện miễn phí thú vị

Tại Hà Nội, có một thư viện sách miễn phí nhỏ được yêu thích nằm ở địa chỉ 66 Chùa Láng. Thư viện này nổi tiếng đến mức trên Facebook còn có một group lấy tên Thư viện sách miễn phí 66 Chùa Láng với hơn 3000 người tham gia, mà các thành viên là những người từng đến đọc sách miễn phí hoặc yêu thích thư viện.

Những người từng đến số 66 Chùa Láng (Đống Đa, Hà Nội), điều đầu tiên đập vào mắt sẽ là tấm bảng hướng dẫn nho nhỏ mà thu hút: “Thư viện sách miễn phí trên tầng 2. Thư viện có nước khoáng, cà phê, bánh kẹo miễn phí”. Mỗi ngày thư viện mở cửa từ 9 giờ đến 21 giờ và thu hút từ 30 đến 50 bạn đọc.

Nói là “thư viện”, nhưng thực chất, trọn vẹn khuôn viên là một căn phòng chỉ vón vón hơn 30m². Tuy nhiên, nhờ bố trí gọn gàng, ngăn nắp, trông thư viện rất xinh xắn và “đồ sộ” lượng sách. Có hơn 500 đầu sách ở đủ các lĩnh vực tại thư viện: ngoại ngữ, kinh doanh, y học, công nghệ, du lịch, văn hóa... Mỗi đầu sách được xếp ngăn nắp theo khu vực riêng để bạn đọc có thể dễ dàng tìm kiếm. Không chỉ được thoải mái đọc sách, bất kỳ ai đến với thư viện cũng được tự chọn các loại đồ uống, bánh kẹo mà không phải trả một khoản chi phí nào. Điều này góp phần tạo nên sự thích thú, thu hút thêm nhiều người đọc trẻ đến thư viện.

Thư viện được thành lập từ năm 2019, trải qua những ngày tháng dịch bệnh, thế nhưng thư viện vẫn vận hành ổn định, dù hoàn toàn không có nguồn thu. Tất nhiên, chuyện vận hành một thư viện sách với cà phê, bánh kẹo miễn phí là câu chuyện không hề đơn giản. Được biết, thư viện là dự án do lãnh đạo và các nhân viên của một doanh nghiệp sáng lập. Chị Vũ Thị Hà, thành viên sáng lập thư viện chia sẻ, thư viện nằm trong địa điểm kinh doanh của công ty, sách cũng này là kết quả quyên góp của các thành viên thuộc công ty đồng thời nguồn sách cũng thường được bổ sung thông qua nhiều nhà hảo tâm, đơn vị sách. Các chi phí điện, nước, cà phê, bánh kẹo đều được trích từ quỹ công đoàn của công ty. Hoạt động này là một phần trong nội dung về xây dựng văn hóa công ty nhằm thu hút lực lượng trẻ, tạo môi trường làm việc năng động, tích cực cho nhân viên.

Trong tương lai, những người sáng lập mong muốn có một chuỗi thư viện miễn phí ở nhiều tỉnh, thành phố để lan tỏa văn hóa đọc đến với nhiều người hơn.

Tại huyện Cẩm Giàng, tỉnh Hải Dương có một mô hình thư viện miễn phí có cái tên rất hiện đại, đó là D Free Book. Chủ nhân của thư viện miễn phí này là chàng trai Hoàng Quý Bình,

Dành trọn trái tim cổ vũ văn hóa đọc

Giữa cuộc mưu sinh ồn ã, vẫn có những người trẻ tâm huyết lặng thầm “bỏ tiền túi”, tạo nên những thư viện cá nhân cho mọi người đọc miễn phí, cổ vũ văn hóa đọc. Trong sự cống hiến miệt mài ấy, niềm vui mà họ nhận được là ánh mắt lấp lánh dõi theo từng trang sách.

● Thư viện Đùng Đĩnh Độc.

● Còn người yêu sách thì còn thư viện tư nhân và còn văn hóa đọc. (Ảnh minh họa)

người tâm huyết với mô hình từ thời còn là sinh viên.

Năm 2017, Hoàng Quý Bình là sinh viên năm thứ hai đại học, sau thời gian áp ú đã sáng lập thư viện miễn phí với tên D Free Book ở ngõ 67, phố Lê Thanh Nghị (quận Hai Bà Trưng, TP Hà Nội). Theo chia sẻ của anh Bình, chữ D trong D Free Book có thể hiểu là Diverse-sự đa dạng, Delighted-sự thích thú hay Dynamic-sự năng động và nhiệt tình. Trong khi Free Book đơn giản nghĩa là sách miễn phí. Khởi điểm, sách trong thư viện là từ tủ sách cá nhân của Bình, sau đó từ sách mở rộng ra về số lượng và chủng loại nhờ vào sự ủng hộ của nhiều người có lòng. Thư viện miễn phí D Free không chỉ có đọc tại chỗ mà còn cho người đọc mượn sách mang về mà không phải đặt cọc tiền hay bất cứ giấy tờ gì, chỉ cần ghi lại thông tin cá nhân.

Duy trì một thư viện miễn phí với số sách thường thất thoát, phải bổ sung liên tục không phải chuyện dễ dàng. Tiền duy trì là từ thu nhập của Quý Bình,

nguồn ủng hộ của nhiều bạn trẻ. Cạnh đó, chàng thanh niên Quý Bình còn lập ra các dự án kinh doanh nhỏ để duy trì như cùng các tình nguyện viên mua cây xanh về chăm sóc rồi bán. Ngoài ra, thư viện còn nhận nguồn sách từ dự án Green Life-”Đổi rác lấy quà” do Hoàng Quý Bình khởi xướng từ năm 2018. Cứ một đến hai tuần, Bình lại cùng các tình nguyện viên tổ chức một sự kiện đổi giấy lấy cây, thu về trung bình khoảng 1 đến 2 tấn sách cũ.

Sau gần 4 năm đi vào hoạt động, D Free Book đã có tới hơn 50.000 lượt bạn đọc đến mượn sách cùng với số lượng người đọc tại chỗ lớn. Tới nay, Hoàng Quý Bình đã mở được 3 thư viện miễn phí; trong đó có hai thư viện ở Hà Nội (cơ sở 1 tại phố Lê Thanh Nghị, cơ sở 2 tại phố Đại La) và một thư viện tại TP Hồ Chí Minh (có tên là “Nhà nhiều lá” tại đường Cách mạng Tháng Tám). Hiện tại, số đầu sách ở 3 thư viện hơn 3.000 cuốn.

Gìn giữ một nét đẹp văn hóa

Ở Sài Gòn, có một thư viện sách miễn phí dành cho thiếu nhi có cái tên rất lạ và rất “sách”, đó là Đùng Đĩnh Độc. Đùng Đĩnh Độc do 5 bạn trẻ gồm Lê Kim An Nhiên, Lê Thu Phương Quỳnh, Tô Văn Anh, Đàm Ngọc Thy và Lê Thị Thùy Trâm bỏ tiền túi ra thành lập và duy trì.

Đùng Đĩnh Độc được bố trí theo không gian mở, ngoài đọc sách có thể tổ chức các sự kiện, hoạt động để giữ mọi người ở thư viện lâu hơn. Nhóm bạn trẻ còn thuê kiến trúc sư thiết kế, sơn lại màu tường, đóng kệ, để các hộp gỗ di động, khi cần có thể biến thành sân khấu, hay phân chia thành nhiều khu vực cho các nhóm khác nhau có không gian thi thố.

Với kinh nghiệm từng tham gia thành lập các thư viện tại nhiều nơi, nhóm bạn trẻ đã có cách sắp xếp thư viện hết sức khoa học. Những kệ sách ở Đùng Đĩnh Độc được chia làm 5 cấp bậc: mâm, hạt, chồi, lá,

hoa tùy theo khả năng đọc hiểu của trẻ. Sách được phân loại theo trình độ đọc của các em chứ không phân theo lứa tuổi. Khi các em nhỏ bắt đầu chọn sách, các bạn trẻ sẽ có một bài kiểm tra nho nhỏ để gợi ý cho các em chọn sách đúng trình độ của mình.

Thư viện có khoảng 800 đầu sách, mở cửa từ 1 giờ 30 - 6 giờ 30 các chiều từ thứ 3 đến Chủ nhật, mỗi tháng thư viện còn tổ chức 1 - 2 sự kiện đọc sách cho thiếu nhi.

Để tạo niềm say mê đọc sách cho cả trẻ em và người lớn, Đùng Đĩnh Độc đều đặn tổ chức các chương trình workshop (các buổi học ngắn), đọc truyện cùng trẻ, hướng dẫn phụ huynh đọc sách... Nhiều phụ huynh sau khi đến tham dự một vài buổi đọc truyện cùng con đã xung phong làm tình nguyện viên để đọc truyện cho các em nhỏ trong những buổi tiếp theo...

Đoàn Nguyễn Mai Anh, cựu sinh viên học viên Ngân hàng chia sẻ: “Mình yêu thích các thư viện tư nhân nhỏ nhỏ trong lòng thành phố. Khi rảnh rỗi mình thường đến các thư viện ấy đọc sách, mảng mình thích nhất là văn học và tài chính. Ngồi đọc sách trong một thư viện nhỏ yên tĩnh, nghiêm túc những cái hay trong trang sách là những khoảnh khắc sống chậm tuyệt vời nhất của mình”.

Những năm qua, nhiều người lo lắng rằng với sự phát triển của công nghệ cùng nhiều thú vui giải trí, văn hóa đọc sẽ dần mai một trong xã hội, đặc biệt là với người trẻ ưa những điều mới lạ. Nhưng, cũng chính người trẻ là những người nhiệt tình nhất trong việc lập các thư viện sách cá nhân, tạo ra các dự án nhằm khuyến khích tinh thần yêu sách.

Trên khắp cả nước, khó có thể kể hết những thư viện sách tư nhân như thế. Có những thư viện nổi tiếng, được nhiều người ủng hộ như Đùng Đĩnh Độc, như 63 Chùa Láng, như D Free Book, thư viện Container ở Tháp Mười, thư viện Dương Liễu ở Hoài Đức, Hà Nội... Và cũng có những thư viện nhỏ, nằm trên gác xép của một quán cafe, trong một con hẻm vắng người, hay thuộc về một lớp học tình thương cho thiếu nhi, thư viện của bạn trẻ khiêm tốn mở tại nhà... Những thư viện tư nhân ấy, dẫu nổi tiếng hay không, vẫn là những tủ sách hết sức hay ho và ý nghĩa. Nó ra đời từ tình yêu sách, đam mê đọc sách không vụ lợi của người trẻ. Nó tỏa lan bằng niềm say mê đọc sách của những người khác, ở đủ mọi lứa tuổi.

Mỗi một thư viện tư nhân như thế như một dòng suối nhỏ róc rách, tưới mát tâm hồn. Còn những dòng suối nhỏ ấy, văn hóa đọc sẽ còn, như một đại dương xanh trong lòng người.

MAI NGỌC

VĂN HÓA ĐỌC - THÁP LỬA TRI THỨC

SÁCH SỐ, một chặng đường, nhiều buồn vui và thành tựu

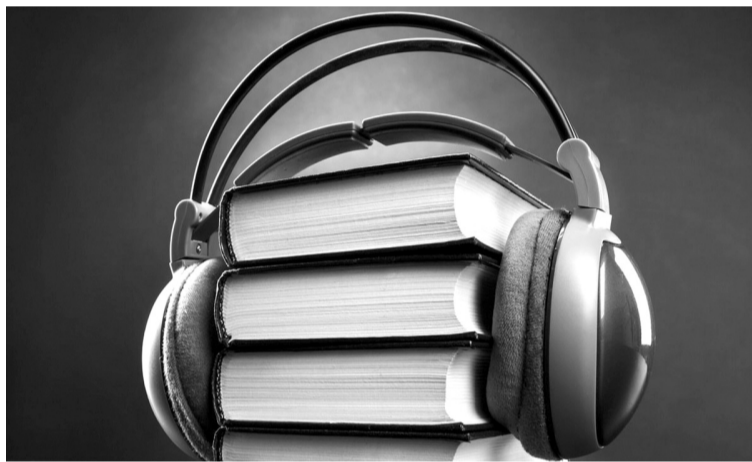
Sách số đã là một xu thế không thể thay đổi của thời đại, điều đó có thể khẳng định. Một thập kỉ chuyển đổi số trong văn hóa đọc, có nhiều nỗi niềm và cũng không ít thành tựu đáng vui.

● Văn hóa đọc luôn còn mãi dẫu con người bước đến thời đại nào.

● Sách điện tử, sách nói đang được coi là xu thế đọc của kỉ nguyên số.

Một thập kỉ sách số

Từ hàng chục năm trước, cùng với sự phát triển của internet, những file sách điện tử đầu tiên bắt đầu có mặt tại thị trường sách Việt Nam. Tuy nhiên, sách điện tử khi ấy vẫn còn là những bản mềm thô sơ và kho sách điện tử cũng khá ít ỏi với quanh đi quẩn lại một vài đầu sách phổ biến.

Cùng với sự lỏng lẻo về bản quyền, sách điện tử thời gian đầu xuất hiện cũng chỉ là “bản sao” trên mạng của sách giấy và đa phần là sao chép “lậu”. Trong những năm đầu có mặt trên thị trường, sách điện tử phát triển khá chậm. Năm 2018, tức hơn 5 năm sau khi có mặt tại Việt Nam, vậy vùng trong một thị trường 55 triệu người dùng internet và điện thoại thông minh, sách điện tử vẫn chưa thể đạt được một con số đáng chú ý. Ybook, Alezza, Waka là tên những đơn vị phát hành sách sách điện tử tiêu biểu thời điểm ấy, nhưng doanh số cũng không đáng kể và không có nhiều đầu sách hay.

Bên cạnh sách điện tử, sách nói cũng mang một số phận lận đận không kém. Ra đời từ hàng trăm năm trước tại Mỹ, sau đó trở thành một thể loại sách phổ biến khắp toàn cầu, nhưng trong nhiều năm, sách nói vẫn chỉ là lựa chọn chuyên biệt dành riêng cho những người khiếm thị hoặc yêu thích đọc sách qua radio. Tại Việt Nam,

những năm trước đây, sách nói cũng không mấy phổ biến nhưng vài năm gần đây, đã có những chuyên viên bắt nờ.

Sách điện tử có mặt sớm hơn sách nói trong thị trường làm sách quốc tế. Nhưng tại nhiều nước trên thế giới, sách nói đã vượt cả sách điện tử về mức độ yêu thích lẫn doanh thu. Ưu thế của sách nói khá nhiều, đến từ việc tiện dụng, không cần phải tiếp xúc với thiết bị điện tử quá lâu. Đồng thời, hiện nay công nghệ làm sách nói phát triển, các giọng đọc ngày một được trau chuốt, truyền cảm, kết hợp với các âm thanh hỗ trợ, minh họa khiến việc nghe sách càng thêm sinh động, thú vị.

Ở Việt Nam hiện nay, sách nói ngày càng đa dạng và đủ thể loại: sách kĩ năng sống, sách dạy ngoại ngữ, sách về tâm linh, các tản văn, tác phẩm văn học trong và ngoài nước... Giúp người đọc trong nước có thể dễ dàng tiếp cận kho tàng kiến thức thế giới thông qua sách nói.

Sách nói trong nước được phát triển trên nhiều nền tảng: các website chuyên về sách nói, các kênh sách nói trên Youtube, các ứng dụng nghe sách nói miễn phí và trả tiền... Năm qua, một số đơn vị làm sách cũng đã đưa ra những thử nghiệm thu phí với mức giá khá cao cho những tác phẩm sách best - seller, được đầu tư bản sách nói công phu. Kết quả là nhiều người đọc đã

chọn sách nói trả phí với chất lượng cao, thay vì các bản “nghe lén” không chuẩn được phát hành lậu trên mạng xã hội.

Cạnh đó, sách đa phương tiện cũng là một khái niệm được nhắc đến trong những năm gần đây. Đây là loại hình sách sử dụng nhiều phương tiện khác nhau làm tăng tính kết nối giữa xuất bản phẩm và người đọc, được coi là một trong những loại hình xuất bản phẩm có khả năng chiếm lĩnh thị trường trong tương lai.

Ông Nguyễn Nguyên - Cục trưởng Cục Xuất bản, In và Phát hành, Bộ Thông tin và Truyền thông cũng chia sẻ rằng, chuyển đổi số là xu hướng tất yếu, quyết định sự sống còn của ngành sách trong thời đại công nghệ 4.0.

Hậu đại dịch, cơ hội “vàng” của chuyển đổi số

Người ta đọc sách nhiều hơn trong đại dịch, đó là thống kê được đưa ra bởi nhiều đơn vị tiến hành khảo sát trên thế giới. Báo cáo khảo sát của Global English Editing (công ty xuất bản và hiệu đính trực tuyến hàng đầu tại Mỹ và trên thế giới) cho thấy, kể từ khi đại dịch COVID-19 bùng phát, 35% số người được khảo sát bắt đầu có thói quen tiếp cận sách qua nhiều hình thức: đọc sách giấy, ebook; nghe audio book, podcast.

Đồng thời, trong thời điểm dịch bệnh, giãn cách tại nhiều

quốc gia, khi nhiều hiệu sách, nhà sách lớn nhỏ phải đóng cửa thì sự thay đổi về phương tiện đọc cũng được đẩy nhanh hơn. Người dùng thế giới có xu thế ngày càng lựa chọn sách nói, sách điện tử để đọc nhiều. Ở nhiều quốc gia, người ta ghi nhận sự tăng trưởng đáng khích lệ của ngành xuất bản nhờ vào “điểm sáng” là sách kĩ thuật số - tức chủ yếu là sách nói, sách điện tử. Năm 2020, mảng sách kĩ thuật số có doanh thu tăng và việc mở rộng phạm vi tiếp cận đối với các đối tượng chưa từng tiếp cận.

Tại Việt Nam, khi nhiều thành phố, đô thị phải thực hiện giãn cách thì sách kĩ thuật số trở thành một trong những lựa chọn lý tưởng cho việc giải trí và nâng cao kiến thức.

Việc tiếp cận sách kĩ thuật số của người đọc trong nước đã được ghi nhận trong vòng 2 năm trở lại đây và cũng có những tín hiệu “đột biến” vào năm 2020. Tại hội sách trực tuyến tổ chức vào giữa năm 2020, kết quả doanh thu khá bất ngờ khi hầu hết các đơn vị có tiếng trong làng sách như Phương Nam Book, Thái Hà Book, Nhã Nam, Nhà xuất bản Trẻ... công bố doanh thu bán sách online tăng trung bình từ 30% đến 50% so với mọi năm.

Chuyển đổi số từ rất sớm, nhiều doanh nghiệp phát hành sách điện tử, sách nói đã ghi nhận được thành tựu đáng nể trong thời gian qua. Với chỉ 3 đơn vị là

Công ty Cổ phần Công nghệ WeWe (Voiz FM), Công ty Cổ phần Fonos, Công ty Cổ phần Waka đã thu hút 500 nghìn người dùng và hàng triệu lượt truy cập, tăng gấp nhiều lần so với năm 2020. Năm 2021, 3 đơn vị này đạt lượng bạn đọc đến khoảng 25 triệu lượt và vẫn tăng lên hàng ngày. Theo khảo sát của We Are Social, tại thị trường Việt Nam đã có gần 30 triệu người nghe audio contents (sách nói, podcast, radio) qua mạng.

Các khảo sát thời gian gần đây cũng cho thấy, ebook và audiobook được đông đảo bạn đọc ưa chuộng và đặt mua không kém sách giấy. Trước xu thế của thời đại, ngành xuất bản giờ đây không thể đứng ngoài, đã có những bước tiến mạnh trong chuyển đổi số.

Theo con số được ngành xuất bản đưa ra mới đây, tổng số nhà xuất bản được xác nhận đăng ký hoạt động xuất bản phẩm điện tử năm 2021 đã tăng 33% so với năm 2020. Trong lĩnh vực phát hành, để khắc phục ảnh hưởng dịch COVID-19, các doanh nghiệp đã đẩy mạnh hoạt động phát hành trên các nền tảng thương mại điện tử, phát hành xuất bản phẩm điện tử, sách nói...

Như nhà Xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật đã phát triển trang điện tử stbook.vn, thuvien-coso.vn, ứng dụng Stbook để cung cấp hàng trăm ấn bản điện tử cho độc giả. Một số sách điện tử được cung cấp miễn phí, còn đa phần có thu phí qua các hình thức thanh toán điện tử tiện lợi.

Công ty Cổ phần Sách Thái Hà (Thái Hà Books) cũng đang nghiên cứu phát triển và kinh doanh audio book. Thời gian qua, đơn vị đã phát hành sách nói qua ứng dụng Fonos và có doanh thu nhất định. Nhà Xuất bản Thế giới thông tin đang chuyển đổi sách sang ebook và audio book để phát hành trên các sàn giao dịch sách điện tử. Nhà Xuất bản Phụ nữ Việt Nam tiến hành rà soát dữ liệu để tài để số hóa các xuất bản phẩm, thử nghiệm phát triển sách điện tử...

Chuyển đổi số là mục tiêu sống còn của ngành xuất bản. Đó là khẳng định của hầu hết những người tham gia ngành xuất bản trong nước. Dẫu được đánh giá là “đi chậm” so với thế giới, nhưng những năm qua, sách số vẫn là một dòng chảy ngầm bền bỉ, mặc cho nhiều khó khăn từ khách quan đến chủ quan.

Có một thời gian, người ta lo lắng rằng văn hóa đọc đang dần suy tàn bởi tác động của mạng xã hội và nhiều loại hình giải trí khác. Nhưng kỉ nguyên của sách số đã mở ra một cơ hội mới cho ngành xuất bản. Ngành xuất bản, vì thế mà không “lạc nhịp” so với thời đại. Và con người, cho dù thế nào đi nữa vẫn luôn tìm cách kết nối với sách, bằng cách này hay cách khác. Dù lật trang sách giấy hay đọc sách mạng, hoặc lắng nghe một quyển sách nói, đều là thưởng thức sách. Còn loài người, văn hóa đọc còn sống mãi.

TRẦN TRẦN

VĂN HÓA ĐỌC - THẤP LỬA TRI THỨC

Chuyện về những tác giả không... "nhỏ tuổi"

Không rơi vào bi kịch của nhiều "thần đồng" bị thui chột sau một thời gian ngắn, các thần đồng ngày càng phát tiết những khả năng xuất chúng của mình. Đó là Đỗ Nhật Nam và Nguyễn Bình, hai tác giả đã cho ra mắt nhiều tác phẩm khi lên 7 tuổi...

Người viết tự truyện nhỏ tuổi nhất Việt Nam

Đỗ Nhật Nam (sinh năm 2001) được biết tới một cậu bé "thần đồng" về tiếng Anh, là dịch giả nhỏ tuổi nhất Việt Nam với loạt thành tích học tập siêu "khủng". Cậu từng hai lần được ghi vào Sách kỷ lục Việt Nam: Dịch giả nhỏ tuổi nhất và Người viết tự truyện nhỏ tuổi nhất. Năm 2014, Nhật Nam nhận được học bổng của Trường Saint Paul, sau đó học tại Trường Phổ thông Church Farm School (Pennsylvania, Mỹ).

Khi học phổ thông, Nhật Nam đã đạt được rất nhiều thành tích như giải Ba hạng mục Nguyên tác quản trị kinh doanh trong kỳ thi DECA, điểm tổng kết 2 học kỳ đạt 99/100 điểm... Với những thành tích này, Nhật Nam trúng tuyển vào Trường ĐH Pomona College với suất học bổng trị giá 71.900 USD/năm.

Trở lại cậu bé thần đồng 7 tuổi, Đỗ Nhật Nam đã dịch xong cuốn Sun up, Sun down - The story of day and night (Mặt trời mọc, mặt trời lặn - Câu chuyện của ngày và đêm). Cuốn sách với những câu chuyện về tia tử ngoại, về sự nhỏ bé của mặt trăng và việc bao nhiêu tỉ năm nữa thì mặt trời sẽ biến mất... qua bản dịch của Đỗ Nhật Nam được đánh giá khá cao. Cũng nhờ cuốn sách này, Nam được trao kỷ lục dịch giả nhỏ tuổi nhất Việt Nam vào tháng 3/2009.

Tiếp đó, Nam cho ra đời cuốn sách chia sẻ kinh nghiệm học ngoại ngữ "Tớ đã học tiếng Anh như thế nào", hoàn thành dự án dịch sách "Tôi tư duy - Tôi thành đạt" và cuốn tự truyện thứ hai "Những con chữ biết hát" khi 10 tuổi. Ngoài học tập, Đỗ Nhật Nam biết cách cân bằng cuộc sống của mình qua dịch sách, làm MC, thậm chí làm trợ giảng ở Trường Phổ thông Quốc tế Newton và được trả lương như một giáo viên của trường.

Ở cuốn Hẹn hò nước Mỹ là tâm sự của Nhật Nam từ khi Nam chuẩn bị đi Mỹ du học. Ở đó Nam chia sẻ hành trình của mình từ khi xin học bổng đến khi hòa nhập với cuộc sống một mình ở nước Mỹ năm 14 tuổi. Sách cũng chan chứa nỗi niềm yêu thương của Nam dành cho bố mẹ, cho gia đình. Và ta chợt hiểu, đi hết núi sông, đồng bãi là sẽ gặp nhà mình.

● Đỗ Nhật Nam và cuốn *Bố mẹ đã cưa đổ tớ*.

Trong cuốn sách *Bố mẹ đã cưa đổ tớ*, chúng ta sẽ hiểu sâu hơn hai chữ "thần đồng" của Đỗ Nhật Nam, thực chất chỉ có 1% tố chất của Nam được thừa hưởng gen trội từ bố mẹ, còn lại 99% đó là nỗ lực, rèn luyện bền bỉ, kiên trì, giữa ba người trong gia đình: Bố, mẹ và Đỗ Nhật Nam. Đỗ Nhật Nam thật may mắn khi có được người bố đáng kính và người mẹ vô cùng tinh tế đã giúp hành trình dậy thì của cậu bé "thần đồng" năm nào thành công. Bằng sự dịu dàng, ân cần, tha thứ, mẹ đã cho Nam cảm giác an toàn. Bằng sự nghiêm túc, chín chắn, độ lượng, bố đã đem đến sự bình yên, nhẹ nhõm.

Hát cùng những vì sao trước hết là khúc hát của những niềm vui, của nỗi nhớ. Đó là những lời thơ dạt dào tình yêu thương mà Đỗ Nhật Nam dành cho bố, mẹ và những người xung quanh. Nam viết như để sống lại những kỷ niệm ngọt ngào khi ở cạnh bố mẹ và cũng là để xua tan nỗi nhớ nhà luôn thường trực trong tim. Với bố, Nam viết về bố với tất cả lòng biết ơn, yêu kính, trân trọng, đôi khi là lời trách lầy nhưng trách chỉ để mà yêu, mà thương quý. Còn với mẹ, tình cảm của Nam dành cho mẹ luôn đặc biệt và vô cùng dịu ngọt. Những hình ảnh Nam chọn lọc để viết về mẹ cũng đẹp và long lanh như tình yêu em dành cho mẹ. Nam ví giọng mẹ như giọt sương tròn lăn, Nam nhìn những giọt nước mắt mẹ tựa ánh sao trên bầu trời New York, Nam nghĩ nơi mẹ ở là thiên đường... Nam ân cần dặn mẹ đừng buồn, Đừng rơi nước mắt/Đừng khóc lúc chiều buông/Đừng quên ngàn câu hát/Cho thêm nhà nở hoa...

Du học Mỹ, xa gia đình nửa vòng Trái Đất, nhớ nhà đến phát khóc là cảm giác thường trực của Nhật Nam những ngày đầu mới đến xứ sở cờ hoa. May mắn thay, nỗi nhớ ấy đã được xoa dịu bởi những người tốt bụng, dù cho họ không cùng huyết thống và khác màu da với cậu.

● Đỗ Nhật Nam và mẹ.

Một bà lão người Mỹ đã cho cậu những cái nắm tay đầy ấm áp. Một gia đình bình dân đã tặng Nam những lời động viên chân thành. Nhờ có họ, Nam vui với bất nỗi cô đơn và sự chông chênh khi nghĩ về bố mẹ ở nơi xa. Những con người xa lạ ấy đã dạy cho Nhật Nam một bài học vô cùng quý giá: Tình yêu thương không có biên giới, chỉ cần chúng ta mở cửa trái tim với sự chân thành.

Ở đâu cũng vậy, trưởng thành là một chặng đường đầy chông gai. Hãy dũng cảm đương đầu với khó khăn và thử thách, bạn sẽ dần học được "cách làm người lớn". Đừng hoảng hốt, sau lưng bạn luôn là gia đình với tình yêu thương vô bờ là thông điệp Đỗ Nhật Nam gửi gắm...

Ngoài tình cảm dành cho gia đình, thơ Nam còn là góc nhìn đa chiều, sâu sắc về cuộc đời. Đó là sự trải lòng, sẻ chia và cảm thông với những gì em bắt gặp trong cuộc sống hàng ngày, từ vụ khủng bố ở Paris, em bé tị nạn Syria đến cảnh những ông bố, bà mẹ đưa con đi thi đại học trong cái nắng chói chang da... Bạn sẽ phải lặng đi trước những câu thơ đầy ám ảnh: Em nằm xuống ôm hận thù, ôm chua xót/Nước Pháp ôm em liệm khúc ru tình/Thôi tim nhé xin ngàn lần tha thứ/Vì em là một phần của nước Pháp hào hoa.

Gây sốc với tiểu thuyết viễn tưởng 1.000 trang khi 10 tuổi

Từ lúc 2 - 3 tuổi, Nguyễn Bình đã đọc thông, viết thạo, 4 tuổi nhờ bố mua Từ điển Hán - Việt, Việt - Anh, tạo hộp thư điện tử riêng, dịch phim trên mạng... Từ năm 6 tuổi đến nay, Bình đã tạo được hơn 100 khái niệm trên từ điển mở Wikipedia, chủ yếu về nền văn minh Ai Cập và các nền văn minh cổ đại khác. Năm 10 tuổi, Bình ra mắt ba tập đầu với gần 1.000 trang của bộ tiểu thuyết dự kiến 8 tập, 12 tuổi làm bộ phim đầu tay...

Nhà thơ Trần Đăng Khoa khi đó thốt lên: "Văn biết Bình là cậu bé đặc biệt, nhưng đến khi cầm

của các nhân vật một cách nhuần nhuyễn đến vậy"...

Cậu bé năm xưa đã thành chàng thanh niên Nguyễn Bình, đang học cử nhân Khoa học ngành Thiên văn học và Cử nhân Nghệ thuật ngành Ngôn ngữ học tại Đại học Arizona, Tucson, Hoa Kỳ. Không chỉ tái xuất với những văn thơ lạ kỳ trên tạp sách chuyên đề *Viết & Đọc*, cuối năm 2021, Truyện Kiều song ngữ với bản dịch tiếng Anh của Nguyễn Bình đã được NXB Hội Nhà văn ấn hành. Bản dịch này đã giúp Nguyễn Bình giành giải thưởng Tác giả trẻ của Hội Nhà văn Việt Nam năm 2021 (năm đầu tiên tổ chức).

Nhà thơ Nguyễn Quang Thiều, người đã biết đến Bình từ nhỏ nhận định: Có 2 vấn đề quan trọng ở trường hợp của Nguyễn Bình dịch Truyện Kiều. Trước hết, ở độ tuổi của một người trẻ (chưa đầy 20 tuổi) nhưng Nguyễn Bình đã nghiên cứu Kiều một cách kỹ lưỡng như một chuyên gia, như một nhà Kiều học. Anh nắm rất kỹ về Kiều và những vấn đề liên quan đến Kiều, kể cả điển tích, điển cố và rất nhiều vấn đề khác xung quanh Kiều. Làm được điều này, Nguyễn Bình có khả năng đọc được bản gốc của các sử thi bằng tiếng cổ của các nền văn hóa khác nhau. Anh thông thạo một số ngôn ngữ cổ điển trên thế giới. Điều này không quá khó hiểu khi ngay từ 6, 7 tuổi, Nguyễn Bình đã đọc Hán tự rất thông thạo. Nguyễn Bình là người rất chịu khó mày mò, cậu nghiên cứu, đọc từ điển Hán - Việt, các văn bản Hán tự thậm chí từ khi chưa cấp sách đến trường.

Trước đây, Nguyễn Bình chủ yếu được biết đến qua bộ sách *Cuộc chiến với hành tinh Fantom*. Ở đó thể hiện trí tưởng tượng của một cậu bé. Nhưng trong trí tưởng tượng của cậu là sự logic của vật lý, vũ trụ, toán học và nhiều sự tưởng tượng khác.

Đến khi Nguyễn Bình tiếp tục dịch Truyện Kiều, càng cho thấy trong hệ thống sáng tác chung của Nguyễn Bình từ nhỏ viết tiểu thuyết giả tưởng cho đến làm thơ, dịch Kiều, anh dùng khoa học, triết học, vũ trụ học để chiếu rọi, cộng thêm trí tưởng tượng kỳ diệu và phong phú sản có...

PHƯƠNG UYÊN

Nguyễn Bình sinh ngày 16/12/2001, đang học Cử nhân Khoa học ngành Thiên văn học và Cử nhân Nghệ thuật ngành Ngôn ngữ học tại Đại học Arizona, Tucson, Hoa Kỳ. Anh sáng tác bằng cả tiếng Việt và tiếng Anh.

Tác giả của bộ tiểu thuyết giả tưởng 3 tập *Cuộc chiến với hành tinh Fantom* (NXB Trẻ, 2011) khi mới 10 tuổi. Tác phẩm được Ủy ban toàn quốc các Hội Văn học - Nghệ thuật Việt Nam tặng Bằng khen, Hội đồng Đội Trung ương và Báo Thiếu niên Tiên phong trao giải *Cây bút Tuổi hồng*.

cuốn bản thảo tập tiểu thuyết đầu tay của cậu, do chính cậu tự trình bày, mi trang, tôi vẫn thấy kinh ngạc. Nói tóm lại, nó như một cuốn sách dịch. Không ai nghĩ đây là tập tiểu thuyết đầu tay của một cháu bé đang còn học tiểu học.

Bối cảnh và xã hội đó chỉ có trong trí tưởng tượng của người viết nhưng lại rất chân thật và sống động. Các thông tin truyền tải trong cuốn sách lại cực kỳ chân xác. Những câu chuyện liên quan đến đĩa bay, chiến hạm hay âm nhạc cổ điển, rồi các vùng văn hóa trên thế giới... đòi hỏi người viết phải có một kiến thức rất sâu rộng. Nếu không hiểu biết sâu sắc và đầy đủ sẽ không cắt nghĩa nổi các hiện tượng như vốn xảy ra, chưa nói đến việc đưa vào sách để chuyển tải thành suy nghĩ và hành động

● Bộ tiểu thuyết "Cuộc chiến với hành tinh Fantom" của tác giả Nguyễn Bình được viết khi mới 10 tuổi.

VĂN HÓA ĐỌC - THẮP LỬA TRI THỨC

THƯ VIỆN LƯU ĐỘNG, đại sứ văn hóa đọc lan tỏa tình yêu sách

● Những chuyến xe lưu động đã đưa sách đến rất nhiều vùng sâu, vùng xa trên toàn quốc.

Các hoạt động như thư viện lưu động, cuộc thi đại sứ văn hoá đọc đã góp phần phát triển văn hoá đọc trong cộng đồng, đáp ứng nhu cầu đọc của nhân dân, giúp xây dựng xã hội học tập.

● Các cuộc thi về văn hoá đọc đã góp phần khơi dậy niềm đam mê đọc sách.

Những chuyến xe đưa sách tới bạn đọc

Dự án Xe ô tô thư viện lưu động đa phương tiện “Ánh sáng tri thức” do Vụ Thư Viện, Bộ Văn hoá Thể thao và Du lịch bắt đầu triển khai từ năm 2016 tại 13 tỉnh, thành phố. Mỗi xe ô tô thư viện lưu động được trang bị hơn 4.000 cuốn sách, với máy chủ, máy tính xách tay, máy chiếu, vô tuyến, tài liệu điện tử, sách nói, các thiết bị phục vụ cho người khiếm thị,... kèm theo ghế nhựa và dù cỡ lớn,... Với đầy đủ trang thiết bị, thư viện lưu động đa phương tiện có thể phục vụ người dân ở mọi vùng, đặc biệt ở các vùng sâu, vùng xa, miền núi, và trong cả điều kiện thời tiết không thuận lợi.

Đến năm 2019, đã có trên 30 tỉnh, thành của cả nước được trao tặng Xe Thư viện lưu động đa phương tiện. Đến nay, mô hình này vẫn tiếp tục lan rộng trên cả nước. Đơn cử tại tỉnh Lạng Sơn, từ năm 2018 trở lại đây, xe thư viện lưu động của Thư viện tỉnh đã hoạt động hết công suất để mang sách đến phục vụ học sinh các trường học trên địa bàn tỉnh, đặc biệt là các trường học vùng sâu, vùng xa nhằm mở mang tri thức, khuyến khích tinh thần tự giác trong học tập của các em học sinh. Theo thống kê của Thư viện tỉnh, từ năm 2018 đến 2021, xe thư viện lưu động đã tổ chức được 230 chuyến xe để phục vụ cho trên 60.000 lượt bạn đọc, trên 33.400 lượt sách, báo được luân chuyển, bình quân mỗi năm có khoảng 5.000 lượt truy cập máy tính trên xe thư viện lưu động.

Một ví dụ khác là Bảo tàng - Thư viện tỉnh Kon Tum đã duy trì việc tổ chức hàng chục chuyến xe

lưu động trong nhiều năm nay, nhằm phục vụ cho nhu cầu đọc sách của hàng chục nghìn em học sinh ở các địa phương vùng sâu, vùng xa trên ở các huyện Đăk Tô, Ngọc Hồi, Tu Mơ Rông, Đăk Hà, Đăk Glei, Kon Plông,....

Còn tại tỉnh Lâm Đồng, dù trong mùa dịch bệnh phức tạp, các xe thư viện lưu động đã chủ động thích ứng linh hoạt bằng việc thay đổi phương thức từ phục vụ tập trung toàn trường sang triển khai hoạt động đọc sách và đồ vui theo từng nhóm nhỏ, từng lớp nhằm đảm bảo an toàn mà vẫn cung cấp đầy đủ những đầu sách có nội dung phù hợp với từng đối tượng, lứa tuổi học sinh tại cơ sở. Việc duy trì hoạt động này trong mùa dịch đóng vai trò quan trọng trong việc giúp các em học sinh có tinh thần thoải mái hơn, giải tỏa áp lực sau một thời gian dài học trực tuyến, đồng thời lan tỏa tình yêu sách trong cả đội ngũ cán bộ, giáo viên; góp phần xây dựng xã hội học tập tại địa phương.

Tại những thành phố lớn như Hà Nội, Hồ Chí Minh, dịch vụ thư viện lưu động cũng là một trong những giải pháp quan trọng giúp xây dựng và phát triển văn hóa đọc tại đô thị. Năm 2021, Sở Văn hóa và Thể thao Hà Nội phối hợp với các cơ quan liên quan đẩy mạnh dịch vụ thư viện lưu động, phục vụ tại 50 điểm trường Tiểu học, Trung học Cơ sở thuộc các huyện ngoại thành Hà Nội. Theo thống kê, dịch vụ này đã phục vụ trên 40.000 học sinh và 120.000 lượt sách. Cùng với đó, có khoảng 50.000 bản sách, báo đã được luân chuyển xuống 125 thư viện, tủ sách cơ sở, thư viện trường học, trại giam và thư viện

tư nhân có phục vụ cộng đồng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

Những chuyến xe mang ánh sáng tri thức đã thực sự góp phần xóa đói thông tin, xóa mù công nghệ tạo ra một luồng sinh khí mới cho các thư viện tỉnh, thành trong việc triển khai các hoạt động phục vụ cộng đồng. Đồng thời, góp phần hiện thực hóa các mục tiêu, chỉ tiêu đặt ra trong Đề án Phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng đến năm 2020, định hướng đến năm 2030 và Đề án Đẩy mạnh các hoạt động học tập suốt đời trong các thư viện, bảo tàng, nhà văn hóa, câu lạc bộ đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt.

Lan tỏa tình yêu sách qua các Đại sứ văn hóa đọc

Bên cạnh hoạt động xe thư viện lưu động, cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc được Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức thường niên từ năm 2019 cũng góp phần khơi dậy niềm đam mê đọc sách và khuyến khích việc chia sẻ, lan tỏa văn hóa đọc đối với các em học sinh, sinh viên trên toàn quốc.

Riêng năm 2021, cuộc thi đã thu hút gần 1 triệu học sinh, sinh viên trên khắp cả nước tham gia, trong đó có gần 6.900 trường tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông, đại học và học viện tham gia cuộc thi vòng sơ khảo. Cuộc thi ghi nhận sự hưởng ứng nhiệt tình từ nhiều tỉnh thành như Hải Phòng, Thái Nguyên, Hà Nam, Bắc Giang, Phú Thọ, Quảng Ninh, Thành phố Hồ Chí Minh, Gia Lai, Đà Nẵng,... Đặc biệt, còn có một lượng lớn thí sinh khiếm thị dự thi. Thông qua đó, nhiều câu chuyện cảm động, cuốn sách hay đã được chia sẻ,

nhiều tác phẩm có giá trị khoa học và giá trị nghệ thuật, thậm chí nhiều bài dự thi tạo ấn tượng bằng hình thức song ngữ, đã được các thí sinh chuyển đến bạn bè và cộng đồng, thể hiện trí sáng tạo, tưởng tượng phong phú của các em học sinh, sinh viên.

Trở thành một trong ba Đại sứ Văn hóa đọc tiêu biểu năm 2021, em Nguyễn Minh Phương, Khoa Nông học, Học viện Nông nghiệp Việt Nam, đã chia sẻ rằng: “Bên cạnh tuyên truyền về sách bằng cách tổ chức các hội sách và các cuộc thi, mạng xã hội cũng là công cụ hữu ích để khuyến khích việc đọc, phát triển hơn nữa các nhóm, các group đọc sách cùng mỗi quan tâm, đó cũng là nơi giao lưu, chia sẻ cảm nhận về những cuốn sách.”

Cũng trong năm 2021 là lần đầu tiên cuộc thi Giới thiệu sách trực tuyến được tổ chức, bắt đầu từ ý tưởng mở ra một sân chơi mới, thú vị và bổ ích để những người yêu sách có thể chia sẻ những cuốn sách hay và lan tỏa thói quen đọc sách tới cộng đồng. Mặc dù là năm đầu tiên tổ chức, song cuộc thi đã thu hút được sự quan tâm lớn từ các cơ quan, tổ chức và mọi tầng lớp nhân dân. Minh chứng là ban tổ chức cuộc thi đã nhận được gần 3.000 video dự thi gửi về tham dự.

Năm 2022, cả hai cuộc thi trên đều có sự đổi mới và thay đổi nhằm tạo thêm nhiều cơ hội, khuyến khích tính chủ động, sáng tạo của các thí sinh. Ngoài hình thức dự thi bằng bài viết hoặc video như thường lệ, các thí sinh tham dự Cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc 2022 có thêm nhiều hình thức để lựa chọn thể hiện như vẽ tranh, sáng tác thơ, truyện ngắn, kịch...

về tình yêu sách và văn hóa đọc. Cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc năm 2022 có chủ đề “Khát vọng phát triển đất nước” và Cuộc thi Giới thiệu sách trực tuyến năm 2022 có chủ đề “Sách và Khát vọng cống hiến”.

Trả lời báo chí, ông Phạm Quốc Hùng, Vụ trưởng Vụ Thư viện, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Trưởng ban tổ chức cả hai cuộc thi trên cho biết: “Vị trí, vai trò của văn hóa đã được Đảng ta khẳng định: Văn hóa là hồn cốt của dân tộc, nói lên bản sắc của dân tộc. Văn hóa còn thì dân tộc còn. Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là sức mạnh nội sinh, động lực quan trọng để phát triển đất nước; xác định phát triển văn hóa đồng bộ, hài hòa với tăng trưởng kinh tế và tiến bộ xã hội là một định hướng căn bản của quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, thể hiện tinh ưu việt của chế độ nước ta”.

Có thể thấy, trong những năm qua đã có nhiều kế hoạch và biện pháp cụ thể, có tính khả thi đã được xây dựng nhằm nuôi dưỡng văn hoá đọc trên toàn quốc, đặc biệt là kế hoạch phát triển văn hóa đọc cho cộng đồng thích ứng với đại dịch COVID-19. Tất cả những hoạt động này đều nhằm mục tiêu chung là khơi dậy niềm đam mê đọc sách đối với lứa tuổi thanh thiếu niên, nhi đồng, từ đó khuyến khích, thúc đẩy phong trào đọc, hình thành thói quen và kỹ năng đọc sách trong thế hệ trẻ, góp phần phát triển văn hóa đọc trong nhà trường và cộng đồng, một yếu tố quan trọng để xây dựng nền tảng tinh thần của xã hội.

ĐỖ TRANG

Có hai cuốn sách ra đời sớm nhất, mang tinh chất chép lại truyện kể dân gian là **Linh Nam chích quái** và **Việt điện u linh**, lý giải về văn hóa tâm linh của người Việt suốt chiều dài lịch sử... Đây là hai tư liệu được nhiều nhà nghiên cứu tin tưởng tâm linh Việt Nam sử dụng để làm trích dẫn nguồn.

Thần thánh có là ai xa lạ đâu!

Việt điện u linh (1329) được cho là tác phẩm của Lý Tế Xuyên, một quan trông coi việc tế tự dưới triều Trần Hiến Tông. Sách viết về 27 vị thần được thờ trong các đền miếu thời Lý - Trần. Cũng ở thời Trần Hiến Tông, tác phẩm **Linh Nam chích quái** được cho là của Trần Thế Pháp cũng được ra đời. **Linh Nam chích quái** gồm 22 truyện ghi chép các thần tích từ họ Hồng Bàng cho đến các vị thần, các vị tăng đạo, các truyện kỳ dị, các sự tích liên quan đến phong tục, tập quán.

Việt điện u linh đã gây một tiếng vang không nhỏ trong giới văn học Việt Nam. Trước hết, tác phẩm có một giá trị tôn giáo không thể phủ nhận được. Tin tưởng vào sự bất diệt của linh hồn, tin tưởng vào sự tương quan giữa đời sống bên này và đời sống bên kia. Theo tác giả thì thần thánh có ai là xa lạ đâu? Đó là những người trần mắt thịt như tất cả chúng ta. Chỉ khác nhau một điều là các người ấy đã sống một đời sống siêu phàm, trong sự cần lao kham khổ, trong sự phục vụ tích cực, trong nỗ lực chống lại sự quyền rũ của vật chất. Thần thánh là những người đã sống hết tất cả kích thước của con người, tận cùng biên giới nhân loại.

Từ ngàn xưa, Lý Tế Xuyên đã quan niệm sống là sống với người khác, sống cho người khác, sống vì người khác. Không bao giờ ta thấy nhân vật của ông cô độc. Họ luôn luôn hy sinh tận tụy vì hạnh phúc của tha nhân. Họ lo cái lo của mọi người, đau khổ cái đau khổ của mọi người, lúc nào cũng vượt khỏi cái phạm vi nhỏ bé của bản thân để sống cho người khác. Đẹp biết bao về hào hùng của Lý Thường Kiệt mà cuộc đời là đấu tranh để đề cao lòng tự hào của dân tộc. Cao quý thay cái tinh thần bất khuất của Trương Hồng và Trương Hát mà danh vọng cũng không làm cho thay đổi, mà uy vũ cũng không làm cho sợ hãi. Luôn luôn trong Việt điện u linh rập, ta bắt gặp những tâm hồn cao quý ấy, ngay thẳng, vững vàng, trong sạch, mạnh mẽ. Nghĩa là tất cả những sắc thái của một nền luân lý cao siêu, bắt nguồn từ một nhận định cụ thể về giá trị con người.

Tác giả bắt đầu bằng định nghĩa về thần, sau đó phân biệt ba loại thần và liệt kê những

● Lạc Long Quân chém Nuț Tinh.

thuộc tính của các vị thần ấy, sau cùng tác giả tuyên bố chép lại sự thực để phân biệt màu đỏ với màu tía. Trong các tác phẩm Việt Nam, ít khi ta thấy tác giả trình bày quan điểm của mình một cách minh bạch như Lý Tế Xuyên. Ta cũng ít gặp những tác phẩm biết dung hòa tinh thần tôn trọng cổ nhân với tinh thần sáng tác một cách chừng mực vừa phải như Lý Tế Xuyên đã làm.

Đọc Lý Tế Xuyên, ta hiểu các tôn giáo của người Việt xưa như thế nào, cái luân lý nào đã điều động tinh thần của người Việt Nam; ta còn thấy trong tác phẩm ấy phong tục của người xưa, những nét tâm lý của con người, những màu sắc của một chế độ. Ta thấy trong truyện Bó Cái Đại Vương và truyện Lê Phụng Hiểu sự kính phục của nhân dân đối với những bậc nam tử có sức mạnh hơn người. Sự cạnh tranh về ảnh hưởng rõ rệt trong truyện Triệu Việt Vương Lý Nam Đế. Sự bạc tình tàn nhẫn của Nhã Lang trở thành độc địa trước sự ngây thơ tin chồng của Cáo Nương rồi tục gửi rêu cũng trong truyện này. Nỗi lo âu của một người cha khi chỉ có một con gái mà có những hai chàng tài trai như nhau đến

xin cưới (truyện Sơn Tinh và Thủy Tinh). Rồi tục ăn hỏi, sự đau đớn khi người yêu của mình bị rơi vào tay người khác... Đó là những sắc thái của một thời đại lịch sử đã rất xa, nhưng dường như vẫn vô cùng quen thuộc trong cuộc sống hôm nay.

Các vị thần thời Việt Cổ xuất hiện đầy tính ước lệ và kì vĩ

Linh Nam chích quái - một trong những tác phẩm văn học dân gian viết bằng chữ Hán thể văn xuôi đầu tiên của Việt Nam, là tập hợp 22 câu chuyện cổ tích, huyền thoại về sự hình thành giống nòi, các giai thoại dựng và giữ nước, nguồn gốc phong tục tập quán dân tộc hay tín ngưỡng được lưu truyền trong dân gian. Tương truyền, tác phẩm do một danh sĩ đời nhà Trần là Trần Thế Pháp sưu tầm và được hai văn sĩ nổi tiếng dưới triều Lê Thánh Tông là Vũ Quỳnh và Kiều Phú hiệu chỉnh vào cuối thế kỷ XV. Bản chép tay của **Linh Nam chích quái** liệt truyện hiện đang được lưu trữ tại Thư viện Quốc gia Việt Nam.

Trải qua gần bảy thế kỉ tồn tại, **Linh Nam chích quái** không chỉ có giá trị to lớn về mặt văn

Vị trí nữ thần trong văn hóa Việt

Tích truyện của Lạc Long Quân và Âu Cơ được ghi lại trong Việt điện u linh và Linh Nam chích quái, đều ghi nhận chi tiết người con cả nằm trong số năm mươi người theo mẹ Âu Cơ lên núi (chứ không phải theo cha Lạc Long Quân xuống biển). Chi tiết này cho thấy người con theo mẹ có địa vị cao hơn và chủ chốt trong cộng đồng hơn.

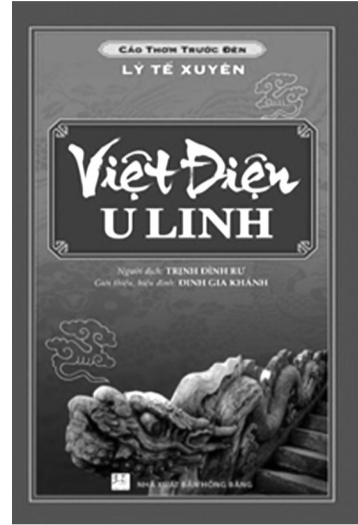
Trong cuộc tranh giành của Sơn Tinh và Thủy Tinh để lấy My Nương (cách gọi chung để chỉ con gái Vua Hùng) cũng cho thấy vị trí của My Nương trong cộng đồng cổ. My Nương không phải cô công chúa đem gả bán, mà là công chúa có quyền được tuyển chọn chồng.

Trong truyền thuyết về An Dương Vương và My Châu - Trọng Thủy, My Châu, khi thua trận, An Dương Vương chỉ mang theo My Châu để chạy trốn. Và khi My Châu qua đời, thân hình hóa thành tảng đá cụt đầu được thờ ở đền Cổ Loa, trở thành một vị nữ thần, thì cũng đủ để ta thấy vai trò của My Châu đối với các cư dân Âu Lạc.

Vào thời kỳ thuộc Hán, cuộc nổi dậy của Hai Bà Trưng (vai trò các nam tướng không đáng kể) vào khoảng năm 40-43 SCN là bằng chứng khẳng định vị thế thống lĩnh của các nữ chúa trong xã hội cổ sơ ấy. Tiếp đó là khởi nghĩa của Bà Triệu vào thế kỷ thứ 3 SCN.

Xuất phát từ chính vị thế ấy, những vị nữ thần hẳn nhiên có một vị trí đặc biệt trong văn hóa Việt Nam...

Những cuốn sách... 700 năm tuổi

● Sách Việt điện u linh, Linh Nam chích quái và hình ảnh những vị thần phóng khoáng, đẹp đẽ trong huyền sử.

hóa, tín ngưỡng của dân tộc mà có sức ảnh hưởng đến các bộ sách sử nổi tiếng của Việt Nam như Đại Việt sử ký toàn thư của sử gia Ngô Sĩ Liên ra đời năm 1697, Khâm định Việt sử thông giám cương mục của Quốc sử quán soạn lập dưới triều Nguyễn, hay Việt Nam sử lược của tác giả Trần Trọng Kim, xuất bản lần đầu năm 1920. Dấu ấn huyền sử và cảm thức tự hào về nòi giống con Rồng, cháu Tiên trong **Linh Nam chích quái** vẫn được các nhà Nho học, nhà sử học ở mọi thời đại tôn trọng và đưa vào công trình thuật lại lịch sử của mình.

Phiên bản **Linh Nam chích quái** gần đây nhất, ra mắt năm 2017 nhân dịp kỉ niệm 60 năm thành lập Nhà xuất bản Kim Đồng đã được họa sĩ Tạ Huy Long khoác lên một lớp áo hoàn toàn mới, vẫn giữ nguyên bản dịch của Đinh Gia Khánh - Nguyễn Ngọc San nhưng lại lồng ghép thêm 200 tranh minh họa khổ lớn sống động và dễ hiểu cho từng câu chuyện. Trong đó, hình ảnh của những câu chuyện quá đỗi quen thuộc với người Việt như: Lạc Long Quân và Âu Cơ, Phù Đổng Thiên Vương chống giặc Ân, Sơn Tinh ở núi Tân Viên... đã thoát khỏi tính tả thực hay trau chuốt cầu kì thường thấy trong các tác phẩm minh họa lịch sử khác. Tạ Huy Long đã dùng những nét vẽ đầy tính ước lệ và kì vĩ, cốt yếu làm toát lên tinh thần của câu chuyện và nhân vật.

Có những truyện đậm chất huyền huyền và kì quái như truyện kể về Hồ Tinh, Mộc Tinh (Thần Xương Cuồng), Ngư Tinh. Có truyện lại xoáy sâu vào yếu tố hóa thân và duyên ngộ giữa người và thần linh như Chử Đồng Tử, sự tích Man Nương, Từ Đạo Hạnh và Nguyễn Minh Không thời Lý Trần. Có khi lại mang đậm yếu tố thần tích như truyện thần sông Tô Lịch, hai vị thần Long Nhân - Như Nguyệt, truyện Rùa Thần giúp An Dương Vương xây thành Cổ Loa. Với các thần thoại mang đậm tính tâm linh như thế, Tạ Huy Long lựa chọn nét vẽ đan xen giữa thực và ảo, giữa yếu tố con người với thần linh, giao hòa đầy uyển chuyển.

Bên cạnh góc nhìn huyền ảo, **Linh Nam chích quái** còn truyền tải ý nghĩa chân thực về văn hóa đời sống người Việt như sự tích về dưa hấu của Mai An Tiêm, nguồn gốc của bánh chưng, tục dâng trâu cau khi cưới hỏi. Tác phẩm cũng khẳng định niềm tin chiến thắng xâm lược của dân tộc, như câu chuyện về các vị tướng thần Trương Hồng - Trương Hát, Hai Bà Trưng khởi nghĩa chống Bắc thuộc. Khi vẽ các vị danh tướng, hình ảnh được phóng đại bao trọn không gian, lấn át quân xâm lược. Khi vẽ về đời sống dân tộc, các bức vẽ minh họa thiên về chi tiết hơn để lột tả đời sống trù phú, thịnh vượng của người Việt cổ qua từng thời kì.

Tạ Huy Long cho rằng bản thân **Linh Nam chích quái** của Trần Thế Pháp đã thu hút bạn đọc ngay từ ý nghĩa cái tên của nó: những chuyện kỳ quái nước Nam. Cuốn sách gồm 36 truyện mang sắc màu huyền sử, vừa có thần thoại, truyền thuyết, cổ tích Việt Nam, sự tích thời Bắc thuộc, lại có phong tục tập quán lâu đời, các yếu tố văn hóa, lịch sử..., thể hiện những tư tưởng, tình cảm phóng khoáng, là tấm gương phản chiếu đời sống tinh thần dân gian. Đồng thời, tác phẩm thấm nhuần một tinh thần nhân đạo chủ nghĩa, thái độ của nhân dân: yêu điều thiện, bảo vệ chính nghĩa; ghét điều ác, đấu tranh với phi nghĩa, đề cao những mối quan hệ tốt đẹp thủy chung giữa người với người...

Linh Nam chích quái, Việt điện u linh có thể được coi là một trong những tác phẩm có ý nghĩa rất lớn trong dòng chảy văn hóa Việt Nam. Đi từ huyền thoại đến huyền sử, những câu chuyện trong hai tác phẩm này đã góp phần xây dựng nên thế giới tâm hồn phong phú, cùng cách ứng xử và đạo lý của biết bao lớp người Việt từ quá khứ cho đến hiện tại. Nó có sức mạnh vượt qua những sóng gió và biến chuyển không ngừng mà bánh xe lịch sử đã tạo nên. Và một điều chắc chắn, những ý nghĩa tốt đẹp đó song hành với đời sống của dân tộc hôm qua, hôm nay và mãi về sau này vẫn không ngừng chảy...

NGUYỄN MỸ

Đã lâu rồi tôi mới trở lại Bến, kể từ ngày tôi rời bỏ chiếc ghe nhỏ đã bắt đầu “dở chứng” bằng những đợt hé ván để nước sông chảy vào ri rã, để bắt đầu cho một cuộc đi xa.

Ngồi trên tầng cao của một quán cà phê thuộc khuôn viên khách sạn trên Bến, với tầm nhìn bao quát tôi có thể thấy được con sông xé đồng bằng chảy xuôi, những chiếc du thuyền sáng đèn tấp nập, cả chiếc cầu dây văng dài nhất Đông Nam Á mềm mại như dải lụa nổi đôi bờ... Cảnh đẹp và trù phú. Sông dài huyền diệu trong đêm. Những hình ảnh đó gợi cho tôi nhớ về những đêm xa xưa tôi ngồi trên mũi ghe xếp thuyền giấy thả trôi trên dòng sông. Thuyền giấy nổi không được bao lâu thì ngấm nước, chìm ngấm, tôi tiếc.

Cha gọi tôi vào trong ghe, sợ tôi cảm gió. Tôi giăng mùng, nằm co ro trên tấm chiếu cũ, nước vỗ vào sườn ghe róc rách. Âm thanh dịu dàng của đồng bằng đưa tôi vào giấc ngủ, bỏ lại trong đêm hình bóng cha tôi ngồi hút thuốc sau lái, khói tỏa ra thành từng vệt trôi rồi rã ra trong không gian bất tận...

Chúng tôi cứ đi, từ ngày này qua tháng nọ, năm này qua năm khác. Mãi miết. Cha con tôi sống trên chiếc ghe nhỏ lang bạt nay đây, mai đó. Những chỗ mà chúng tôi dừng lại cha gọi là bến tạm. Bởi không biết đâu là bến cuối để rồi chúng tôi có thể rời bỏ chiếc ghe đã gắn bó lâu nay, nước sông bắt đầu ngấm sâu vào từng thớ gỗ, rồi chúng tôi sẽ lên bờ cất nhà, sống cuộc đời bình yên mà không phải sợ những ngày gió giông, mưa bão.

Cha nói chùng nào tìm được mẹ tôi thì chúng tôi mới lên bờ, còn chưa tìm được mẹ chúng tôi sẽ phải sống đời gao chợ, nước sông, lang bạt kỳ hồ. Ở trên ghe, tôi thường thấy lòng mình buồn buồn mỗi lúc chiều buông, khi cánh vạc kêu, xa xôi trên nền trời đỏ ửng như lửa cháy. Tôi thích sống trên bờ hơn dưới ghe, đơn giản vì nó cố định một chỗ mà không cần phải toan tính sẽ rẽ sông trái hay sông phải ở ngã ba để đi tiếp, không phải phập phồng lo sợ mỗi đêm mưa to. Tôi cũng muốn được đi học, mà nghĩ lại tôi cũng lớn tổng ngồng, giờ mà vào lớp ngồi học lại

Cõi người trôi nổi

Truyện ngắn của HOÀNG KHÁNH DUY

lớp ba, lớp bốn chắc sẽ trở thành trò cười cho cả lớp. Tôi nhớ ngày xưa mỗi sáng mẹ đều dẫn tôi đi học, trưa trưa cha đón tôi về nhà, công tôi qua khúc cây khô bắc ngang con mương. Những kỷ niệm đó tôi vẫn còn giữ mãi. Nghĩ lại, tôi cười: mình mãi là cô bé học lớp ba năm nào.

“Lên bờ đi cha. Tìm mẹ gần mười năm rồi mà có gặp mẹ đâu. Mẹ đi luôn rồi. Hay mẹ về với sông rồi. Đi mãi cũng vô vọng”. Tôi nói với cha như vậy khi khát khao tìm mẹ vẫn lớn dần trong cha. Cha đợi mẹ trở về. Cha từ bỏ cả lời ngỏ của người đàn bà mặc áo bông đứng liêu xiêu bên bờ sông, rằng muốn cùng cha đi hết đoạn đời còn lại. Cha giọng ghe đi, không nói một lời. Tôi hỏi sao người ta thương cha mà cha đối xử với người ta bạc bẽo dữ vậy. Cha tôi nhìn dáo dác. Hai bên sông toàn là dứa nước xanh um. Ở đây sông nào cũng như nhau, khó phân biệt. Cha nói gọn: “Tao có vợ rồi. Tao cũng có thương yêu gì người ta đâu mà đối xử tốt, mắt công người ta nuôi hy vọng”. Tôi đứng dậy sửa lại mái tóc, ngoái lại nhìn người đàn bà đang đứng ở bên sông với đôi mắt u buồn. Biết đâu đó là lần cuối cùng tôi nhìn thấy bà ta, vì cha tôi thường không đi lại quãng sông cũ.

Cha tôi hay nhắc về mẹ, dù tôi

không thích điều đó. Những bữa cơm tôi nấu đơn giản, có cá kho, rau luộc, hoặc thêm tô canh rau tập tàng cha hái được ở một bờ bãi nào đó. Thoảng cha lại chê món này hơi mặn, món kia hơi nhạt, com hơi khô... không giống như mẹ nấu: “Mẹ mày nấu ngon hơn nhiều”. Tôi giận sôi nước mắt, định bụng bụng tô canh đồ xuống dòng sông rồi nói bằng những chất chứa, dồn nén bấy lâu trong lòng mình, tưởng như bong bóng nước bị vỡ. “Vậy thì cha đi tìm mẹ về nấu cho cha đi. Vậy thì cha đi tìm cái hình bóng chất chứa trong cha chục năm nay đi... Trời ơi! Tôi tình gì dữ vậy, hả cha?”. Cha im re, ngồi xoay mặt ra sông hút thuốc, tôi nhìn kỹ, thấy tóc cha đã bạc hơn một nửa mái đầu. Tự dưng tôi thương, thương đứt ruột. Tôi muốn nói: “Cha ơi, đừng giận con, chỉ vì con không muốn cha cứ khổ hoài vì một bóng hình đã ra đi từ nhiều năm trước”. Nhưng cô họng tôi nghẹn nghẹn không nói được nên lời. Thay vào đó, tôi lúi lúi ra sau ghe nấu lại mấy món ăn, cố nếm nếm sao cho giống mẹ. Dù dư vị năm xưa đã phai lợt trong tôi ít nhiều.

Cái xóm cũ đã lụi xa sau lái ghe, biến biệt. Những hình ảnh cuối cùng về xóm cũ còn sót lại trong tôi mấy

ngôi nhà tòm tèm nằm bên bờ sông, chỗ cái bến có mấy chiếc ghe lạ thường về neo đậu. Ở đó, có những chiều tôi theo mẹ ra sông giặt đồ, những sớm mai tôi ngồi trên chiếc xuồng nhỏ để mẹ bơi sang sông đi học, có con sáo sậu thường về đậu trên cành tre bên kia sông, đưa mắt nhìn sang bên này... Rồi sáo bay đi. Mẹ tôi cũng đi, trong một đêm tôi ngủ say không biết trời đất gì, còn cha cũng bơi xuống đi soi cá dưới sông, tận mấy con rạch heo hút.

Mẹ tôi thích hát. Ở nhà không lúc nào ngớt giọng mẹ. Mẹ tôi hát hay, cha tôi cũng thường tám tấc khen, nhất là khi mẹ xuống mấy câu vọng cổ khiến cha “nổi da gà”, nói mẹ hát không thua gì nghệ sĩ. Một buổi chiều mẹ ngồi dưới gốc me trước sân nhà gỡ tóc cho tôi, mẹ hỏi: “Lê, con thấy mẹ hát có hay không?”, rồi mẹ xoa tóc ra, cười hiền, mắt long lanh đứng trước mặt tôi hỏi: “Con thấy mẹ có giống nghệ sĩ không Lê?”. Tôi cười cười, gạt đầu để mẹ tôi vui. Nghệ sĩ - tôi chưa một lần được gặp ngoài đời, chỉ thấy qua mấy tấm ảnh mẹ tôi cắt từ tờ báo cũ dán kín trong buồng. Mẹ ngồi dựa gốc me, mặt hơi ngược lên, mắt nhìn đâu đó xa xăm tận bên kia sông, nhìn về phương xa vô định. Trên trời, một cánh chim chiều rộn rã bay...

Mẹ tôi cũng vỗ cánh mà bay. Tôi giật mình thức giấc khi đoàn ca múa nhạc Hương Rừng đã nghỉ từ lâu. Tôi quờ sang tìm mẹ. Trông hoác. Tôi mở mắt nhìn thì không thấy mẹ đâu. Ngọn đèn vẫn leo lét cháy. Xóm xa nên chưa có điện, đêm phải dùng đèn dầu. Tôi ngồi dậy, vặn cây đèn cho sáng hơn rồi bưng ra trước, ra sau tìm mẹ. Bốn bề thỉnh không. Cha tôi đi soi cá vẫn chưa về. Một cảm giác cô đơn chiếm lấy tôi. Tôi hốt hoảng ngồi sụp xuống góc nhà khóc méo máo. Nước mắt tôi ứa ra giàn giụa. Đoàn ca múa nhạc Hương Rừng đã nhỏ sào, rồi bèn, ra đi tự lúc nào tôi không biết. Tôi khóc đến khi cha về tới nhà thì nước mắt không chảy ra được nữa, chỉ còn tiếng nấc.

“Cha ơi, mẹ... mẹ đi mất tiêu rồi. Mẹ đi theo đoàn Hương Rừng rồi. Mẹ bỏ cha con mình rồi. Cha ơi!”.

Cha ôm tôi vào lòng. Nước mắt cha chảy xuống vai tôi âm ỉ.

Và rồi chúng tôi cũng đi. Tìm mẹ. Tôi hỏi cha: “Minh tìm ở đâu, cha?”. Cha nói: “Chắc mẹ mày quanh quẩn đâu đó cùng đoàn ca múa nhạc trên sông. Thôi cứ đi gặp đoàn ca múa nhạc hay chỗ nào đồng đồng thì dừng lại. Năm năm, mười năm... thế nào cũng gặp”.

Ban đầu tôi chỉ tưởng cha nói vậy thôi, thường thì đàn bà đi tìm đàn ông chứ đâu ra chuyện đàn ông mãi miết chạy đi tìm mãi một người đàn bà đã bỏ đi nhiều năm trước. Nhưng đến tận bây giờ thì tôi tin, niềm tin về cuộc trở về của mẹ vẫn đọng đầy trong cha...

Gặp đoàn ca múa nhạc nào cha tôi cũng hỏi mấy câu quen quen: “Có phải Hương Rừng không?”, “Biết Hương Rừng đang biểu diễn ở đâu không?”, “Biết người phụ nữ tên Lê Thy hát hay mà múa cũng đẹp hay không?”... Ai cũng lắc đầu. Sông nước mênh mông, có khi đã từng lướt qua nhau rồi nhưng không thể nào gặp được.

Cha tôi vẫn cứ ôm ấp mãi bóng hình của mẹ, người phụ nữ có mái tóc dài, cặp mắt có chiều sâu với đôi mi cong vút thoả thanh xuân đã để lại nỗi vương vấn trong lòng không biết bao nhiêu chàng trai. Nhưng mẹ chọn cha. Và rồi mẹ lại bỏ cha giữa

TIẾNG LÒNG

Có một cuốn sách mang tên mình

Có cô giáo ở một ngôi trường nọ. Bên cạnh việc giảng dạy, cô còn hay tư vấn tâm lý cho học trò. Ngày qua ngày đúc kết lại, cô thấy có quá nhiều câu hỏi thường gặp giống nhau: Em là ai giữa cuộc đời này; Có phải em đang sống cuộc đời của chính mình không; Sao em mãi không thể thoát ra được việc so sánh mình với người khác dù điều đó khiến em mệt mỏi và luôn bị ám ảnh; Sao em lúc nào cũng cảm thấy bực bội, em thật sự chưa bao giờ cảm thấy có niềm tin vào chính mình; Có nhiều khi em không biết

mình muốn gì, trở thành ai trong tương lai, em cảm thấy rất hoang mang; Có phải em đã sai...

Trần trờ trước những câu hỏi, một ngày kia cô giáo đã viết một bức thư ngỏ rất dài gửi tới học trò của mình. Bức thư mở đầu bằng câu: “Có một cuốn sách mang tên mình”. Trong bức thư, cô giáo như đang rủ rì tâm sự cùng học trò: “Mỗi người chúng ta sinh ra, lớn lên và trưởng thành đều mang một giá trị riêng, không sao chép, không lẫn lộn với bất kỳ ai khác. Giống như một cuốn sách vậy, mỗi cuốn

sách có một nội dung riêng, có những nút thắt, những diễn biến, những kết quả riêng; giản đơn hay phức tạp, nông cạn hay sâu sắc, hấp dẫn hay nhàm chán,... đều do những con chữ, hình ảnh ở từng trang sách mà mỗi tác giả tạo nên, không ai giống ai.

Cho nên, chúng ta hãy mặc định rằng, giống như một cuốn sách, chúng ta có một giá trị mà không thể tìm ở bất cứ cá nhân nào khác, một giá trị độc đáo. Đó là giá trị được tạo nên bởi từng con chữ và từng hình ảnh mà mỗi người dày công thiết kế trong cuốn sách mang tên

mình. Nếu hiểu như vậy thì chúng ta sẽ biết trân quý từng trang, từng ngày trên hành trình sống và yêu thương; sẽ không bao giờ ta có thể viết những dòng chữ hời hợt, nông cạn, đả bôi hay vẽ những mảng màu nhem nhuốc, xấu xí, tằm tổi lên trang sách đời mình.

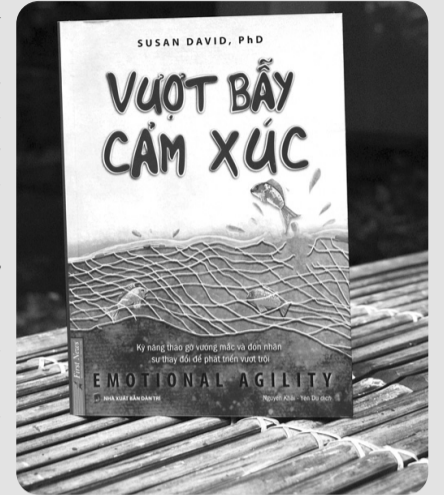
Để được vậy, trước tiên, chúng ta cần hiểu khái niệm giá trị bản thân. Từ việc hiểu giá trị bản thân chúng ta bắt đầu hành trình xây dựng nội dung ý nghĩa cho những trang sách đời mình. Việc sao chép một ai khác để trở nên lung linh là một việc tối kỵ. Chính vì vậy, trang sách đời mình viết lên phải là câu chuyện của chính mình, kể cả niềm vui hay nỗi buồn, thất bại hay thành công thì đó cũng là của riêng bản thân ta...

Nếu trong một khoảnh khắc nào đó, chúng ta cảm nhận bóng tối bao trùm những trang sách, hãy hướng về phía có ánh sáng. Hãy kiếm tìm

ĐỌC SÁCH

“Nuốt nước mắt vào trong”
không hẳn đã là cách hay
để sống tiếp

Susan David là chuyên gia tâm lý y khoa của Khoa Y Đại học Harvard, nhà đồng sáng lập và đồng Chủ tịch của Viện Khai vấn tại Bệnh viện McLean, CEO của tổ chức tư vấn quản lý kinh doanh Evidence Based Psychology. Cô có bằng tiến sĩ ngành Tâm lý học lâm sàng và văn bằng sau tiến sĩ về nghiên cứu cảm xúc con người của Đại học Yale. Hiện Susan David công tác tại Trường Y Harvard, các bài viết và nghiên cứu của cô đã được đăng trên The New York Times, Harvard Business Review, Washington Post, Wall Street Journal, Time.

Với nghề nghiệp của mình, từ lâu Susan David đến cảm xúc của con người và cách thức họ vượt qua những biến cố cuộc đời về mặt cảm xúc. Cô nhận thấy lâu nay, người ta có xu hướng “dán mặt cười” lên mọi thứ cảm xúc, luôn cố gắng tỏ ra tích cực dù bản thân đang gần như chạm đáy của nỗi buồn, lo lắng và bất an. Theo một nghiên cứu, tỷ lệ phụ nữ khi bị bạo hành, cưỡng hiếp, luôn tìm cách che đậy, nguy trang bằng những khuôn mặt cười chiếm một tỉ lệ áp đảo. Thậm chí nhiều năm sau này họ mới dừng cảm “vượt bầy cảm xúc” sống thật với nỗi đau và được cứu rỗi.

Theo Susan David, để tỏ ra tích cực mà phải phớt lờ đi cảm xúc thật của mình thì đó không phải là một cách hay. Thói quen “dán mặt cười” này khiến người ta dễ dàng trở nên hời hợt và đóng băng cảm xúc. Điều này sẽ dẫn đến hệ quả là vấn đề và cảm xúc vẫn còn đó, không được giải quyết một cách dứt điểm, và vì thế gây ra những hệ lụy không đáng có.

Ngay cả chính bản thân Susan David cũng từng rơi vào trải nghiệm chôn vùi cảm xúc tiêu cực chỉ để tỏ ra tích cực như vậy. Đó là lúc bố cô qua đời vì ung thư ở tuổi 42, khi Susan mới 16 tuổi. Chỉ vài ngày sau khi ông mất, Susan vẫn đến trường như thường lệ cùng lời nhắn nhủ của mẹ rằng hãy xem như mọi việc vẫn diễn ra bình thường. Thế nhưng, thực tế, cô bé Susan khi ấy lại thấy cõi lòng mình như đang vỡ vụn. Cho đến một ngày, cô giáo gợi ý các học sinh viết ra mọi thứ trong lòng vào cuốn nhật ký, như thế sẽ không có ai đọc được nó cả. Lúc này, Susan mới được sống thật với nỗi đau của mình. Và đó cũng chính là phút giây cô cảm thấy mình được cứu rỗi.

Vào tháng 11/2013, tích lũy kinh nghiệm sau 20 năm làm công việc huấn luyện lãnh đạo điều hành, Susan David đã có một bài viết tạo tiếng vang trên Tạp chí Harvard Business Review (HBR). Nội dung bài viết nói về mô hình phát triển khả năng “linh hoạt cảm xúc” để nhìn nhận lại mọi khía cạnh của cảm xúc, thoát khỏi xu hướng phản ứng cứng nhắc, thiếu hiệu quả thường thấy, đồng thời tạo ra những thay đổi bền vững và hữu ích để nâng cao chất lượng cuộc sống. Bài viết nằm trong danh sách những bài báo được đọc nhiều nhất của HBR suốt nhiều tháng, được tải xuống gần 250.000 lượt - bằng với tổng lượng phát hành của HBR, được tạp chí này giới thiệu như bài Ý tưởng quản lý của năm và được đăng lại trên nhiều kênh truyền thông lớn như The Wall Street Journal, Forbes và Fast Company. Ngay cả TED Talk của Susan David về “linh hoạt cảm xúc” cũng thu hút hơn 3 triệu lượt xem.

Tiếp nối sự hưởng ứng đồng đảo dành cho chủ đề ấy, cuốn sách “Vượt bầy cảm xúc” ra đời ngay lập tức đã tạo nên một cơn bão. Đây là cuốn sách bán chạy nhất theo thống kê của The Wall Street Journal, đồng thời cũng nằm trong tốp sách best-seller của tờ USA Today, đoạt giải cuốn sách đáng đọc nhất của năm trên Amazon, giành giải Ý tưởng đột phá của Thinkers 50.

Trong cuốn sách của mình, Susan đã giúp người đọc nhận diện rất nhiều bầy cảm xúc mà cô gọi đó là “những chiếc móc câu”. Theo Susan, “Khi chúng ta cố gắng “thoát khỏi móc câu” bằng cách giết chết cảm xúc của mình, nạn nhân thật sự chính là hạnh phúc và sức khỏe của chúng ta”. Hóa ra, không phải nuốt nước mắt vào trong rồi cố tỏ ra mạnh mẽ, mà là đón nhận, giải phóng được cảm xúc và thấu hiểu những suy nghĩ ẩn sâu bên trong mình mới chính là giải pháp giúp chúng ta có cuộc sống lành mạnh hơn.

Dù “Vượt bầy cảm xúc” là cuốn sách được viết bởi một chuyên gia tâm lý, người đọc cũng sẽ bắt gặp nhiều điều thú vị khi tác giả nhắc đến những khía cạnh thiên về tâm linh, như chánh niệm, từ bi, hiểu và thương... nhưng từ góc nhìn của khoa học. “Mục tiêu cuối cùng của sự linh hoạt trong cảm xúc là giúp bạn có thể nhận ra và vững vàng đón nhận thử thách cũng như nắm bắt các cơ hội phát triển trong suốt hành trình cuộc đời mình”, đây là giá trị cốt lõi mà Susan David muốn gửi gắm đến độc giả thông qua tác phẩm của mình. **MINH MINH**

Ngoại trừ đôi mắt đăm đăm của cha thì tôi không thấy sợ bất kỳ điều gì. Đôi mắt ấy xoáy sâu vào tận tâm can tôi. Đôi mắt ám ảnh trong những đêm tối bao bọc đồng bằng, tôi nằm trong ghe mà phập phồng, cha ngồi trước mũi ghe lai rai mây cút rượu nhạt. Tôi không ngủ được, thường thì khi cha ngủ tôi mới chợp mắt. Nhưng cha tôi không ngủ, cha đi đâu đó quần quanh trên bờ, bóng cha chập chờn trên bờ cạnh cánh đồng trống hoang đầy nước. Tôi buồn ngủ riu riu mắt. Muỗi kêu vo ve. Đêm thanh vắng. Đêm đó giấc ngủ của tôi đã bị cắt đứt, đêm tối xô lệch. Chiếc ghe lắc lư. Tôi mở mắt, một bóng đen đổ sập xuống người tôi. Tôi hốt hoảng hét toáng: “Cha ơi, cứu con, chết con rồi!”. Nhưng trong khoảnh khắc tôi cố chống chọi lại cơ thể nặng trĩu và đợi cha tôi trở lại chiếc ghe, tôi thoáng nghe có tiếng gọi: “Lê Thy...”. Tiếng gọi khe khẽ nhưng đầy khao khát. Tiếng gọi cất lên từ những nhớ thương chưa bao giờ ngủ quên trong tâm người đàn ông khô cằn như mảnh đất sau đợt hạn mặn, nứt nẻ vì chùng ầy năm khắc khoải đợi chờ... Tôi chết trân.

“Cha ơi! Cha! Là con chứ không phải mẹ. Cha đừng có làm như vậy nữa, được không cha?”.

Tôi nói vậy sau khi dùng hết sức lực sắp sửa cạn kiệt của đứa con gái mới lớn đẩy cái bóng ra sau. Ngọn đèn dầu lật ngang, dầu loang ra, lửa bắt đầu bùng cháy. Tôi chạy ra khỏi ghe. Chạy. Bóng tối nuốt chửng tôi. Tôi không xác định được con đường phía trước của mình. Tôi có ngoại lệ nhưng chỉ thấy lửa đang quét sạch chiếc ghe cha con tôi từng gắn bó gần mười năm trời, biết bao kỷ niệm. Chân tôi đạp lên đám gai đau buốt. Chân tôi chạy ngang qua mặt ruộng khô cong và nứt nẻ. Tôi gắng sức bơi qua con mương từng văng phèn đọng trên mặt nước vỡ ra rôm rốp. Cha, chiếc ghe và giấc mơ tìm mẹ đã đang dờ ở phía sau.

Chùng ầy năm tôi không trở lại đây. Cuộc đời đời khác. Lời mẹ nói năm xưa hoàn toàn đúng: “Đời không vui đập bất kỳ ai”. Tôi vẫn

sống, mạnh mẽ và đầy bản lĩnh. Thành phố đã cuu mang tôi. Tôi gặp những con người mới, những khuôn mặt mới. Thi thoảng tôi thấy thoáng qua trước mắt mình hình bóng ai đó giống hệt cha tôi, bờ lưng khẳng khiu, mái đầu đã bạc... Nhưng tôi không chạy theo. Tôi cũng không biết rõ cảm xúc đó là gì, hận thù hay nhung nhớ.

Trên chặng đường đầy chông gai của chính mình tôi cũng không gặp lại mẹ mình. Chắc đoàn ca múa nhạc Hương Rừng cũng đã giải thể từ lâu, bởi giờ đây cái lương đã không còn thịnh hành như xưa nữa, thay vào đó là âm nhạc sập sinh với những giai điệu lẫn lộn, lời lẽ cạn xèo vô nghĩa. Nhiều lần đặt lịch phỏng vấn một nghệ sĩ nào đó bước ra từ đoàn ca múa nhạc năm xưa, tôi cứ ngỡ ngờ đó có phải là mẹ mình hay không. Nhưng trước mặt tôi là một nghệ sĩ già lạ hoắc, nhan sắc phai tàn, chỉ có giọng ca là trong trẻo đến khi tóc bạc, da nhăn.

Tôi cũng không trở lại những dòng sông xưa để tìm cha. Đất đai sông rộng, có muốn tìm cũng chẳng biết tìm đâu... .

Bến cảng về khuya càng vắng. Dòng người tấp nập, khách du lịch dạo chơi... tất cả đã chìm sâu vào giấc ngủ đông bằng yên tĩnh, chỉ còn lại vài người già lê từng bước chân đầy những xe cóc, ôi, mĩa ghim trở về căn gác trọ xập xệ. Đầu đó, giữa những người xa lạ đó, tôi thoáng trông thấy ai hết người đàn ông năm nào đã chầm chụt cho tôi, yêu thương tôi, bảo bọc tôi trên chiếc ghe nhỏ lênh đênh trên những dòng sông rộng.

Nước mắt tôi chứa chan. Tôi ngồi trên tầng cao quán cà phê mở xuyên đêm, nửa muốn chạy theo, nửa lại bị sợi dây vô hình cột chân ở lại. Cảm giác dửng dưng khó chịu cho đến khi tôi thấy từ trong ngõ vắng, một người đàn bà bụng sê trái cây, đậu phộng luộc,... bước ra bước song song cùng người đàn ông, đi xa, bỏ lại sau lưng bức tượng đài trên Bến uy nghiêm vững chãi... .

Tôi mếu máo chạy theo. Có tia hy vọng nào đó le lói trong trái tim tôi. ■

hoặc vài chương sách, nên hãy đón nhận nó với sự hàm ơn, đừng oán trách.

Đôi khi, rất khó có thể phân định được đâu là nhân vật chính diện, đâu là nhân vật phản diện, đâu là tình tiết phụ và đâu là tình tiết chính trong cuốn sách của bạn. Nhưng chính bạn lại là người quyết định nhân vật chính diện hay phản diện có cơ hội để xuất hiện trong những chương kế tiếp hay không. Và cũng chính bạn là người duy nhất có khả năng xoay chuyển mọi tình thế. Mỗi một chương khép lại, sẽ có chương mới khác mở ra.

Luôn luôn là như vậy, trừ khi bạn quyết định dừng “viết”. Bằng qua thung lũng, sẽ thấy núi đồi. Vượt qua núi đồi, sẽ thấy sông suối, biển cả. Mọi thứ luôn luôn di chuyển. Khó khăn và cơ hội cũng thế. Chỉ cần đôi chân vẫn bước,

đôi mắt vẫn nhìn, đôi tai vẫn lắng nghe và trái tim luôn hòa cùng hơi thở, thì khó khăn của ngày hôm qua sẽ chỉ là một trang sách cũ, biến cố vừa đi qua chỉ là một chương sách cũ... .

Và cuối cùng, bất kỳ cuốn sách nào cuối cùng cũng đều đi đến đoạn kết. Cuộc đời chúng ta cũng vậy. 100 trang, 80 trang hay 30 trang, thậm chí chỉ có 18 trang. Hành động hôm nay sẽ là kinh nghiệm cho ngày mai và cho những trang sách về sau này. Nếu chúng ta chưa bao giờ lật thử một trang sách, chúng ta sẽ không bao giờ biết được những gì ở chương tiếp theo.

Vì thế hãy sống sao để đến khi đặt dấu chấm cuối cùng cho cuốn sách cuộc đời, chúng ta không phải hổ thẹn vì đã sống hoài, sống phí. **HỒNG MINH**

đường. “Mẹ kỳ thiệt, cha ha”, tôi nói vậy. Cha tặc lưỡi: “Đừng nói mẹ vậy. Mẹ có ước mơ riêng của mình”. Tôi thờ dãi nhìn cha: “Thiệt khổ!”.

Cha nói tôi giống mẹ. Mà thật, càng lớn soi gương tôi càng thấy mình giống mẹ như đúc. Tóc tôi cũng dài, đến khi chiếc ghe chạy ngang qua xóm lạ có tiệm uốn tóc năm cặp mé sòng, tôi nói cha đừng lại đợi tôi lên cắt bớt. Tóc dài quá vướng víu. Cha ngăn: “Đừng cắt con. Để tóc dài... cho đẹp”. Tôi tiếp lời: “Và giống mẹ nữa, phải không cha?”. Cha lặng im. Không có gió lùa vào mà sao tự nhiên mắt tôi cay cay.

Tôi ngại nhất là những lần cha ngồi nhìn tôi đăm đăm. Hoặc khi cha lặn xuống sông gỡ đám vẹm bám chi chít dưới đáy ghe, sửa lại chiếc ghe để nước đừng chảy vào óc ách, lạnh quá cha ngoi lên, thấy tôi ngồi gồi đầu sau lái, cha nhìn. Tôi giật mình khi thấy cặp mắt của cha dán vào mình. Cha lẳng đi. Tôi hỏi: “Bộ con lạ lắm sao cha nhìn dữ vậy?”. “Đâu có đâu, tại cha thấy mày giống mẹ mày dữ quá Lê, giống mấy lần mẹ mày ngồi múc nước mưa gội tóc ở cái lu sau nhà, giống...”. Tôi gạt ngang: “Được rồi, cha. Con là con chớ sao là mẹ được”. Cha “ừ” một tiếng ngán ngùi rồi lặn sâu xuống đáy sông. Nước tháng năm đỏ bầm màu trái sắn... .

Những ngày tháng trên ghe không vui, không buồn, tôi vô định như chiếc lá trôi trên dòng nước. Tôi nghĩ mình đủ bản lĩnh để đối mặt với mọi thứ, cuộc sống không có mẹ bên cạnh đã dạy cho tôi biết thế nào là tự lập và gồng mình để thay thế mẹ vun vén cho cha. Như lần đầu tôi có kinh bụng đau rất dữ dội, tôi ngồi thu lu một chỗ trong ghe già bộ xếp lại đồng áo quần, xếp xong tôi làm cho nó lộn xộn lên rồi xếp lại. Đợi cha rời ghe đi đâu đó. Hình như cha hiểu chuyện nên đã bỏ đi tới xế chiều. Tôi tranh thủ đắp mình trong dòng sông, nước sẽ rửa trôi mọi thứ. Tôi úp mặt vào ghe mà khóc. Đất trời hỗn loạn trước mắt tôi.

Và rồi tôi quen với cảnh sống trên ghe, chật hẹp, thiếu thốn.

bất cứ ở đâu, bất cứ góc ngách nào, dù chỉ một sợi sáng mong manh cũng là niềm hy vọng để ta hướng về. Nếu không thể tìm thấy bên ngoài, hãy nhìn vào chính mình, trong chiều sâu tâm cảm, trong vô thức hay thậm chí là tiềm thức. Hãy tin rằng trong cõi sâu tâm hồn ta vẫn còn những tia sáng và chưa bao giờ lụi tắt dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào... .

Nếu cuộc đời thực sự là một cuốn sách như lời của cô giáo nọ thì cần phải làm gì để cuốn sách trở nên thú vị hơn?

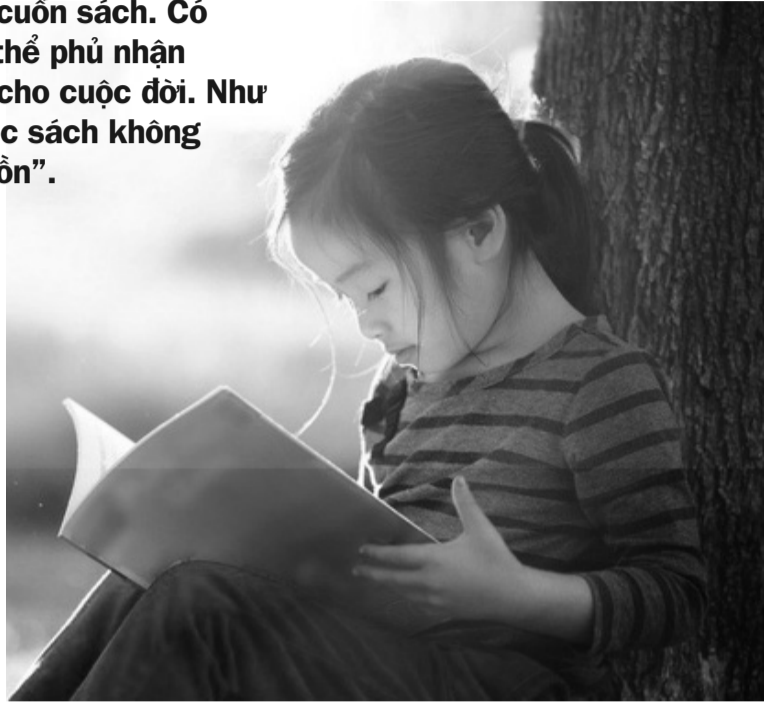
Đọc đâu đó rằng, hãy nhớ, mỗi người mà bạn gặp, dù tốt hay xấu, trải nghiệm với họ dù vui hay buồn, thì đó vẫn là những người giúp cho cuốn sách của bạn thêm thú vị hơn. Mỗi khó khăn bạn đi qua đều là một tình tiết gay cấn, cũng chính là điểm nhấn cho một

Độc sách giúp nâng cao TÂM – TRÍ

Có lẽ mỗi người trong đời đều đã thử đọc ít nhất một cuốn sách. Có người thích đọc, có người không. Nhưng không ai có thể phủ nhận những lợi ích kì diệu mà sách đem lại cho con người, cho cuộc đời. Như câu nói của Ghêrrans đã nêu bật giá trị của sách: “Độc sách không những để mở mang trí tuệ mà còn để nâng cao tâm hồn”.

● Những lợi ích kì diệu mà sách đem lại.

● Ảnh minh họa.

Sách giúp mở mang trí tuệ

Từ xưa đến nay, sách luôn được coi là sản phẩm của nhân loại, của xã hội, là sự tích lũy kiến thức qua từng thời kì phát triển của con người và từng nền văn minh của nhân loại. Sách là kho tàng lưu trữ những di sản, thành tựu vô giá được truyền từ thời kỳ này sang thời kỳ khác, từ thế hệ này qua thế hệ khác.

Sách là cầu nối kiến thức giữa quá khứ và hiện tại, là luồng thông tin vượt thời gian và không gian. Sách giúp chúng ta thấu hiểu những kiến thức như tự nhiên, xã hội, giúp con người hiểu biết rộng hơn, giúp con người tồn tại đến ngày hôm nay. Sách cũng là công cụ giao tiếp, trao đổi kiến thức, sự hiểu biết lên tầm cao hơn của các thế hệ sau này.

Barack Obama từng nói: “Việc đọc rất quan trọng. Nếu bạn biết cách đọc, cả thế giới sẽ mở ra cho bạn.”. Quả thật như vậy, nếu ví tri thức là biển cả mênh mông thì sách chính là con thuyền giúp đưa ta ra đại dương rộng lớn, đón nhận nguồn kiến thức xúc tích, tinh hoa văn hóa nhân loại, tạo nên tiếng nói cho riêng mình, để trở thành người có ích.

Như vậy, một trong những lợi ích dễ thấy nhất của việc đọc sách chính là nâng cao hiểu biết, tiếp thu tri thức. Kiến thức là nguồn hiểu biết vô tận, là những thông tin, những kinh nghiệm được người đi trước tổng hợp lại và chất lọc ra những gì tinh túy nhất viết ra kể lại và truyền đạt cho chúng ta. Chính vì vậy sách và kiến thức luôn có mối quan hệ

chặt chẽ với nhau.

Sách có rất nhiều loại và mỗi loại sẽ mang đến cho ta kiến thức của những lĩnh vực khác nhau. Như các cuốn sách về kinh tế, lịch sử, văn hóa cho ta kiến thức về kinh doanh và thực tế xã hội, về sự phát triển qua từng thời kỳ nhân loại. Hay các loại sách khoa học chính là chìa khóa giúp chúng ta hiểu rõ hơn vạn vật xảy ra xung quanh. Mọi sự vật xung quanh chúng ta đều được lý giải bằng những bằng chứng khoa học. Đọc sách dù ít dù nhiều hay đọc về lĩnh vực gì bạn đều sẽ nhận được những trải nghiệm, những kiến thức mà đôi khi cả đời bạn chưa có cơ hội tiếp xúc.

Đọc sách còn tốt cho não bộ, giúp bạn cải thiện những kỹ năng mềm, điều mà không phải cứ học là được. Theo khoa học, tác động cơ bản nhất của việc đọc sách xảy ra ở thái dương trái, vùng não chịu trách nhiệm về ngôn ngữ. Kỹ năng tập trung được cải thiện khi não xử lý văn bản khiến các neuron tập trung truyền tải những thông tin nhận được.

Khi đọc sách, bạn có thể dễ dàng dừng lại và suy nghĩ để có thể hiểu sâu sắc và thấu đáo hơn từng tầng ý nghĩa của con chữ. Điều này khác hoàn toàn so với việc xem phim hoặc nghe băng. Và kể cả khi bạn dừng, đặt quyển sách xuống, lợi ích đối với não bộ vẫn tồn tại, trong ít nhất 5 ngày.

Một nghiên cứu ở Đại học Carnegie Mellon, Mỹ cho thấy ngay cả những người mắc chứng khó đọc, hoặc ít khi đọc sách cũng có thể nhận được lợi ích từ việc

đọc sách. Nghiên cứu trên những trẻ ít đọc sách cho thấy 100 giờ đọc sách có thể cải thiện đáng kể hiệu quả của chất trắng trong não. Chất trắng có trách nhiệm truyền tin hiệu giữa các vùng chất xám, nơi thông tin được xử lý. Sau khi đọc sách, não bộ của những đứa trẻ trong nghiên cứu tự phục hồi và cho thấy cải thiện đáng kể khả năng đọc.

Ghi nhớ là một trong những kỹ năng mềm quan trọng để bạn có thể phát triển bản thân. Và đọc sách là một trong những phương pháp giúp bạn cải thiện kỹ năng này. Khi bạn đọc sách, bạn phải ghi nhớ các nhân vật, thông tin về họ hay các tình tiết để hình thành nên cốt chuyện. Có thể là hơi nhiều nhưng dần dần thành thói quen, não bộ sẽ ghi nhớ được hết nhờ sự rèn luyện theo thời gian.

Đọc sách cũng giống như việc khám phá những kiến thức, những điều mới mẻ, thú vị, rèn luyện khả năng nhìn nhận vấn đề logic và toàn diện. Đọc sách bạn phải tư duy theo theo tác giả, phân tích vấn đề của tác giả và áp dụng vào cuộc sống của mình. Khi có nền tảng tốt về tư duy, về nhìn nhận phân tích vấn đề, bạn sẽ có những sáng tạo bất ngờ, thú vị trong những tình huống khó khăn.

Với những ai đam mê viết lách thì một trong số lợi ích của việc đọc sách không thể không kể đến đó là giúp người đọc hoàn thiện kĩ năng viết lách của bản thân. Khi tiếp xúc với các tác phẩm văn học, bạn sẽ được mở mang thêm về số vốn từ vựng, cách quan sát nhịp, trạng thái, và

phong cách khi viết lách của từng tác giả. Điều đó sẽ giúp văn phong của bạn tiến bộ vượt bậc.

Khi bạn đọc càng nhiều sách vốn từ ngữ được mở rộng giúp bạn có thể nói lưu loát, diễn đạt ý một cách rõ ràng, mạch lạc hơn. Quá trình đọc sách lâu dài kèm theo sự tập trung, tinh ý sẽ giúp bạn hình thành được kỹ năng ngôn ngữ. Bên cạnh đó, bạn sẽ tự tin giao tiếp, trở nên hoạt ngôn hơn với vốn kiến thức tuyệt vời mà bạn tích lũy được qua sách vở.

Sách giúp nâng cao tâm hồn

Với lợi ích vô tận mà sách đem lại, không chỉ giúp mở mang trí tuệ mà còn giúp nâng cao tâm hồn. Rene Descartes đã từng nói: “Độc sách hay cũng giống như trò chuyện với các bộ óc tuyệt vời nhất của những thế kỷ đã trôi qua”. Quả thật như vậy, đọc sách là chúng ta vừa được học vừa được trò chuyện với người thông minh.

Khi đó, ta không chỉ thu về được kiến thức mà còn giúp hoàn thiện nhân cách. Sách sẽ giúp bạn nhận ra giá trị của những quy tắc ứng xử trong cuộc sống, những chuẩn mực đạo đức làm người, có cái nhìn tích cực hơn về cuộc sống, biết yêu thương, thấu hiểu đồng loại, biết chia sẻ những khó khăn với người khác, biết lên án những thói hư tật xấu, hành vi trái đạo đức, hình thành cách nghĩ tích cực hơn, luôn hướng tới những giá trị tốt đẹp, tới lợi ích của bản thân trong mối quan hệ với lợi ích của những người xung quanh.

Nhờ sách mà con người trở

nên tinh tế hơn, có một trái tim lạc quan, ấm áp với cuộc sống. Đối với những người hay đọc sách, đặc biệt sách văn học, tâm hồn họ tinh tế, nhạy cảm hơn đối với những việc xảy ra xung quanh bản thân. Tiếp thu được cái nhìn sâu sắc đối với những nhân vật trong truyện, họ dễ dàng đặt bản thân mình vào vị trí của người khác và suy nghĩ cho những người xung quanh.

Người thích đọc sách luôn biết lắng nghe, tiếp thu những quan điểm khác nhau: đọc sách nhiều con người càng khoan dung, còn những người ít thích đọc sách thường dễ bị ảnh hưởng bởi sự bảo thủ và chuyên chế. Những câu chuyện của người khác giúp ta hiểu thêm được cuộc đời còn nhiều hoàn cảnh khó khăn, con người phải đối mặt với nhiều nghịch cảnh trong cuộc sống, không ai có cuộc sống dễ dàng. Vì cuộc sống đã quá đôi khắc nghiệt rồi nên con người chỉ cần dịu dàng với nhau đã là điều may mắn.

Sách còn là thuốc chữa cho sự tiêu cực, giúp đem đến nguồn hạnh phúc, sự thanh thản cho tâm hồn. Trong cuộc sống có quá nhiều thứ ta phải đối mặt, nó khiến ta trở nên lo lắng và có những suy nghĩ tiêu cực. Lúc này sách đã mang đến cho chúng ta sức mạnh, sự tự tin, giúp ta đủ bản lĩnh, đối mặt với thế giới thực đầy khắc nghiệt này. Bạn sẽ không quá bi quan vào cuộc sống hay tự tin về chính bản thân mình nữa.

Và cũng chính nhờ sách mà đôi khi chúng ta tìm thấy con người thật của mỗi người. Sách giúp ta khám phá ra sức mạnh bản thân, tìm ra chân lí thiết thực cho con đường đời của chính mình từ đó mở ra con đường thành công không chỉ của bản thân mà cả nhân loại.

Thực tế trong những trang sử nhân loại đã chứng minh được điều đó. Nhiều nhà phát minh, bác học trên thế giới cũng thành công qua việc tự học, tự mày mò qua sách như Thomas Edison, Albert Anhtxanh, ... Đó chẳng phải đều là những nhân chứng hùng hồn cho câu nói của Maksim Gorky: “Hãy yêu sách, nó là nguồn kiến thức, chỉ có kiến thức mới là con đường sống”. Từ đó ta thấy mỗi cuốn sách đều là một bậc thang nhỏ đưa ta tới gần quan niệm về cuộc sống tốt đẹp nhất.

Có thể thấy, sách nhỏ bé là vậy nhưng những gì chúng mang lại là những điều không tưởng cho con người, cho cuộc đời. Đọc sách không chỉ lập đầy kiến thức, kỹ năng, phát triển tư duy mà còn rèn luyện nhân cách, bồi đắp vẻ đẹp tâm hồn con người.

LINH CHI (t/h)

THÔNG BÁO

Về việc giao tài sản

Căn cứ Bản án số: 01/2021/KDTM-ST ngày 29 tháng 4 năm 2021 của Tòa án nhân dân huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng;

Căn cứ Quyết định thi hành án chủ động số: 200/QĐ-CCTHADS ngày 16 tháng 6 năm 2021; Quyết định thi hành án theo đơn yêu cầu số: 214/QĐ-CCTHADS ngày 25 tháng 6 năm 2021 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng;

Căn cứ Quyết định cưỡng chế kê biên quyền sử dụng đất số: 01/QĐ-CCTHADS ngày 21 tháng 10 năm 2021 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng về việc cưỡng chế kê biên, xử lý tài sản của ông Nguyễn Văn Thanh và bà Nguyễn Thị Hồng Hạnh, địa chỉ: thôn 4 (nay là thôn 3) xã Đoàn Kết, huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng;

Căn cứ Chứng thư thẩm định giá số: 431BĐS/2021/CTTĐG-THBM ngày 23 tháng 11 năm 2021 của Công ty cổ phần thẩm định giá Trung Hải Ban Mê;

Căn cứ Hợp đồng mua bán tài sản đấu giá số: 08/2022/HĐMB-THA ngày 01/4/2022; Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng tổ chức giao tài sản là: Quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất tại thửa đất số 214, tờ bản đồ số 3, tổng diện tích 260m2 trong đó có 100m2 đất ở nông thôn và 160m2 đất trồng cây lâu năm tại địa chỉ: xã Đoàn Kết, huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng thuộc GCNQSD đất số CH488660 do Sở Tài nguyên và môi trường tỉnh Lâm Đồng cấp ngày 19/9/2017, thửa đất có 15m2 đất ONT thuộc hàng lang lộ giới được công nhận. Tài sản trên đất: nhà ở diện tích: 35.6m2, kết cấu trụ gạch, tường xây gạch, hoàn thiện sơn nước, trần thạch cao, mái lợp tôn, sà gô thép hộp, nền lát gạch men, cửa đi và cửa sổ khung sắt pano kính Giá trị còn lại (GTCL): 60%; Khu vệ sinh diện tích 15,5m2; Mái hiên 27,5m2, GTCL = 80%. Hiện trạng tài sản trên đất (nhà ở và công trình phụ) là tường ngăn giữa phòng ngủ và khu bếp, tường bao xung quanh bị nứt, vết nứt rộng, nền bị sụt lún

Cho người mua được tài sản đấu giá là ông Phạm Thế Vinh, địa chỉ: tổ 22, phường 2, thành phố Bảo Lộc, tỉnh Lâm Đồng Thời gian: vào hồi 08h00' ngày 05 tháng 5 năm 2022 (Dương lịch)

Địa điểm: thôn 3, xã Đoàn Kết, huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng (tại nơi có tài sản giao).

Yêu cầu ông Nguyễn Văn Thanh, sinh năm 1984 cùng vợ là bà Nguyễn Thị Hồng Hạnh, sinh năm 1993, địa chỉ: thôn 4 (nay là thôn 3) xã Đoàn Kết, huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng từ ngày thông báo đến 08h00' ngày 05/5/2022 (dương lịch) có trách nhiệm đến Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng để nhận lại: Số tiền còn lại sau khi thanh toán các nghĩa vụ thi hành án theo các Quyết định thi hành án trên công chi phí liên quan đến xử lý kê biên tài sản; tài sản là đồ dùng, vật dụng trong nhà. Trường hợp ông Thanh và bà Hạnh không đến Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng để giải quyết các nghĩa vụ trên, thì đến ngày giao tài sản (05/5/2022) Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng sẽ tiến hành kiểm đếm và niêm phong toàn bộ đồ dùng, vật dụng trong gia đình tại địa chỉ trên chuyển về kho của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đạ Huoai, tỉnh Lâm Đồng để lưu giữ theo quy định. Đồng thời gửi số tiền còn lại sau khi thanh toán các nghĩa vụ thi hành án theo hình thức tiết kiệm theo quy định pháp luật.

Yêu cầu người được thi hành án, người phải thi hành án, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt đúng thời gian, địa điểm trên.

CHI CỤC THADS HUYỆN ĐẠ HUOAI, TỈNH LÂM ĐỒNG

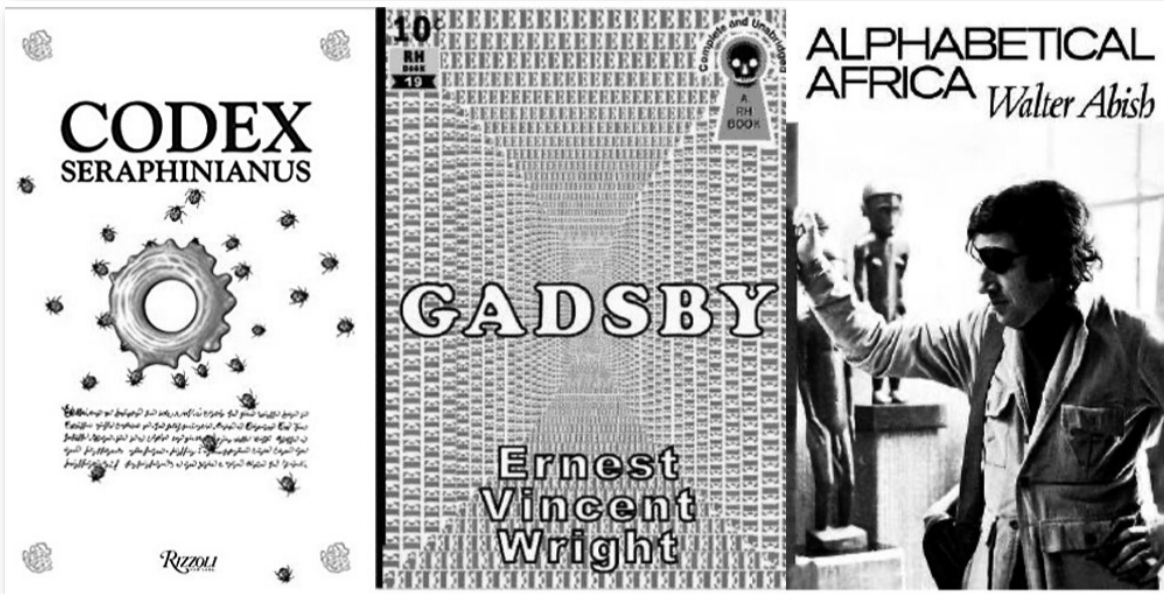
Từ ngôn ngữ “chẳng ai hiểu nổi”...

Đầu tiên phải nhắc đến cuốn bách khoa toàn thư kỳ lạ nhất trên thế giới “Codex Seraphinianus”, được viết và minh họa bởi kiến trúc sư người Ý Luigi Serafini, xuất bản vào năm 1981. Tác giả khẳng định rằng ông đã trình bày nó như một công trình khoa học thực tế. Toàn bộ cuốn sách được viết tay và các hình minh họa đều được vẽ và tô màu bởi chính Serafini trong 2 năm. Tuy nhiên rất nhiều học giả đã mất hàng thập kỷ để cố gắng giải mã cuốn sách này đều đi đến cùng một kết luận cuốn sách được viết “bằng một loại ngôn ngữ mà không ai hiểu được và chứa các hình minh họa về những điều siêu thực, bất khả tri”. Nhiều học giả còn đi xa hơn khi chỉ trích “cuốn sách này có thể là bất cứ thứ gì trừ... khoa học”. Ngôn ngữ trong cuốn sách được viết bằng một hệ chữ viết có khoảng 24 ký tự và “không liên quan gì đến những ngôn ngữ con người đã tạo ra”. Điều duy nhất mà các học giả có thể tìm ra được là chữ “Seraphinianus” chỉ là một biến thể của tên tác giả “Serafini”.

Tiếp theo là một cuốn sách có thể khiến bạn đọc bị ám ảnh bởi chữ cái “e”. Đó chính là “Gadsby” (1939) – một cuốn tiểu thuyết dài khoảng 50.000 từ của nhà văn người Mỹ Ernest Vincent Wright. Trái ngược với bìa sách gây ấn tượng mạnh vào mắt chúng ta bằng vòng xoay được tạo thành bởi rất nhiều chữ cái “e” thì trong cuốn sách này, tác giả lại không sử dụng một chữ “e” nào. Điều này đã thách thức rất nhiều bạn đọc tò mò rằng cuốn sách sẽ diễn biến như thế nào, thậm chí cố gắng “căng mắt” tìm chữ cái “e” trong từng trang sách để chứng minh khẳng định trên là sai. Với cốt truyện tương đối đơn giản: chàng trai tên John Gadsby dẫn đầu một nhóm thanh niên hồi hương, việc tác giả lựa bỏ chữ “e” xuyên suốt cả tác phẩm tạo ra một số lựa chọn từ vựng thực sự kỳ lạ. Đơn cử khi Wright phải mô tả một đám cưới mà không sử dụng các từ “wedding” (đám cưới), “married” (kết hôn), “bride” (cô dâu), hay “marriage” (hôn nhân)... vậy.

Một cuốn sách khác cũng có khả năng “thử thách” sự kiên nhẫn của các bạn đọc về mức độ ám ảnh từ vựng của tác giả. Đó chính là cuốn tiểu thuyết lịch sử “Alphabetical Africa” (1974) của nhà văn người Mỹ gốc Áo Walter Abish. Chương đầu tiên của cuốn sách chỉ sử dụng những từ bắt đầu bằng chữ cái “a” và tất nhiên bạn đọc cũng có thể dễ dàng suy ra được quy luật. Chương 2 gồm các từ bắt đầu với “a” và “b”, chương 3 bổ sung thêm các từ với chữ cái “c”, v.v cho đến chương 26 của chữ cái “z”. Tuy nhiên, kể từ chương 27, quy luật nêu trên lại đổi chiều, tức là mỗi chương sau đó sẽ lần lượt bỏ các từ bắt đầu bằng chữ cái “z”, “y”, “x”, ... cho đến chương 52 sẽ chỉ còn lại các từ bắt đầu với chữ “a” một lần nữa. Nhiều bạn đọc đã bình luận về trải nghiệm “khó tả” khi đọc

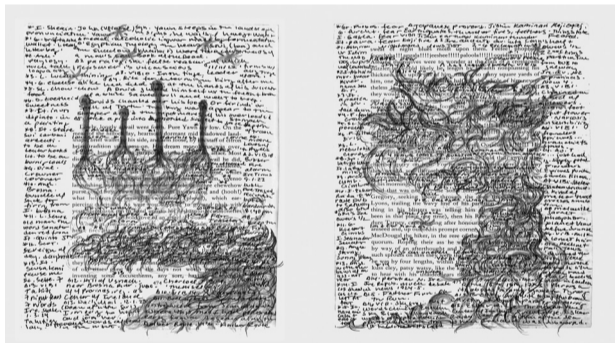
Những cuốn sách kỳ lạ “thách thức” bạn đọc toàn cầu

● Những cuốn sách được cho là có ngôn ngữ “quái dị”

Trên thế giới, có những cuốn sách đọc lạ, thậm chí có thể nói là kỳ quái, dám “thử thách” khả năng đọc hiểu của bạn đọc ở bất kỳ trình độ hiểu biết, ngôn ngữ, thời đại nào.

● Không ai biết cuốn sách này viết bằng ngôn ngữ gì, của ai.

● Finnegan's Wake của James Joyce là cuốn sách không phải ai cũng “thắm” được.

cuốn sách này: “Một bài tập làm văn thú vị - chắc chắn rồi”, “cốt truyện hấp dẫn ư, tất cả những gì tôi đọc được là một đám người có tên “A” lang thang khắp châu Phi và rồi họ đi xa hơn nữa, cho đến khi tôi mất khả năng hiểu chuyện gì đang xảy ra nữa”... Nếu nói đến những cuốn sách được viết bằng thứ ngôn ngữ khó hiểu nhất của nhân loại, chắc chắn phải kể đến “The Voynich Manuscript” (Bản thảo Voynich). Không ai biết nó được viết bằng ngôn ngữ gì, viết bởi ai và viết về cái gì. Bên cạnh sử dụng thứ ngôn ngữ chưa từng được ghi nhận trước đó trong lịch sử nhân loại, cuốn sách còn kèm theo nhiều hình vẽ nguệch ngoạc về hoa cỏ. Bằng cách tính tuổi bằng cacbon phóng xạ, người ta xác định rằng bản thảo Voynich xuất hiện vào khoảng đầu thế kỷ 15 và có thể đã được viết ở miền Bắc nước Ý trong thời kỳ Phục hưng. Tên bản thảo được đặt theo tên của Wilfrid Voynich – một nhà buôn sách người Ba Lan đã mua bản thảo này vào năm 1912.

Toàn bộ bản thảo được viết

trên giấy da bê, hiện vẫn còn hơn 240 trang sách được lưu tại thư viện Beinecke của Đại học Yale (Mỹ) mà người ta có thể truy cập miễn phí vào phiên bản scan trên website của thư viện này. Đáng nói, đã có nhiều nhà mật mã chuyên nghiệp và nghiệp dư cố gắng giải mã cuốn sách này nhưng họ vẫn chỉ “vò đầu bứt tai” mà thôi. Bên cạnh đó, có hàng loạt giả thiết về bản thảo Voynich “trôi nổi” khắp nơi: Một hướng dẫn thời trung cổ về các loại dược liệu? Một cuốn sách phép thuật? Một trò lừa bịp? Phiên bản cổ xưa nào đó của truyện cổ tích dành cho trẻ em?.

Sau cùng cũng phải nhắc đến một cuốn tiểu thuyết không kém phần “xoán não” của “bậc thầy ngôn ngữ”, tiểu thuyết gia, nhà thơ, nhà phê bình văn học người Ai-len James Joyce – ông nổi tiếng nhất với tiểu thuyết Ulysses (1922). Tuy nhiên, nhiều người hâm mộ Joyce sẽ khó thể tìm được sự đồng cảm trong cuốn tiểu thuyết “Finnegan's Wake” (1939) của ông. Bên cạnh nhiều ý kiến cho rằng đây là một trong những tác phẩm “đỉnh cao nhất của nền

văn minh nhân loại” thì nhiều bạn đọc khác chỉ có thể khẳng định “đã trải qua vài trăm trang vô nghĩa” với “một mớ hỗn độn các thứ ngôn ngữ khác nhau ở các cấp độ logic khác nhau”. Theo nhà văn Đặng Thân, một người Việt Nam rất am hiểu James Joyce từng chia sẻ: “Tác phẩm này từ bỏ tất cả những quy ước về xây dựng cốt truyện và nhân vật, được viết bằng một ngôn ngữ tối tăm và lập dị dựa trên những lối chơi chữ đa tầng vô cùng phức tạp”. Sau đây là một câu chỉ để minh chứng cho độ “hack” não của cuốn sách với bất kỳ độc giả hay dịch giả nào: “Bababadalgharaghtakamminarronkonnbronntonnerntonntunntunntrovarrhounawnskawntoohoordenenthurnuk!”

...Đến “thách thức” mọi quy luật văn chương đương đại

Dù không phải là những siêu phẩm kinh điển đã thách thức khả năng đọc – hiểu của tất cả độc giả như đã nhắc tới trên đây, nhưng nếu nhìn về hiện tại thì cũng có thể thấy nhiều tác giả đương đại

đã và đang cố gắng “bẻ cong” hoặc “phá bỏ hoàn toàn” những quy tắc phổ biến trong văn học để đem đến một tác phẩm độc đáo theo một cách kỳ lạ. Có những cuốn sách dám “chơi” với hình thức và ngôn ngữ để tạo ra một dòng tiểu thuyết hoàn toàn mới, dám “thách thức” tư duy logic thông thường của bạn đọc.

Một ví dụ điển hình là cuốn sách “Why We Broke Up” (dịch: Tại sao chúng ta chia tay) của nhà văn người Mỹ Daniel Handler, và được minh họa bởi Maira Kalman. Hai nhân vật trong truyện, Min Green và Ed Slaterton, đã chia tay. Tất cả những gì còn lại trong mối quan hệ của họ là một chiếc hộp, bên trong đó cũng là lý do khiến họ chia tay, bao gồm nắp chai, que diêm, thước đo góc và nhiều đồ vật có ý nghĩa quan trọng khác. Nhiều bạn đọc đã nhận xét đây là “một câu chuyện kỳ quặc, hài hước, chân thành về tình yêu và sự mất mát nhưng được kể thông qua những loại vật dụng ít ngờ tới nhất”.

“Hopscotch” (dịch: Nhảy lò cò) của Julio Cortázar lại đưa bạn đọc vào một cuộc phiêu lưu do chính họ chọn lựa. Điểm đặc biệt của cuốn tiểu thuyết này là người đọc có thể đọc theo bất kỳ thứ tự nào họ thích. Câu chuyện kể về Horacio Oliveira và cuộc phiêu lưu của anh ấy với tư cách một người bán hàng, người trông giữ một con mèo trong rạp xiếc và một nhân viên làm việc trong bệnh viện tâm thần. Cuộc hành trình của nhân vật này diễn ra như thế nào sẽ do chính độc giả tự chọn.

Một cuốn tiểu thuyết thú vị khác chính là “If on a Winter's Night a Traveller” (dịch: Vào một đêm mùa đông, một du khách) của Italo Calvino. Quả thực, độc giả sẽ đọc về một buổi đêm mùa đông và trong đó có một vị khách du lịch. Sau khi đọc xong chương một, tất nhiên bạn đọc sẽ tò mò về điều gì sẽ xảy ra tiếp theo, nhưng... phần còn lại của cuốn sách lại bị “mất tích”. Những gì xảy ra tiếp theo là “một cuộc rượt đuổi kỳ lạ, ly kỳ” hay “một cuộc tìm kiếm vô tận cuốn sách mà bạn đang cố đọc”. Nhiều độc giả đã nhận xét đây là “một trong những cuốn tiểu thuyết độc đáo nhất đã từng xuất hiện”.

Kết thúc danh sách này sẽ là một cuốn sách thuộc thể loại rừng rợn, giật gân, viễn tưởng, đó chính là “From These Ashes” (dịch: Từ đồng tro tàn) của Fredric Brown. Khác với bất kỳ nhà văn nào theo thể loại này, Fredric Brown nổi bật là “bậc thầy” của thể loại “viễn tưởng chớp nhoáng”, tức là ông có khả năng cô đọng nội dung của cả một cuốn tiểu thuyết của mình chỉ vón vện trong một trang giấy, những vẫn đảm bảo truyền tải đầy đủ những xúc cảm kỳ quái, ghê rợn cho bạn đọc. Nhiều độc giả của bộ truyện ngắn này đã mô tả bản thân “vừa cười vừa kinh hãi” trước những câu chuyện chỉ dài vài trang, vài đoạn văn hoặc chỉ vài câu. **DIỆU BẢO**

● Một số cuốn sách dám “thách thức” các quy luật văn chương.

**Còn đó những người...
yêu báo giấy**

Sáng nào cũng vậy, anh Trần Văn Hùng (Ba Đình - Hà Nội) lại chạy xe máy lên sạp báo Hàng Trống mua đúng 1 tờ báo mà mình thích như thói quen cà phê sáng trong những ngày bình thường. Anh bộc bạch: “Ngày nay, báo điện tử được nhiều người đón đọc vì sự tiện lợi và nhanh chóng, nhưng với những người mê đọc báo giấy thì vị trí của tờ báo không có gì thay thế được. Mỗi buổi sáng, tôi cũng như nhiều khách hàng vẫn chờ đợi những thông điệp sâu sắc từ tờ báo giấy”.

Thông thường, cứ 6h sáng, các sạp báo giấy khu vực xung quanh Hồ Gươm đã ngập tràn các đầu báo mới. Đây cũng là thời điểm những độc giả trung thành với báo in tìm đến “món ăn” tinh thần quen thuộc không thể thiếu hàng ngày. Anh Ngọc Anh (Giảng Võ - Hà Nội) cho rằng: “Đọc báo giấy vẫn có những điểm đặc biệt, những thông tin mà đôi khi báo điện tử chưa đầy đủ. Trước đây cứ sau bữa cơm là gia đình tôi lại đọc báo. Cứ sáng dậy uống trà là phải có tờ báo bên cạnh. Đó là thói quen rồi. Dù báo điện tử đọc lúc nào cũng được nhưng báo giấy thì không. Đọc báo giấy có cái thú vị riêng của nó. Những tin tức chính luận trên báo giấy cụ thể hơn báo điện tử”.

Anh Lê Sĩ cho biết: “Tôi thích đọc sách, đọc báo giấy chứ không thích đọc trên mạng, trên mạng chỉ đọc lướt thôi. Ví dụ như hôm nay ngày chủ nhật, có nhiều nội dung văn nghệ viết sâu, đọc thích hơn”. Dù những thay đổi của thời đại công nghệ đang đi sâu vào đời sống của chúng ta, dù những sạp báo dần dần vắng bóng nhưng tình yêu của độc giả dành cho báo giấy vẫn mãi không thay đổi.

Anh Hải cho biết, mẹ mình năm nay đã 85 tuổi và bà có thói quen đọc báo từ nhiều năm nay. Mặc dù con cái cũng sắm cho bà chiếc điện thoại thông minh nhưng bà không thích đọc báo trên mạng mà vẫn giữ thói quen đọc báo giấy hàng ngày. Thế nên hàng ngày anh Hải ra sạp báo mua cho mẹ mình một tờ báo. Bà bảo đọc báo giấy dễ nhìn, dễ đọc.

Nếu ngày nay, thế hệ Gen Z phần lớn chỉ biết tới mạng ảo thì trước đây, ông bà, bố mẹ hay thậm chí là anh chị cách biệt họ chỉ tầm 5 hay 6 tuổi thì cả một

Tin ở hoa hồng

Nếu như thời hoàng kim của báo giấy, thói quen đọc báo, ăn sáng, cà phê đã thành một nếp văn hóa ở nhiều thành phố lớn... thì nay, ngay Hà Nội, chỉ còn vài sạp báo luyến lưu, bán cho “đỡ nhớ” mà thôi... Thế nhưng, dù những thay đổi của thời đại công nghệ đang đi sâu vào đời sống của chúng ta, dù những sạp báo dần dần vắng bóng, nhưng tình yêu của độc giả dành cho báo giấy vẫn còn nguyên ở đó...

● Sạp báo Hàng Trống, sạp báo Phan Đình Phùng, một trong những sạp báo đầu tiên thời hoàng kim của báo in ở Hà Nội.

● Nhiều bạn trẻ đến Bảng tin đọc báo Hà Nội mới, điểm check-in không thể bỏ qua khi tới Hà Nội.

miền ký ức của họ là mỗi ngày được cầm trên tay một tờ báo rõ ràng thơm nức mùi giấy in, mùi mực “nóng hổi” mà đôi khi cầm vội, vẫn còn lem một chút mực trên tay.

Với ông bà, bố mẹ, những tờ báo như: Thanh niên, Tuổi trẻ, Công an, Văn nghệ, Pháp luật, Văn nghệ quân đội... là cả một không gian thăm đăm đời sống văn học nghệ thuật chan chứa xúc cảm. Còn gần hơn thì cả thanh xuân của họ gói gọn trong mấy số Mực tím, Hoa học trò, Nhi đồng.... Ở họ đều có chung một cảm giác đó là sự hồi hộp, nôn nao khi ngồi lật từng trang giấy, rà từng hàng chữ để đọc bằng hết những thông tin, kiến thức vô giá, những tác giả quen thuộc. Đó là thứ cảm giác mà chúng ta sẽ không bao giờ có

được từ việc cầm smartphone trên tay...

Có rất nhiều độc giả đã lưu trữ nhiều số báo, tạp chí và đóng lại thành quyển. Đặc biệt những số báo nhân ngày giải phóng Thủ đô, giải phóng miền Nam, Ngày Quốc khánh hay các số báo Tết... họ coi như báu vật vậy. Chị Hồng Hải (Tây Hồ) kể: “Giáp Tết, cựu bộ công gọi điện tha thiết tìm cuốn Tạp chí Truyền hình số Tết, hỏi khắp nơi không có. May mình chạy ra sạp báo Hàng Trống, mua gửi về quê cho ông nội con bé! Thật mừng như bắt được vàng!”...

Thời đó, không chỉ bạn đọc mong ngóng từng số báo mà cả những người làm nghề cũng mong chờ “đứa con” tinh thần của mình hàng tuần, hàng tháng xem nó thế nào, hồi hộp lật từng trang xem có sơ sót gì không. Sau khi báo phát hành, có khi phải bỏ tiền túi ra để mua tặng nhân vật, bạn bè của mình. Rất nhiều tên tuổi trong làng báo hiện nay, thời sinh viên thường hồi hộp chạy đến các sạp báo để tìm những bài viết của mình, tên mình thơm tho trên những trang báo thơm mùi giấy mực...

Không chỉ là hoài nhớ

Với nhiều người Hà Nội, hình ảnh các sạp báo nhỏ trên hè phố Hàng Trống, Phan Huy Chú, Phan Đình Phùng, bưu điện bờ

chữ quốc ngữ. Nhiều tòa soạn báo tư nhân ra đời, cạnh tranh khốc liệt trong lĩnh vực cung cấp thông tin.

Theo đó, ngay từ năm 1933, thành phố Hà Nội khởi động dự án xây dựng một số ki-ốt cố định để quảng bá sách báo in trong nước và nhập khẩu từ hải ngoại. Danh sách 25 ki-ốt ban đầu bao gồm các vị trí trung tâm như góc phố Hàng Than, đoạn giao phố Hàng Khoai và phố Hàng Giấy, đại lộ Carnot (Cửa Bắc)... Có thể nói, đây chính là diện mạo sơ khởi của những sạp báo tại Hà Nội...

Tới những năm 90, báo in lúc này trở thành phương tiện thông tin độc tôn, dễ tiếp cận và nhanh chóng nhất để đưa thông tin đến tay độc giả. Các sạp báo tại Hà Nội cũng bước vào thời kỳ hoàng kim với số lượng bán ra lên tới hàng nghìn bản trong ngày. Trong trí nhớ của ông Vũ Mạnh Cường, chủ một sạp báo trên phố Hàng Trống, cách đây vài thập kỷ nghề bán báo còn phát triển rất mạnh, bất kỳ góc phố nào cũng có một sạp báo. Không chỉ có các sạp cố định trên vỉa hè, mà trước đây Hà Nội vẫn còn nhiều người làm nghề rao báo dạo, tiếng rao báo từ những người đạp xe len lỏi trong các góc phố, con ngõ đã trở thành một phần ký ức thân thương của nhiều người Hà Nội.

Bà Lê Thị Kim Dung (Hàng Trống, Hà Nội) còn nhớ chỉ 10 - 15 năm trước, trong những mùa tuyển sinh đại học, bài giải đề thi được lồng vào bên trong tờ báo dày cộm mà từ thí sinh đến phụ huynh đều dậy sớm để mua. Mùa SeaGames, Euro cho đến World Cup hoặc khi xảy ra Chiến tranh vùng Vịnh, Mỹ đánh Iraq (9/1/1991), các tờ nhật báo còn ra thêm tờ tin nhanh phát hành lúc 5 giờ sáng hay tờ tin buổi chiều, đời sống báo chí rất sôi động...

Theo số liệu thống kê của Hội Phát hành Báo chí Việt Nam năm 2009, riêng Hà Nội có đến hơn 60 đại lý và khoảng 700 sạp báo lớn nhỏ. Nhưng đến năm 2017, cả Thủ đô chỉ còn khoảng 60 sạp, tập trung chủ yếu ở các quận Hoàn Kiếm, Đống Đa, Thanh Xuân. Con số này đang tiếp tục giảm nhanh sau hơn hai năm đại dịch COVID-19.

Có thể nói, bất chấp những khó khăn do thời cuộc thay đổi, các chủ sạp báo vẫn cần mẫn bám trụ trên vỉa hè Hà Nội từ sáng sớm cho tới tối muộn. Họ làm vậy có lẽ không phải vì gánh nặng mưu sinh, mà thực tâm xuất phát từ mong muốn tri ân những độc giả một đời gắn bó với báo giấy, lưu giữ những ký ức văn hóa không bao giờ phai nhạt theo thời gian...

Điểm đọc báo công cộng của báo Hà nội mới, Hàng Trống... hiện nay, bên cạnh những người tìm đến để cập nhật tin tức, nhiều người trẻ coi điểm đọc báo này là nơi chụp ảnh ưa thích. Đó là một trong những điểm check-in không thể bỏ qua khi tới Hà Nội...

MIÊN THẢO

Báo in và sức sống riêng có

Theo những người trong cuộc, báo giấy tại Việt Nam vẫn còn nhiều cơ hội để tồn tại, thậm chí là phát triển, bởi loại hình này vẫn giữ vị thế cao trong ngành công nghiệp báo chí, sở hữu lượng độc giả “ruột” có chuyên môn, cũng như đáp ứng nhu cầu, văn hóa đọc của người dân tại nhiều vùng miền.

So sánh với các loại hình báo chí khác thì báo in được xem như là “ông tổ” lâu đời nhất của báo chí. Vì vậy, để có thể đạt đến những thành công nhất định trong lòng độc giả như ngày hôm nay, báo in đang dần cố gắng thay đổi và làm mới bản thân mình để ngày càng phù hợp hơn với sự phát triển xã hội. Là loại hình báo chí đặc biệt không kén độc giả, báo in chắc chắn vẫn sẽ tiếp bước cùng với nhiều loại hình báo chí khác trong thời đại công nghệ số ngày hôm nay. Bởi nó là “huyền thoại”, là bậc “tiên bối” cao quý mà sẽ chẳng có ai “đánh gục” được.

Những người giữ gìn sách cổ

Dù thuộc thế hệ nào, họ vẫn dành tình cảm đặc biệt cho những trang sách cổ. Những cuốn sách cực hiếm có chữ ký của tác giả trở thành “kho báu” quý giá...

● Nhà sưu tầm sách cổ Vũ Hà Tuệ.

Thú sưu tầm sách cổ

Không như việc chỉ dồn tiền vào sưu tầm đồ cổ hay tiền cổ, thú vui sưu tầm sách cổ đòi hỏi người sưu tầm phải là người am hiểu bút tích, dành thời gian nghiên cứu thủ bút của nhiều tác giả danh giá trong từng thời kỳ.

Kiến trúc sư trẻ Vũ Hà Tuệ là một trong những người nổi tiếng trong giới sưu tập sách cổ. Là dân "ngoại đạo", anh Vũ Hà Tuệ (tốt nghiệp kiến trúc năm 2004) tìm thấy tình yêu với sách cũ và gắn bó đến hiện tại. Sinh ra trong một gia đình có cha là giáo viên văn và ngay từ nhỏ đã được đọc nhiều sách, Vũ Hà Tuệ được hun đúc tình cảm với những trang sách cũ.

Anh chia sẻ: “Vào năm 2002, khi còn đang học tình cờ tôi xem được bản Văn họa tập ký niệm Nguyễn Du, chú ý nhất là mấy tấm tranh. Từ tò mò tìm hiểu về tranh minh họa trong các sách, tôi lần theo các tranh minh họa Kiều, rồi quan tâm đến các bản Kiều và trở thành người sưu tập Kiều luôn. Làm kiến trúc, tôi quan tâm đến bản vẽ các công trình cổ xưa, nếu bắt gặp thì sẵn sàng sưu tập. Còn thú chơi sách có lẽ bắt nguồn từ tủ sách gia đình. Ba tôi trước 1975 làm giáo viên văn, nhà có nhiều sách. Hồi nhỏ cứ lấy sách trong tủ ra đọc, lâu ngày tôi đam mê sách, muốn tìm kiếm sách và bàn thảo của các nhà văn”.

Hiện tại anh Tuệ có thủ bút của hơn 300 tác giả. Trong đó khoảng 20-30 thủ bút hiếm. Ngoài ra, anh còn lưu giữ rất nhiều bản thảo chép tay có chữ ký của tác giả, đó đều là những bản thảo rất hiếm có bởi nó được hình thành từ trước khi được in sách, có giá trị rất riêng. Anh chia sẻ, ngoài việc sưu tập những bản thảo cũ, hiện nay còn cách sưu tập thủ bút khác là nhờ chính tác giả chép lại tác phẩm của chính mình. “Hiện nay trong giới có thông tin có người mang giấy bút đến nhờ Nguyễn Huy Thiệp chép lại tác phẩm của mình, cũng là một cách sưu tập thủ bút là bản thảo chìn chu”, anh cho biết.

Anh chia sẻ, tại một triển lãm sách, anh đã giới thiệu quyển sách già tuổi đời nhất, được xuất bản năm 1679 mà anh cất công săn lùng tận bên Pháp: “May mà có người thân bên đó trợ giúp chứ không rất khó kiếm”, chàng trai nói giọng Sài Gòn điệu nghệ khoe. “Tập hợp những du ký và

chuyên khảo kỳ thú và hấp dẫn của J. B. Tavernier, hiệp sỹ Nam tước xứ Aubonne” kèm theo cả bản đồ được truyền tay hơn ba thế kỷ qua, giờ đây đến lượt tôi là chủ sở hữu, thuộc loại cực hiếm, giá trên thị trường cũng rất đắt hoặc khó có thể định giá vì muốn mua cũng không ai bán”.

Sưu tầm sách cổ nhiều năm, anh Tuệ có nhiều kinh nghiệm để bảo quản chất liệu sao cho tốt nhất, không bị thời gian phá hỏng. Anh cho hay, khí hậu ở Sài Gòn là một thử thách vô cùng lớn đối với những ai muốn bảo quản sách. Những quyển sách mọi người mua về đọc xong rồi "trung" lên kệ, theo thời gian rất dễ bị hư hại, nếu chúng ta không để mắt đến những quyển sách, lâu ngày sẽ tạo điều kiện cho mối, mọt và nhiều loài khác làm hư hại sách. Ngoài ra, những thói quen hàng ngày khi đọc sách cũng gây hư hại đến chất liệu sách. Theo thói quen đọc sách, chúng ta hay gấp các góc sách lại để đánh dấu hay lật trang sách với một lực rất mạnh, trượt từ góc sách lên và như thế có nguy cơ làm hỏng trang sách.

Mê sưu tầm sách cổ, anh Tuệ chia sẻ rằng, thú vui này của anh vui ở chỗ được “thời gian ủng hộ”. “Công việc kiến trúc của tôi bận rộn nhất là từ giữa năm đến cuối năm. Thời gian rảnh dành cho sưu tập, tìm hiểu, xem xét các tư liệu. Tôi cũng có dự định tập hợp anh em sưu tập có tâm huyết lại, cùng nhau xuất bản một tập sách với thủ bút và chân dung các tác gia Việt Nam. Dự tính như vậy, còn hình thức và nội dung thế nào thì chưa định. Với các tác giả đương thời như Nguyễn Ngọc Tư, Nguyễn Quang Thân, khi có dịp tôi cũng sẽ xin thủ bút để dành. Thú chơi này có cái hay là mình được thời gian ủng hộ”, anh cho biết.

Khi sách “xưa” lên tiếng

Không chỉ kiến trúc sư Vũ Hà Tuệ tìm về đam mê sưu tầm sách cổ, rất nhiều người cùng chung sở thích đã tìm gặp được nhau. Chủ nhân của hầu hết các cuốn sách cổ quý giá phần lớn còn trẻ, lứa 8X, 7X. Họ đến với con đường sưu tầm sách bằng nhiều cách: từ sưu tập tiền cổ rồi bén duyên với sách, hay lai vãng tại các tiệm sách cũ và tình cờ phát hiện ra những vật báu bị lớp bụi tháng năm phủ dày.

Kỹ sư Hoàng Minh là người Hà Nội tốt

nghiệp Đại học Bách khoa, hiện tại sinh sống tại TP Hồ Chí Minh, có trong tay những bộ sưu tập khá bài bản. Hoàng Minh sưu tầm sách và cùng với đó, góp nhặt được rất nhiều tư liệu phi văn bản liên quan đến các tác giả, tác phẩm - những người muôn năm cũ. Sưu tầm sách, tốn tiền, tốn thời gian và tiêu hao cả tâm trí, nhưng “quý vật” phải có “quý nhân”, nếu không gặp được đúng người, những cuốn sách giá hơn bất kỳ một ai trên cõi đời này sẽ lâm cảnh tàn phế, hư hại và biến mất vĩnh viễn.

Không chỉ là nỗi lo hư hại tư liệu cũ, với những nhà sưu tập, việc để một cuốn sách cổ, quý hiếm lọt vào tay những nhà sưu tập nước ngoài thật sự là nỗi chua xót. Trong giới sưu tập sách, họ gọi đó là những cuộc xuất ngoại sách hiếm đầy đau đớn. Có thể kể đến thương vụ ở TP Hồ Chí Minh hồi những năm 2013, tại Việt Nam vì không nhà sưu tập nào mạnh tay bỏ ra 20 triệu, giới chơi sách đành ngậm ngùi nhìn quyển sách của Trương Vĩnh Ký niên đại 1875 bản chép tay in thạch bản rơi vào tay một Việt kiều.

Chính bởi đó, CLB của anh Hoàng Minh và những người đam mê sưu tầm sách cổ được lập ra. Họ là những người đầu tiên nắm bắt ý tưởng cùng nhau thành lập một CLB dành cho những người yêu sách và chơi sách. Ở đó, mỗi người có một thế mạnh riêng về “vốn liếng” sưu tập của mình.

Anh Hoàng Minh đã sở hữu được các bản sách cực quý như quyển Lịch sử Đảng ngoài (Tynchinensis Historie) xuất bản từ năm 1651; bộ từ điển Latin - Annam và Annam - Latin (Việt Nam dương hiệp tự vị) của giáo sĩ Taberd soạn, xuất bản năm 1838 tại Ấn Độ là bản sách hiếm hoi, ít người có được. Quyển sách này từng đoạt giải nhất cuộc thi sách vàng lần thứ nhất (2002).

Trong CLB còn có ông Vũ Anh Tuấn

Tình trạng “chảy máu” sách hiếm khiến nhiều nhà sưu tầm đau xót.

Những bản thảo quý hiếm còn lưu bút của tác giả.

● CLB Sách xưa và nay được thành lập để tìm kiếm, nghiên cứu và bảo tồn hệ thống sách cổ.

lại giữ được nhiều từ điển cổ, các sách xuất bản đầu thế kỷ 20 tại Hà Nội như tiêu thuyết Bồng lai hiệp khách, Huyết hùng tráng sĩ. Ông có bộ sưu tập về các ngày lễ Tết thời xưa của Việt Nam rất đặc biệt. Ngoài ra, bộ sưu tập sách của linh mục Nguyễn Hữu Triết là niềm mơ ước của những người mê sách cổ. Ông Triết có hơn 1.000 quyển sách đã xuất bản từ hơn 50 năm trước, ngoài một số sắc phong cổ. Đáng kể nhất là bộ sưu tập Truyện Kiều với 160 bản Kiều khác nhau, với nhiều thứ tiếng. Trong đó có 20 bản Kiều bằng chữ Nôm cổ và hơn 500 tờ báo có viết về Truyện Kiều và Nguyễn Du.

CLB còn có anh Hoàng Triệu chuyên sưu tập thư tịch Hán Nôm, tư liệu đồ tượng Phật giáo, các nghi quỹ phù chú thuộc dòng Kim Cương Thừa, những phương thuật dân gian của Việt Nam và Trung Quốc, kể cả các sách nghệ thuật cầm kỳ thi họa cổ xưa của Trung Quốc truyền vào Việt Nam cũng được anh thu thập khá nhiều.

Điểm chung của những người đam mê sách cổ quý hiếm là rong ruổi khắp các cửa hàng sách cũ trong Nam, ngoài Bắc, thậm chí để ý những “dặm đường ve chai” như anh Hoàng Minh. Ông Vũ Anh Tuấn còn thiết lập hẳn một “đường dây” các hàng sách cũ ở Sài Gòn để “mỗi khi họ có sách nào lạ, xưa hoặc không biết đó là sách gì thì gọi tôi”.

Những người đam mê sách cổ dành tâm huyết của mình vào những trang giấy xưa, bảo quản những giá trị còn sót lại của một thế hệ tinh hoa dân tộc.

THÁI NGÂN

Vương lao lý vì “dần mặt” tình mới của người yêu cũ

Thấy bạn gái kể về việc anh B dù đã có người yêu nhưng vẫn tán tỉnh mình, Sinh đã rủ bạn xã hội, đồng thời là “cậu chủ” của mình đi đánh “dần mặt” đối phương. Hậu hành vi này, cả hai khiến bản thân vương lao lý, phải chịu sự trừng phạt của pháp luật.

● Ảnh minh họa.

Đánh đập đối phương trước mặt bạn gái

TAND TP Hà Nội đã đưa bị cáo Đặng Văn Sinh (SN 2000, quê Xuân Trường, Nam Định) và Trần Tuấn Nam (SN 2002, ở Dịch Vọng, Cầu Giấy, Hà Nội) ra xét xử về tội “Cố ý gây thương tích”. Bị hại trong vụ án là anh N.B (SN 2004, ở Hà Nội).

Theo hồ sơ vụ án, ngày 21/10/2019, Cơ quan CSĐT – Công an quận Bắc Từ Liêm, Hà Nội đã tiếp nhận đơn tố giác của ông N.H.A về việc khoảng 16 giờ ngày 16/10/2019, con trai ông là anh N.B bị hai thanh niên dùng gậy ba khúc đánh vào người và đầu, khiến anh B phải khâu nhiều mũi ở đỉnh đầu. Sau khi nhận được đơn trình báo, ngày 3/12/2019, Cơ quan CSĐT đã ra quyết định trưng cầu giám định để xác định tỷ lệ phần trăm thương tích của anh B và cơ chế hình thành vết thương tại Trung tâm Pháp y Hà Nội. Theo Kết luận giám định pháp y thương tích, anh B bị tổn hại 2% sức khỏe.

Quá trình điều tra xác định khoảng tháng 10/2019, anh N.B có quan hệ tình cảm yêu đương với chị P.A (SN 2004, ở Cầu Giấy, Hà Nội) song vẫn thường xuyên nhắn tin tán tỉnh chị N.N.K.V (SN 2004, ở quận Cầu Giấy). Chị V. đã kể lại sự việc cho Đặng Văn Sinh – người yêu của chị V thời điểm đó biết.

Nghe bạn gái nói, Sinh bức xúc vì nghĩ anh B trêu ghẹo chị V. Do đó, Sinh đã gặp và nói chuyện với Trần Tuấn Nam – bạn xã hội đồng thời là “cậu chủ” của Sinh.

Sinh đang làm thuê cho gia đình Nam. Ngoài ra, Nam còn là người yêu cũ của chị P.A.

Sau đó, Sinh và Nam thống nhất nếu gặp anh B ở đâu thì sẽ đánh “dần mặt”, không cho nhắn tin với chị V nữa. Nam và Sinh cũng nói cho chị V biết ý định của mình. Nghe thế, chị V can ngăn, khuyên hai người chỉ nên nói chuyện với anh B thôi.

Chiều 16/10/2019, chị V có hẹn đi uống nước với anh B và chị P.A tại Khu đô thị Nam Cường (Cổ Nhuế 1, Bắc Từ Liêm, Hà Nội). Do đó, chị V bảo Sinh chiều muộn cùng ngày đến địa điểm trên đón mình. Sinh đồng ý, sau đó rủ, rồi qua đón Nam đi chơi với mình.

Khi ngồi uống nước cùng nhau, Sinh rủ Nam chiêu đi đón V cùng mình, nếu gặp anh B sẽ đánh “dần mặt” như đã thống nhất. Chiều cùng ngày, cả hai đi vào Khu đô thị Nam Cường. Tại đây, Sinh thấy chị V đang đi bộ với chị P.A và một nam sinh. Do không chắc chắn người đang đi cùng chị V là anh B nên Sinh điều khiển xe quay trở lại. Xác định được đúng là anh B thì dùng xe gần đó.

Theo cáo trạng, Sinh đi bộ đến chỗ anh B chất vấn, vì sao đã có người yêu nhưng vẫn nhắn tin tán tỉnh chị V nhưng anh B không nhận. Thấy vậy, Sinh dùng tay đâm vào ngực trái anh B một cái rồi lùi lại phía sau. Chứng kiến cảnh Sinh đánh anh B, Nam cũng xuống xe, cầm theo gậy 3 khúc đi đến. Khi đối diện với anh B, Nam vung gậy 3 khúc, đánh nhiều cái vào tay, lưng, đầu anh B khiến nạn nhân chảy nhiều máu, ngã xuống đường.

● Các bị cáo tại tòa.

Bổ bị hại đề nghị bồi thường 5.000 đồng

Khi được người dân can ngăn, Sinh và Nam vút xe máy lại hiện trường, bỏ chạy vào trong ngõ. Trên đường bỏ chạy, cả hai vút gậy ba khúc đi. Về phía anh B, sau khi bị thương đã được mọi người đưa đi bệnh viện cấp cứu, điều trị thương tích.

Tại cơ quan công an, hai cô gái khai khi thấy Sinh, Nam đánh anh B, cả hai chỉ biết đứng ngoài khuyên đừng đánh nữa. Chị V khẳng định mình không hẹn anh B để cho Sinh và Nam đánh. Những tin nhắn nói chuyện với anh B, chị đã xóa do sợ chị P.A ghen. Việc Nam và Sinh bàn bạc đánh cho anh B một bài học, chị có biết và đã can ngăn. Khi xảy ra sự việc, chị V chỉ nói “đừng đánh nữa” mà không vào can ngăn vì sợ bị đánh nhảm.

Với hành vi nêu trên, Sinh và Nam bị truy tố, đưa ra xét xử về tội “Cố ý gây thương tích”. Tại phiên tòa sơ thẩm, các bị cáo thành khẩn khai nhận hành vi phạm tội của mình. Bào chữa cho bị cáo Nam, luật sư cho rằng xuất phát từ quan hệ tình cảm yêu đương của tuổi trẻ, bị cáo Nam là người chưa thành niên, mang tính cách trẻ con, chưa nhận thức đầy đủ về quan hệ tình yêu, từ đó dẫn đến cảm xúc bốc đồng, nóng nảy. Do đó, luật sư đề nghị HĐXX TAND quận Bắc Từ Liêm cho bị

cáo được hưởng hình phạt cải tạo không giam giữ hoặc án treo.

Trong khi đó, bị hại B khẳng định giữa mình và chị V không có việc tán tỉnh gì vì thời điểm đó, giữa anh và chị P.A đang yêu nhau. Theo anh B, nguyên nhân xảy ra vụ việc là do trước đây Nam có ý định yêu chị P.A nhưng sau này chị P.A lại yêu anh nên Nam mới cay cú, lên kế hoạch đánh mình.

Ông A (bổ bị hại) thì cho rằng có dấu hiệu các bị cáo thực hiện hành vi phạm tội một cách côn đồ; chưa làm sáng tỏ động cơ mục đích của các bị cáo khi lên kế hoạch đánh bị hại; chưa xem xét có đồng phạm khác hay không, đặc biệt là chị V. Do đó, đại diện bị hại đề nghị trả hồ sơ cho VKS để tiến hành điều tra lại. Về dân sự, bổ bị hại yêu cầu các bị cáo phải bồi thường thương tích cho con trai ông số tiền 5.000 đồng.

Bài học khi yêu đương

Sau khi nghị án, HĐXX TAND quận Bắc Từ Liêm nhận định tại tòa các bị cáo, bị hại và người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trình bày các tình tiết của vụ án đúng như nội dung bản cáo trạng và kết luận điều tra, không có dấu hiệu ép cung hay dấu hiệu làm sai lệch hồ sơ vụ án. Hành vi của các bị cáo là nguy hiểm cho xã hội, trực tiếp xâm phạm đến

sức khỏe của bị hại B, gây mất trật tự an tại khu dân cư, ảnh hưởng đến môi trường học tập của các trường trung học phổ thông tại địa bàn phường Cổ Nhuế 1, gây tâm lý bất bình trong dư luận quần chúng nhân dân tại địa phương xảy ra sự việc.

Xuất phát từ mâu thuẫn tình yêu của tuổi học trò mới lớn, chưa nhận thức đầy đủ về tình yêu đôi lứa, giữa các bị cáo, bị hại và chị P.A, chị V có phát sinh tình cảm yêu đương tuổi học trò. Từ những mâu thuẫn trong diễn biến tâm lý, ghen tuông của tuổi trẻ, nên có sự thù tức cá nhân giữa Sinh đối với anh B. Đặng Văn Sinh đã đem sự bức tức đó tâm sự với Trần Tuấn Nam để rồi hai bị cáo Nam và Sinh đã thống nhất sẽ đánh “dần mặt” anh B với mục đích chỉ để cảnh cáo, từ đó anh B chấm dứt hành động tán tỉnh bạn gái của Sinh.

Suy nghĩ và nhận thức của các bị cáo là rất bộc trực và ngây thơ theo lối tư duy của người chưa trưởng thành. Hậu quả của nhận thức và hành vi đó là các bị cáo gây thương tích cho anh B. Mặc dù thương tích của bị hại B không lớn nhưng hành vi của các bị cáo là nguy hiểm cho xã hội, trực tiếp xâm phạm đến sức khỏe của người khác là khách thể được Bộ luật Hình sự bảo vệ.

Hành vi của các bị cáo cần được xem xét phù hợp, tương xứng với tính chất, mức độ, lỗi mà các bị cáo gây ra, trên cơ sở lấy răn đe, giáo dục là cơ bản, giúp các bị cáo nhận thức đúng về cách hành xử trong cuộc sống, đặc biệt trong các mối quan hệ tình yêu đôi lứa. Việc xét xử các bị cáo cũng là một hình thức giáo dục, hướng những nam, nữ thanh niên đang ở độ tuổi cấp sách tới trường có thêm bài học khi tham gia vào mối quan hệ yêu đương, giúp các em có đủ nhận thức và hành trang để bước vào đời đúng mực, không lệch chuẩn. Từ đó hướng dẫn mỗi cá nhân có tư duy, nhận thức đúng về quan hệ yêu đương, bạn bè và cách ứng xử đúng cả về đạo đức và pháp lý.

Tại tòa, các bị cáo thể hiện thái độ ăn năn hối cải, đó là trực tiếp, công khai xin lỗi bị hại. Bị hại chấp nhận lời xin lỗi của các bị cáo. Các bị cáo có nhân thân tốt, phạm tội ít nghiêm trọng nên được hưởng các tình tiết giảm nhẹ. Kết thúc phiên tòa, cấp sơ thẩm tuyên phạt bị cáo Sinh 9 tháng tù, Nam 6 tháng tù nhưng cho cả hai được hưởng án treo.

Sau phiên tòa, đại diện bị hại có đơn kháng cáo đề nghị hủy án sơ thẩm để tiến hành điều tra lại. Bồi theo đại diện bị hại, có vi phạm nghiêm trọng về thủ tục tố tụng hình sự, hành vi phạm tội của bị cáo có dấu hiệu của tội “Giết người”... Tuy nhiên sau khi nghị án, HĐXX TAND TP Hà Nội tuyên bác kháng cáo, y án sơ thẩm. **VÂN THANH**

Sin Suối Hồ – Từ bản ma túy trở thành bản du lịch

Nằm dưới ngay chân núi Sơn Bạc Mây, huyện Phong Thổ, Lai Châu có một bản người H'Mông độc đáo với 5 không: không uống rượu, không khói thuốc, không cờ bạc, không chích hút ma túy và không đổ rác bừa bãi... Từ bản ma túy, Sin Suối Hồ trở thành bản du lịch cộng đồng thu hút khách du lịch nhất.

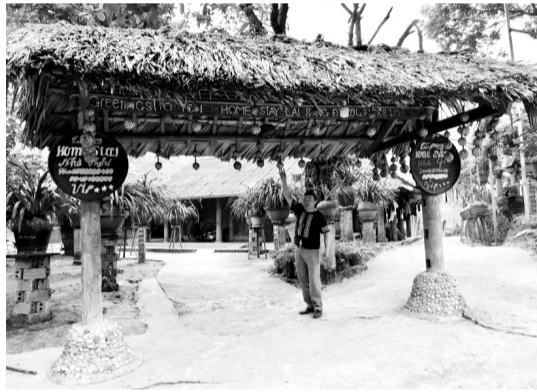
● Các sơn nữ với điệu múa dân tộc H' Mông.

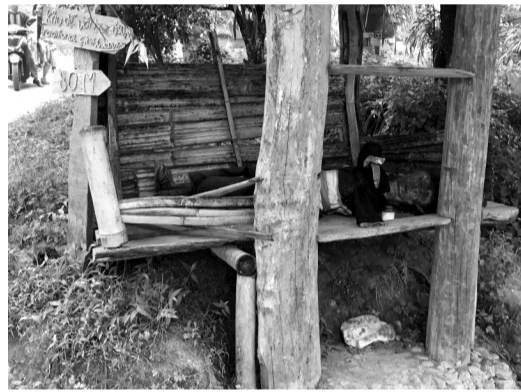
● Sơn nữ Hàng Thị Qua đang dẫn du khách đi thăm bản Sin Suối Hồ.

● Chàng trai, cô gái H' Mông đón du khách bằng nụ cười và cốc tre nước thảo quả pha mật ong.

● Một người dân bản phát triển kinh tế gia đình khi làm homestay và trồng lan.

● Tượng người đàn ông H' Mông gục xuống khi đang phê thuốc phiện được đặt trước cổng nhà lối dẫn vào bản.

Đắm say với “Suối Có Vàng”

Bản du lịch cộng đồng Sin Suối Hồ nằm ở độ cao gần 1.500m so với mực nước biển, cách thành phố Lai Châu hơn 30km. Sin Suối Hồ trong tiếng Mông dịch là “Suối Có Vàng” - những dòng suối trong trẻo, mát lạnh cùng cảnh quan thiên nhiên thơ mộng, khí hậu mát mẻ quanh năm. Đến đây, du khách thả hồn giữa thung lũng đẹp như bức tranh tạc giữa núi rừng. Trên rẻo cao, bản Sin Suối Hồ được tô điểm bằng ruộng bậc thang xanh mướt, thác Trái tim đỏ xuống vang vọng giữa khu rừng già, tạo cảnh kỳ vĩ, hoang sơ không kém phần thơ mộng.

Vượt qua con đường đồi núi uốn lượn, mây mờ giăng phủ, du khách bỗng lạc vào bản Sin Suối Hồ với những cô sơn nữ đẹp mộc mạc, chất phác, nụ cười tỏa nắng nâng ống tre đựng nước thảo quả pha mật ong thơm dịu mời khách phương xa thưởng thức.

Sin Suối Hồ cũng là một bản H'Mông hiếm có với du lịch cộng đồng được quy hoạch tổng thể, khang trang, sạch đẹp; lối kiến trúc riêng, độc đáo, mang đậm bản sắc dân tộc. Du khách ai nấy đều ngạc nhiên trước khung cảnh bản làng trên miền núi cao heo hút lại ngăn nắp, xinh xắn. Hai bên đường vào những cây hoa địa lan, vườn đào nở rộ cuối xuân như chào đón du khách.

Sơn nữ xinh đẹp Hàng Thị Qua đưa du khách tham quan những chiếc công độc đáo “có một không hai”. Những chiếc công nhà dân được trang trí bằng hình nông cụ. Có nhà đeo cột công gỗ bằng lõi liềm, có nhà đeo cột mô

phong theo chiếc búa, chiếc rìu... Đặc biệt, Sin Suối Hồ vẫn giữ nguyên được bản sắc văn hoá cùng phong tục, nếp sống thuần hậu, mộc mạc, tự nhiên của người H'Mông. Đó là chợ phiên dù nhỏ nhưng vẫn đầy màu sắc và nhộn nhịp với những sản vật núi rừng. Những em bé trong bản mắt tròn vo theo mẹ bán nông sản, thảo dược, thổ cẩm tại chợ phiên tổ chức vào thứ bảy hàng tuần.

Bản du lịch cộng đồng người H'Mông còn nguyên sơ nhưng các dịch vụ cơ bản như lưu trú khá thuận tiện với những đồ dùng thân thiện với thiên nhiên. Du khách có thể lựa chọn lưu trú tại nhà cộng đồng hoặc trải nghiệm với phòng nghỉ độc đáo đặt trên cây thường được gọi là các tổ chim. Một quán cafe treo leo giữa triền núi làm khách mê “check-in” say lòng khi nhâm nhi tách trà, cafe nóng ngắm ánh bình minh, hoàng hôn mê hồn đỉnh núi.

Bản “5 không” giữa đại ngàn

Mỗi năm, Sin Suối Hồ thu hút chục nghìn lượt du khách trong và ngoài nước. Từ năm 2016, Sin Suối Hồ được bầu chọn là “Điểm du lịch thu hút du khách nhất”. Năm 2019 bản Sin Suối Hồ đã vinh dự được Hiệp hội Du lịch Việt Nam tặng Bằng khen “Làng du lịch cộng đồng tiêu biểu năm 2019” vì có thành tích xuất sắc trong xây dựng, tổ chức và phát triển du lịch cộng đồng.

Không phải ngẫu nhiên, người dân “Suối Có Vàng” đạt được nhiều thành tích, “thay da, đổi thịt” như vậy. Ông Vàng A Chính, Trưởng bản Sin Suối Hồ cho biết,

bản văn hóa Sin Suối Hồ có lịch sử khoảng 300 năm. “Trước kia ở đây chỉ khoảng trên 100 hộ người H'Mông chuyên trồng thuốc phiện để buôn bán và tiêu thụ. Hậu quả là hơn 90% dân bản trở thành con nghiện. Sin Suối Hồ từng là “điểm nóng” ma túy. Nhiều năm liền, Sin Suối Hồ oằn mình vật vã với nghiện ngập, đói nghèo, bệnh tật và tội phạm, được xếp vào diện bản làng nghèo nhất, nhiều tệ nạn nhất tỉnh Lai Châu” - ông Hàng A Xà - một người uy tín trong làng kể lại. Mặc dù nhiều biện pháp hỗ trợ thoát nghèo, thoát nghiện nhưng người dân Sin Suối Hồ vẫn cứ mãi loay hoay trong tăm tối, tuyệt vọng. Ở bản thường xảy ra trộm cắp và tệ nạn xã hội. Tương chừng bản làng này sẽ bị tuyệt chủng, người nghiện không bao giờ cai được, bản không còn tương lai nữa.

Sin Suối Hồ đã phải trải qua một sự chuyển mình đau đớn từ đây vực trở thành bản du lịch cộng đồng xinh đẹp, văn minh không hề dễ dàng. Ông Vàng A Chính nhớ lại những lần thuyết phục bà con dân bản cùng làm mô hình du lịch cộng đồng, ai ai trong bản cũng quả quyết sẽ không bao giờ làm được. Họ bản lùi, thậm chí còn tỏ thái độ thách thức với những lời nói khó nghe.

Bắt đầu từ năm 1995-2005, ông Chính và ông Xà là những người tiên phong vận động người dân cai nghiện. Người dân đã đeo khúc gỗ thành tượng người đàn ông mặc trang phục H'Mông nằm gục khi say thuốc phiện đặt ngay cổng lối vào bản như một lời cảnh báo sự nguy hiểm của ma túy.

Đến năm 2014, bản Sin Suối

Hồ thành công, không còn ai ở bản nghiện hút. Cai nghiện được rồi, làm thế nào để dân mình thoát khỏi cái nghèo đói bủa vây bao nhiêu đời nay? Bà con ở bản Sin Suối Hồ với 100% đồng bào dân tộc H'Mông xưa nay chỉ quanh quẩn bên nương ngô, ruộng lúa.

Nhớ lại những ngày đầu tiên bắt tay vào vận động bà con cùng phát triển mô hình du lịch cộng đồng, Trưởng bản Chính tâm sự khó khăn nhất là thay đổi tư duy của đồng bào H'Mông ở vùng này. Khi vận động bà con làm con đường, một số hộ dân phản đối: “Chúng tao đi đường đất mấy đời người không chết, tự dưng đi làm đường bê tông để làm gì? Ai muốn làm thì làm, chúng tao không làm”. Rồi thì: “Làm du lịch cộng đồng khó lắm, bao đời nay, chúng tao chỉ biết trồng ruộng lên nương, thả con lợn ở rừng để ăn, có biết chữ đâu, chúng tao chịu thôi, kệ chúng mày”; “Ăn chẳng no cái bụng, giờ về ra du lịch với trồng lan”...

“Mưa dầm thấm lâu”, sau bao tháng ngày kiên trì, Trưởng bản và ông Hàng A Xà dần thay đổi tư duy người dân bản. Trước hết, những người uy tín trong bản phải bắt tay vào tu sửa nếp nhà mình cho sạch sẽ, tươm tất. Tu sửa nhà xong, họ hào hào trai tráng trong bản làng cùng chung tay sửa sang lại tất cả khu vực đất đai, nhà cửa của bản, sửa hết từ cổng chào cho đến đường bản. Còn các thôn nữ trồng các loại cây hoa, tô đẹp con đường, làm những thùng rác gỗ ngộ nghĩnh. Người uy tín trong bản bắt đầu vận động các gia đình làm dịch vụ homestay đón khách du lịch, nhà không có điều kiện thì

nuôi lợn, nuôi gà, nuôi lợn, trồng rau cung cấp thực phẩm. Mỗi nhà mỗi người mỗi việc, cả bản cùng chung tay làm.

Được Nhà nước hỗ trợ xi măng, ông Chính cùng với Ban Quản lý bản vận động bà con góp công sức, vật liệu làm đường bê tông trực bản. Đường nội bản được đổ bê tông, đi lại thuận tiện, bà con trong bản ai cũng vui mừng, phấn khởi. Ông Chính tiếp tục vận động người dân trong bản đóng góp, ai có tiền góp tiền, ai không có tiền thì góp sức đổ bê tông các tuyến đường nhánh...

“Trước đây bản nghèo lắm, đến cái ăn, cái mặc còn không đủ, nuôi con lợn, con gà, có thóc lúa cũng không bán được. Nhưng từ ngày phát triển du lịch, đường vào bản luôn sạch sẽ, du khách tới thăm và mua nông sản khiến đời sống bà con thay đổi rất nhiều” - ông Hàng A Xà phấn khởi.

Khởi đầu chỉ có 2 gia đình làm homestay, nhờ sự giúp đỡ huyện Phong Thổ và tỉnh Lai Châu hướng dẫn bà con cách làm, tổ chức các dịch vụ đón khách giới thiệu về văn hóa, về các điểm tham quan cũng như giới thiệu cho khách các món ăn truyền thống của đồng bào dân tộc H'Mông. Đến nay, cả bản có trên 10 hộ làm homestay. Mỗi homestay có công chào, biển báo bằng gỗ với dòng chữ tết bằng dây thừng hoặc dây mây ghi số điện thoại, các dịch vụ, tên chủ nhà... Số gia đình còn lại tăng gia sản xuất nuôi lợn, gà, chăn dê, thả cá, trồng rau... để phục vụ khách du lịch. Các chàng trai, sơn nữ ở bản được đi học nấu ăn, học ngoại ngữ, học trang trí buồng phòng, học hướng dẫn du khách khá bài bản.

Những homestay thân thiện với môi trường sắp xếp rất gọn gàng, sạch sẽ, mang lại cảm giác ấm áp, yên bình cho du khách. Du khách được cùng ăn, cùng ở với chủ nhà đầy thân thiện, du khách thêm hiểu về cuộc sống, con người và giá trị truyền thống dân tộc.

Cùng với đó, ẩm thực của người H'Mông cũng rất độc đáo: bánh dày, thịt treo gác bếp, lợn cắp nách, mèn mèn, gà đen... Phụ nữ của bản vẫn giữ được truyền thống văn hóa tự dệt vải, may trang phục cho chính mình và làm quà tặng du khách. Buổi tối, các cô gái, chàng trai cùng nhảy múa bên đồng lửa, hát những bài hát người H'Mông cùng trò chơi dân gian giữa bánh dày với sự tham gia hứng khởi của các du khách. Bản Sin Suối Hồ để lại ấn tượng trong lòng du khách nhờ cộng đồng người dân đoàn kết, thân thiện, hiếu khách, sống văn minh.

Ngoài làm du lịch, bản Sin Suối Hồ còn phát triển giống địa lan địa phương. Không ít hộ vừa làm homestay vừa trồng địa lan, phong lan, hoa đào và các loại cây ăn quả như mận, đào, táo mèo, chăn nuôi gà, lợn, dê, thả cá... thu về 200 - 300 triệu đồng/năm.

Chia tay bản Sin Suối Hồ, du khách vẫn vương những tiếng khèn đập diu của chàng trai H'Mông, đôi môi tươi mướt như cánh lan rừng khoe sắc của sơn nữ và tiếng thác Trái tim cuộn cuộn chảy dòng nước tinh khiết, dịu ngọt giữa mây ngàn bông bành Tây Bắc. **THUY DUONG**

Ra đời từ năm 2020, dự án Trường Ca Kịch Viện do một nhóm học sinh chủ yếu đến từ các trường trung học phổ thông (THPT) trên địa bàn thành phố Hà Nội thực hiện nhằm xây dựng một “bảo tàng” trực tuyến về nghệ thuật sân khấu truyền thống và diễn xướng dân gian Việt Nam. Với nội dung mạch lạc, dễ hiểu cùng cách trình bày đồ họa đẹp, trang web của dự án đã thu hút được sự quan tâm của nhiều người trẻ. Sau hơn 2 năm thành lập, trang web đã có gần 100.000 lượt truy cập. Theo những người thực hiện dự án thì “Ca Kịch” trong tên gọi là kịch và ca hát, gắn với chữ “Trường” thể hiện tính trường tồn của nghệ thuật biểu diễn dân tộc. “Viện” ở đây có thể hiểu là một “học viện” hay “viện bảo tàng” nhằm giáo dục, sưu tầm và trưng bày những nét đặc sắc của các loại hình nghệ thuật này.

Có thể nói Trường Ca Kịch Viện là dự án của những người rất trẻ với mong muốn đưa nghệ thuật biểu diễn truyền thống đến gần hơn với mọi người thông qua ứng dụng nhân văn số (một lĩnh vực học thuật nằm ở vùng giao thoa của kỹ thuật số và các ngành nhân văn). Cụ thể dự án ứng dụng sự phát triển của công nghệ, kỹ thuật trong thời đại số vào việc bảo tồn, lưu giữ và tuyên truyền các giá trị văn hóa truyền thống.

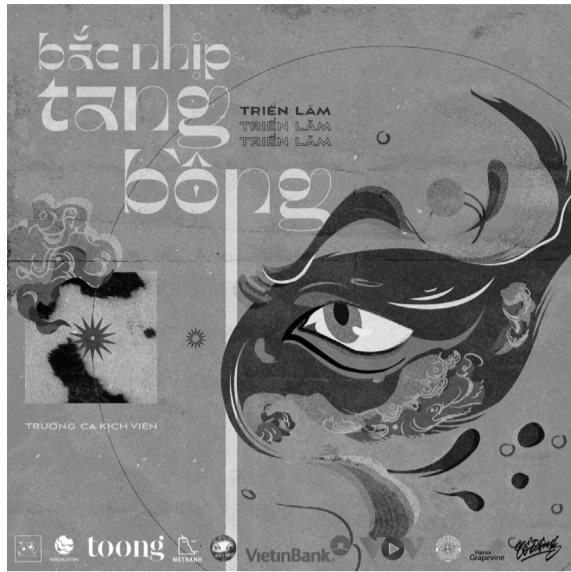
Gọi về giấc mơ xưa

Bùi Yến Linh là Trưởng Ban Tổ chức của dự án Trường Ca Kịch Viện chia sẻ về hành trình và tham vọng lớn lao của dự án này. Cô cho biết, sáng lập ra dự án Trường Ca Kịch Viện là Nguyễn Hữu Dương, cựu học sinh Trường THPT Chuyên Hà Nội – Amsterdam. Dương có niềm yêu thích với nghệ thuật sân khấu nước ngoài, đặc biệt là nhạc kịch.

Khi du học tại Úc, Dương nhận ra là hiểu biết về nghệ thuật nước nhà là rất ít. Từ đó, Dương đã tò mò tìm hiểu và nhận ra là biểu diễn truyền thống Việt Nam vô cùng hay. Là học sinh yêu thích công nghệ, Dương đã tìm hiểu về nhân văn số và nhận thấy đây là một phương tiện vô cùng hữu ích trong việc quảng bá và bảo tồn các giá trị văn hóa và nghệ thuật. Vào tháng 12/2019, Trường Ca Kịch Viện ra đời với khởi đầu khoảng 30 thành viên trải rộng khắp cả nước, chủ yếu là học sinh THPT.

“Yêu thích công nghệ, từ lâu em đã tìm hiểu về nhân văn số và nhận thấy đây là phương tiện vô cùng hữu ích trong việc quảng bá và bảo tồn các giá trị văn hóa và nghệ thuật. Từ đó, em cùng một nhóm bạn trẻ sáng lập Trường Ca Kịch Viện với mục đích sử dụng các phương tiện truyền thông hiện đại để đưa nghệ thuật biểu diễn truyền thống tới các bạn trẻ để họ thấy được cái hay, cái đẹp, cái liên quan đến đời sống hiện đại của nghệ thuật nước nhà, để rồi yêu nó và mong muốn góp phần gìn giữ nó” - Nguyễn Hữu Dương chia sẻ với truyền thông.

Theo Bùi Yến Linh, dự án đang có gần 30 thành viên. Khi thành lập, các bạn đều là học sinh THPT, giờ đây các thành viên hầu hết đã là sinh viên các trường

● Triển lãm Bắc nhịp tang bồng.

● Gìn giữ kịch nghệ truyền thống.

Những người trẻ tìm về điều đẹp đẽ của cha ông

“Nghệ thuật của cha ông, người trẻ để có thể cảm nhận hết được các giá trị không chỉ dừng ở việc nghe nhìn, mà cần thời gian cũng như hiểu biết để từ đó có thể chiêm nghiệm, trân quý những giá trị sâu sắc, sự đồng cảm, nể phục, trân trọng giữa thế hệ hậu sinh với những người đi trước”. Từ nhận thức này, có một nhóm người trẻ đã tiên phong đưa nghệ thuật biểu diễn truyền thống đến gần hơn với mọi người...

● Các thành viên của Trường Ca Kịch Viện.

“ Là một trong những người đã có ý kiến tham vấn với dự án ngay từ khi thành lập, trao đổi với truyền thông, NSND Triệu Trung Kiên, Giám đốc Nhà hát Cải lương Việt Nam đánh giá, các bài viết trong trang web của dự án rất chu đáo, công phu, có nghiên cứu kỹ lưỡng tuy chưa thực sự toàn diện. “Vi đại dịch nên các thành viên của Trường Ca Kịch Viện chưa có nhiều cơ hội để làm offline, nhưng chắc chắn khi đại dịch được kiểm soát, ý tưởng của họ sẽ có sức lan tỏa nhất định đến giới trẻ. Theo tôi, cái cần là các bạn ấy hành động thế nào để những giá trị truyền thống ấy tiếp cận được, tác động được đến giới trẻ, đồng thời Trường Ca Kịch Viện đóng góp được gì cho chính các loại hình ấy thông qua các phương thức hoạt động, quan điểm của mình...” - nghệ sĩ Trung Kiên nhấn mạnh.

đại học ở trong và ngoài nước. Dự án có 5 ban: Truyền thông, Nội dung nghiên cứu, Nhân sự, Tài chính, Thiết kế. “Trong quá trình nghiên cứu và tìm hiểu, bản thân mỗi thành viên dự án cũng được học hỏi và biết thêm kiến thức về các loại hình biểu diễn truyền thống, trong đó có em” - theo Linh.

Khi tham gia dự án, khởi đầu là một người trẻ có nền tảng về thiết kế, tuy nhiên Linh đã lựa chọn vào phân ban Nội dung nghiên cứu, một lựa chọn giúp Linh tiến gần tới sự yêu mến nghệ thuật biểu diễn dân gian của nước nhà. “Việc được tìm hiểu và nghiên cứu giúp em nhận thấy những giá trị hiện thực và nhân văn bên cạnh những giá trị nghệ thuật hiện hữu của các loại hình biểu diễn truyền thống. Ví dụ như xẩm

xưa là những trải lòng về cuộc đời lận đận của những người hát rong mù, hay chèo dùng đồng thời tiếng cười và bi kịch để châm biếm, phản kháng chế độ phong kiến bất công... - Yến Linh tâm sự.

Yến Linh cho rằng khi những hình ảnh, âm thanh cũ được gọi lại, được nghe, nhìn thấy khiến cô xúc động và đó là động lực lớn để cô và nhóm quyết tâm thực hiện dự án. “Để cảm nhận hết được các giá trị của mỗi loại hình biểu diễn truyền thống, không chỉ dừng ở việc nghe nhìn, em nghĩ mỗi người, đặc biệt là người trẻ sẽ cần thời gian cũng như hiểu biết về chúng, từ đó là chiêm nghiệm, trân quý về những giá trị sâu sắc. Hay có thể hiểu sự yêu thích này đơn giản xuất phát từ những đồng cảm, nể phục, trân trọng giữa người với

người, giữa thế hệ trẻ với những người đi trước. Những giá trị đó thực sự đã chạm tới cảm xúc của em và em nghĩ mọi người cũng sẽ có cảm nhận như vậy nếu họ được tiếp xúc với các loại hình biểu diễn truyền thống”, theo Linh.

Khát vọng làm sống lại kịch nghệ Việt Nam

Nghệ thuật kịch nghệ truyền thống như chèo, cải lương, tuồng hầu như ngày nay không nhiều khán giả và sân khấu ít có cơ hội sáng đèn thường xuyên. Do vậy, khi bắt tay thực hiện dự án này nhóm của Yến Linh tin tưởng sẽ làm bừng sáng lại ánh sáng của cha ông năm xưa.

“Hiện tại chúng em chưa đủ tự tin để khẳng định dự án sẽ thành công và thu hút cộng đồng. Giới trẻ xem nghệ thuật sân khấu

Dự án đã xây dựng một kho thông tin có nội dung đa dạng, mang tính chất từ thông tin đến phân tích. Bên cạnh đó, Trường Ca Kịch Viện còn hợp tác với dự án gây quỹ trẻ em Espelune tổ chức một triển lãm nhỏ kết hợp chiếu phim tại Hà Nội. Chuỗi sự kiện “Bắc Nhịp Tang Bồng” sẽ được diễn ra vào ngày 15/4 kéo dài đến ngày 15/5 năm 2022 tại Hà Nội hướng tới tôn vinh sự trường tồn của nghệ thuật biểu diễn truyền thống thông qua các tác phẩm mang “hơi thở” hiện đại. Tại sự kiện lần này sẽ có sự góp mặt của các nghệ nhân đã có kinh nghiệm hoạt động nghệ thuật trong nhiều năm. Các nghệ sĩ trẻ cũng đóng góp một số lượng không nhỏ các tác phẩm tại triển lãm, lấy cảm hứng từ đa dạng các loại hình nghệ thuật biểu diễn truyền thống.

mặc dù là một điều rất xa lạ, tuy nhiên hiện nay thực trạng này đã xuất hiện những dấu hiệu tích cực. Các bạn trẻ dần quan tâm tới các giá trị truyền thống hơn, xuất hiện nhiều nghệ sĩ trẻ lấy cảm hứng từ chất liệu truyền thống, nhiều dự án bảo tồn và tuyên truyền nét đẹp truyền thống ra đời... Với sự phát triển của công nghệ kỹ thuật hiện nay, em tin rằng nghệ thuật sân khấu sẽ dần trở nên gần gũi với tất cả mọi người, xa hơn là có thể phát triển song hành với sự tiến bộ của xã hội. Em mong những nỗ lực của Trường Ca Kịch Viện nói riêng và bộ phận giới trẻ quan tâm tới nghệ thuật biểu diễn truyền thống nói chung sẽ phần nào chạm tới cảm xúc của các độc giả, như cách nghệ thuật biểu diễn truyền thống đã chạm tới em” - Yến Linh chia sẻ.

Yến Linh cũng cho biết, khó khăn lớn nhất đối với dự án chính là việc tìm kiếm tư liệu, thông tin. Nguồn tài liệu, thông tin về các chủ đề này rất hạn hẹp. Ngoài ra, độ chính xác của các thông tin cần phải được đảm bảo. Đây là một yếu tố quan trọng đối với một dự án hướng tới phổ cập, tuyên truyền kiến thức tới cộng đồng. Không những thế, có các loại hình gần như không có ghi chép, có loại hình liên quan tới các vấn đề nhạy cảm như tín ngưỡng, tôn giáo...

Theo Linh, các thông tin để hình thành nên sản phẩm của dự án chủ yếu tổng hợp từ trên mạng, các bài báo, các video phóng sự... Ngoài ra, các thành viên còn tìm tư liệu ở Thư viện quốc gia, Thư viện Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam... Mặc dù khó khăn là vậy nhưng thật may mắn dự án nhận được sự giúp đỡ của nhiều nghệ sĩ, các học giả và những cá nhân đã có kinh nghiệm làm trong các dự án văn hóa khác như: Chèo 48h, Cổ Động, XPlus Studio, Sáng kiến văn hóa Việt Nam... Dự án còn có cơ hội được làm việc với các nghệ sĩ gạo cội như NSUT Xuân Hinh, NSUT Thanh Thanh Hiền, NSUT Chu Lượng, nghệ nhân Nguyễn Đăng Dung... Độc giả theo dõi cũng là những người góp ý trực tiếp về các nội dung mà dự án thực hiện.

TUẦN NGỌC

Nhiều quốc gia “tung chiêu” thu hút du khách Việt

Các nước đang thực hiện chiến dịch quảng bá du lịch nhằm kêu gọi cộng đồng trong nước và quốc tế tái thiết du lịch. Với các chiến dịch của mỗi quốc gia, du khách Việt sẽ được tận hưởng nhiều trải nghiệm mới mẻ, bất ngờ đầy sáng tạo và an tâm với các biện pháp tăng cường đảm bảo vệ sinh, an toàn khi đến du ngoạn nước ngoài.

● Tổng cục Du lịch Singapore chính thức phát động chiến dịch SingapoReimagine nhằm chào đón du khách Việt trở lại du lịch Singapore.

● Từ nét vẽ, đến Jeju.

● Du lịch Nhật Bản tập trung vào du lịch bền vững.

Chiến dịch SingapoReimagine

Đại diện Tổng cục Du lịch Singapore cho biết, chiến dịch SingapoReimagine là nỗ lực không ngừng của ngành Du lịch Singapore nhằm khơi dậy niềm đam mê du lịch của du khách toàn cầu, trong đó có du khách Việt Nam.

Theo Khảo sát Mức độ Yêu thích Du lịch của Tổng cục Du lịch Singapore phối hợp với Báo VnExpress thực hiện vào năm 2021, 3 mục tiêu du lịch hàng đầu của người Việt Nam bao gồm: hòa mình vào văn hóa của điểm đến thông qua việc tận hưởng các món ăn địa phương, chiêm ngưỡng kiến trúc và giao lưu kết nối với người dân bản địa. Nhiều người Việt Nam xem Singapore là một điểm đến đáng mơ ước sau đại dịch để thỏa mãn nhu cầu du lịch của mình.

“Việt Nam luôn là thị trường quan trọng của Singapore. Khung Du lịch cho người đã tiêm chủng được áp dụng, du khách Việt có thể tự trải nghiệm tại Đảo quốc Sư Tử mà không bị vướng mắc kỳ trở ngại nào. Singapore đang mong đợi chào đón du khách Việt Nam đến Đảo quốc để khám phá những trải nghiệm mới mẻ và đầy sáng tạo, khơi gợi đam mê du lịch với chiến dịch SingapoReimagine” - ông John Gregory Conceicao, Giám đốc Điều hành Khu vực Đông Nam Á của Tổng cục Du lịch Singapore (STB) cho hay.

Những du khách đam mê cảm giác mạnh có thể tìm đến các điểm tham quan hoàn toàn mới như Slingshot, trò chơi đu dây mạo hiểm cao nhất châu Á và Sky-Helix Sentosa, đài quan sát toàn cảnh ngoài trời cao nhất của Singapore và là điểm du lịch trung hòa các-bon đầu tiên ở đảo Sentosa. Nếu muốn trải nghiệm cảm giác mạnh hơn, du khách không thể bỏ qua Bảo tàng Địa ngục tại Haw Par Villa - nơi mô phỏng những tội lỗi của

con người và hình phạt tương ứng ở thế giới bên kia.

Đến Singapore, các tín đồ ẩm thực có thể thỏa sức lựa chọn hàng loạt các nhà hàng và quán bar mới mẻ, đang được ưa chuộng. Trong số đó, du khách có thể tìm thấy bảy nhà hàng fine dining cao cấp của Singapore đã vinh dự đứng trong danh sách 50 Nhà hàng Tốt nhất châu Á năm nay. Sáu quán bar Singapore cũng lọt trong danh sách 50 Quán bar Tốt nhất thế giới năm 2022.

Những cải tiến, phát minh trong ngành ẩm thực đã kiên tạo nên một xu hướng ẩm thực mới với tên gọi “Mod-Sin” - viết tắt của từ “Modern Singapore - Singapore hiện đại”. Xu hướng ẩm thực mới này đang được phổ biến rộng rãi tại các nhà hàng, quán ăn trên khắp Đảo quốc Sư Tử.

Đặc biệt, với Chiến dịch SingapoReimagine du khách có thể theo chân nam diễn viên kiêm blogger du lịch Quang Đại cùng những người bạn xứ tại Singapore để khám phá những trải nghiệm mới mẻ, độc đáo và đầy bất ngờ tại các điểm đến quen thuộc và chưa được biết đến ở mỗi khu phố. Chắc chắn, du khách sẽ đi từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác với những trải nghiệm thú vị tại 5 khu phố nổi tiếng và cả những khu ít người biết tới như Khu phố của người Hoa Chinatown, Kampong Gelam, Marina Bay, Tiong Bahru và Katong & Joo Chiat.

Không chỉ có vậy, với hành trình này du khách còn được tận hưởng trải nghiệm mua sắm ở một tâm cao mới cùng ca sĩ Doan Trang, người đang sinh sống tại Singapore. Doan Trang sẽ cùng du khách hình dung lại trải nghiệm mua sắm đầy ý nghĩa với các câu chuyện kiến tạo từ đam mê, giúp du khách kết nối với các thương hiệu nội địa Made With Passion nổi tiếng và đang phát triển tại Singapore.

Các sự kiện giải trí đóng vai trò quan

trọng trong việc định hình Singapore là một thành phố sôi động và đầy thú vị cho cả khách doanh nhân và khách du lịch. Tiêu biểu có thể kể đến Wellness Festival Singapore - “Ngày hội Sống khỏe toàn diện” đầu tiên sẽ được khởi động từ ngày 3-12/6 với các hoạt động chăm sóc sức khỏe trên nhiều địa điểm cho cả người dân bản địa và du khách. Đặc biệt, với hợp đồng đăng cai được gia hạn trong bảy năm, Giải đua xe công thức 1 Formula One Singapore Grand Prix cũng sẽ trở lại trong năm 2022. Bên cạnh giải đấu, sự kiện Grand Prix Season kéo dài 10 ngày vào cuối tháng 9/2022 sẽ giới thiệu những trải nghiệm tốt nhất trong lĩnh vực mua sắm, ăn uống và giải trí ở Đảo quốc Sư Tử.

Trước đó, từ ngày 1/4/2022, Singapore đã mở cửa trở lại không yêu cầu cách ly cho tất cả du khách đã tiêm chủng vaccine ngừa COVID-19. Đây là giai đoạn tiếp theo của lộ trình mở cửa tại Singapore, theo đó, Khung Du lịch cho người đã tiêm chủng (Vaccinated Travel Framework - VTF) sẽ thay thế Làn du lịch cho người đã tiêm chủng (Vaccinated Travel Lane - VTL). Các quy định quản lý an toàn và quy định nhập cảnh cũng được giản lược nhằm tạo điều kiện cho du khách có hành trình du lịch an toàn và liền mạch. Theo mô hình du lịch mới không yêu cầu cách ly, du khách có thể đáp chuyến bay bất kỳ đến Singapore và không cần thực hiện xét nghiệm khi nhập cảnh.

Tất cả du khách đã tiêm chủng đầy đủ và trẻ em từ 12 tuổi trở xuống sẽ được nhập cảnh khi xuất trình giấy chứng nhận kết quả xét nghiệm COVID-19 được thực hiện trong vòng 2 ngày trước khi khởi hành tới Singapore.

“Từ nét vẽ, đến Jeju”

Trong hai năm vừa qua, mặc dù du lịch quốc tế phải tạm dừng và đóng cửa, nhưng KTO Việt Nam và Cục Xúc tiến Du lịch

Jeju vẫn không ngừng cung cấp những thông tin hữu ích, cập nhật những điểm đến mới dành cho những người yêu du lịch Hàn Quốc. Những ngày gần đây, ngành Du lịch liên tục đón những tín hiệu đáng mừng như việc Việt Nam chính thức mở cửa hàng loạt đường bay quốc tế, trong đó có Hàn Quốc kể từ ngày 15/3/2022. Và kể từ ngày 1/4/2022, Hàn Quốc rút Việt Nam ra khỏi danh sách các nước tăng cường kiểm dịch. Theo đó, du khách từ Việt Nam đến Hàn Quốc sẽ không phải cách ly 7 ngày nếu đã tiêm chủng đầy đủ và đăng ký lịch sử tiêm chủng với trang web Q-Code của Hàn Quốc.

Nhằm khởi động quảng bá du lịch đảo Jeju tại Việt Nam, KTO Việt Nam và Cục Xúc tiến Du lịch Jeju đồng tổ chức cuộc thi “Từ nét vẽ, đến Jeju” dành cho những bạn trẻ đam mê vẽ, yêu hội họa thỏa sức thể hiện chuyên du lịch mơ ước của mình tại đảo Jeju, hòn đảo thiên đường của Hàn Quốc.

Thử thách “Từ nét vẽ, đến Jeju” dành cho tất cả mọi người, để tham gia, người tham dự chỉ cần sáng tạo tác phẩm vẽ minh họa kể câu chuyện du lịch của mình tại đảo Jeju (có thể tưởng tượng hoặc kể lại câu chuyện du lịch của chính mình) theo 2 chủ đề: I & Jeju (du lịch một mình) hoặc We & Jeju (du lịch cùng bạn bè/người thân/...). Và có thể tự do lựa chọn hình thức tham gia như vẽ tay/thiết kế đồ họa. Cuộc thi chính thức khởi động từ nay đến hết ngày 8/5/2022 với nhiều giải thưởng giá trị dành cho những tác phẩm xuất sắc nhất.

Nhật Bản sẽ nói lời chào mừng

Cơ quan Xúc tiến Du lịch Nhật Bản (JNTO) tại Việt Nam vừa triển khai mở rộng nội dung website thông tin, nhằm chuẩn bị cho việc mở cửa đón khách quốc tế của ngành Du lịch hai quốc gia cũng như chào mừng kỷ niệm “50 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Nhật Bản” vào năm 2023.

Theo đó, JNTO sẽ mở chuyên trang mới trên website chính thức (<https://www.japan.travel/vi/vn/>) để cập nhật các thông tin liên quan đến dịch COVID-19 tại Nhật Bản, đồng thời giới thiệu tới du khách cách tận hưởng và trải nghiệm du lịch Nhật Bản trong thời kỳ chung sống với đại dịch.

Chuyên trang này không chỉ dành cho du khách mà còn giúp các công ty du lịch tại Nhật Bản và Việt Nam dễ dàng tìm kiếm thông tin, kết nối các điểm đến, sẵn sàng chuẩn bị điều kiện để đưa khách Việt Nam du lịch tại Nhật Bản. Thời gian tới, chuyên trang này sẽ giới thiệu thông tin về Lễ hội tuyết vùng Tohoku và mùa đông Nhật Bản, việc mua sắm với nhiều ưu đãi tại các cửa hàng miễn thuế, vẻ đẹp hoa anh đào...

Theo thống kê từ JNTO, đến thời điểm đầu năm 2022, nhờ vào độ phủ tiêm chủng vaccine cùng sự ra đời của các loại thuốc hỗ trợ điều trị nên nhiều nơi đã có chủ trương sống chung với dịch bệnh, nhiều đường bay đã được nối lại khiến viễn cảnh của ngành Du lịch trở nên tươi sáng hơn. Bên cạnh đó, Chính phủ Nhật Bản cũng đang xem xét nói lời chào mừng, nâng giới hạn số lượng người nhập cảnh vào Nhật Bản từ 3.500 người lên 5.000 người mỗi ngày kể từ tháng 3/2022.

Ông Uchida Shusuke - Phó Trưởng đại diện JNTO tại Việt Nam cho biết, để hồi phục du lịch và đáp ứng xu hướng du lịch trong thời gian tới, Nhật Bản tập trung chú trọng vào du lịch bền vững; du lịch mạo hiểm khai thác những đặc trưng địa lý Nhật Bản; du lịch luxury nâng cao giá trị của các dịch vụ, hướng tới mục tiêu số lượng khách nước ngoài đến tham quan Nhật Bản vào năm 2030 là 60 triệu người, với mức tiêu thụ 15 nghìn tỷ yên. Đặc biệt là thị trường Việt Nam đang được đặt nhiều kỳ vọng cao.

BẢO MI

Tìm đến quốc gia vẫn chưa bị COVID-19 "ghé thăm"

Trong khi suốt 2 năm vừa qua, đại dịch COVID-19 phủ bóng ở hầu hết các quốc gia trên thế giới, đâu đâu cũng thấy khẩu trang, đồ bảo hộ y tế, không khí tang thương của người chết vì dịch bệnh thì Tuvalu là một trong những quốc gia ít ỏi chưa từng bị COVID-19 "ghé thăm".

● Tuvalu là quốc gia hiếm hoi dịch COVID-19 chưa ghé thăm.

Tuvalu, hòn đảo xa xôi ngoài Thái Bình Dương, là một trong số rất ít nước chưa từng có ca mắc COVID-19 nào. Tại đây, những thiết bị bảo hộ cá nhân chỉ được sử dụng chủ yếu bởi các nhân viên sân bay như Petaia Nome, người phụ trách bóc dỡ hàng hóa.

Anh Nome biết rằng nếu COVID-19 tràn đến đất nước nhỏ bé của anh - nơi cách Australia khoảng 4.000km với dân số 12.000 người, nó sẽ đến từ một trong số máy bay chở đồ y tế và thực phẩm, hoặc từ những người Tuvalu sống ở nước ngoài hồi hương. "Tôi yêu công việc của mình. Nhưng do sự xuất hiện của đại dịch, tôi thấy không an toàn và lo lắng cho gia đình ở nhà. Tôi rất cẩn thận khi xếp dỡ hàng hóa, luôn đảm bảo rằng tôi làm theo đúng quy trình khi cởi bỏ PPE. Sau khi máy bay cất cánh, tất cả chúng tôi lập tức xét nghiệm COVID-19. Và khi nhận được kết quả âm tính, tôi cảm thấy rất nhẹ nhõm và nhanh chóng trở về nhà, tận hưởng thời gian còn lại trong ngày", anh chia sẻ.

Khi không có máy bay đến và đi, đường băng của Tuvalu, được đặt tại thủ đô Funafuti, được sử dụng làm sân bóng đá hoặc phơi đồ. Đôi khi, cư dân

ngủ tại đây khi thời tiết đặc biệt nóng. Tuy nhiên, kể từ khi đại dịch bắt đầu, một phần của đường băng bị cấm vào. Nhà chứa máy bay, nằm cách sân bay khoảng 300m, trở thành trung tâm cách ly và được canh gác bởi cảnh sát.

Nước này tin rằng luôn có khả năng virus đến từ máy bay và tàu chở hàng, nhưng chỉ khi các nhân viên tuyên đấu không nghiêm túc thực hiện các biện pháp phòng ngừa.

Quốc đảo đóng cửa biên giới từ đầu năm 2020 và hiện vẫn chưa mở lại. Điều này giúp họ có thêm thời gian chuẩn bị, với khoảng 90% dân số trưởng thành đã tiêm đủ 2 mũi vaccine COVID-19 và 85% trẻ 12-17 tuổi được tiêm liều đầu tiên.

Trường học và các dịch vụ khác hoạt động bình thường. Về cơ bản, cuộc sống của người dân không bị xáo trộn. Hai trong số các hòn đảo nằm bên ngoài Tuvalu không cho phép những cư dân đảo khác chưa tiêm đủ 2 mũi vaccine nhập cảnh. Hầu hết người dân Tuvalu hài lòng với phản ứng của chính phủ đối với việc đóng cửa biên giới, nhưng điều đó cũng đi kèm với một cái giá.

Bác sĩ Tapugao Falefou, Chủ tịch Lực lượng đặc nhiệm phòng chống COVID-19, cho biết Tuvalu vẫn duy trì đóng cửa biên giới "cho đến khi có thông báo mới", ngoại trừ một số chuyến bay hồi hương.

Trên chuyến bay cuối cùng từ Cộng hòa Fiji đến Tuvalu vào tháng 3/2020, De'Allande Pedro, khi đó là học sinh lớp 11 ở Fiji đã quyết định trở về quê nhà và bắt đầu theo học tại ngôi trường trung học duy nhất ở thủ đô Funafuti.

"Nhìn lại, cháu cảm thấy rất đúng đắn khi trở về nhà. Ở Cộng hòa Fiji, trường học của cháu đã đóng cửa suốt gần một năm. Cháu hiện đang học tập và thực hiện các nghiên cứu sơ bộ của mình tại cơ sở Tuvalu của Đại học Nam Thái Bình Dương mà không phải lo lắng gì cả. Cháu được truy cập vào các khóa học một cách trực tuyến và có thể gặp các gia sư địa phương để hỗ trợ bất cứ lúc nào", nam sinh chia sẻ thêm.

Ngoài giờ học, Pedro thường chơi bóng bầu dục trên đường băng, câu cá và cưỡi ngựa quanh đảo vào ban đêm.

HOÀI THU

Trung Quốc trợ cấp mua nhà ở cho gia đình có 3 con

Để khuyến khích sinh đẻ, hiện nay rất nhiều địa phương tại Trung Quốc bảo đảm nhà ở và trợ cấp mua nhà ở cho các gia đình 3 con.

Cụ thể, thành phố Miên Dương, tỉnh Tứ Xuyên mới đây ban hành thông báo về "thúc đẩy sự phát triển ổn định và lành mạnh của thị trường bất động sản" (dự thảo lấy ý kiến), đề xuất cung cấp các chính sách ưu đãi đối với việc mua nhà cho các gia đình có nhiều con, bao gồm cả việc thực hiện trợ cấp tài chính. Tại khu đô thị Miên Dương, mỗi hộ gia đình đông con mua nhà sẽ được hỗ trợ 200 NDT (khoảng 30 USD) cho mỗi mét vuông và tối đa lên đến 20.000 NDT (khoảng 3.000 USD).

Huyện Lâm Trạch, tỉnh Cam Túc; Thành phố Hải An, tỉnh Giang Tô và nhiều nơi cũng đưa ra các biện pháp ưu đãi về nhà ở dành cho các hộ gia đình có con thứ 2 và thứ 3 tại khu vực đô thị và khu dân cư tập trung ở làng mạc và thị trấn.

Tỉnh Quý Châu yêu cầu tất cả các địa phương và các sở liên quan cần cải thiện, thực hiện các biện pháp kiểm soát bất động sản, nghiên cứu và xây dựng chính sách hỗ trợ nhà ở cho việc sinh con thứ 3 và thực hiện các chính sách ưu đãi khác biệt đối với việc mua nhà ở, giảm gánh nặng của việc nuôi con chưa thành niên.

Tỉnh Phúc Kiến cũng yêu cầu chính quyền cấp quận có thể xây dựng, thực hiện chính sách ưu đãi cho thuê và mua nhà ở cho các gia đình đủ điều kiện dựa trên gánh nặng của việc nuôi dạy trẻ vị thành niên.

Hiện nay ở Trung Quốc, tác động của việc trợ giá mua nhà ở mỗi nơi mỗi khác. Một số thành phố ở miền Trung, miền Tây và miền Bắc Trung Quốc giá nhà ở tương đối thấp, do đó ưu đãi về nhà ở có tác dụng khuyến khích sinh sản, giảm gánh nặng mua nhà thể hiện rõ nét hơn.

Do đó, để thích ứng với thời đại chính sách 3 con, ngành bất động sản cần quan tâm đến giá nhà đất và các khoản trợ cấp ưu đãi mà còn phải quan tâm đến vấn đề giáo dục trẻ em liên quan đến bất động sản, đặc biệt phải tính đến việc đảm bảo nhu cầu của các gia đình đông con, giải quyết vấn đề chăm sóc con cái khi cả hai vợ chồng đều là nhân viên văn phòng...

Bên cạnh đó, ngoài việc đảm bảo nhà ở cho các gia đình có nhiều con, điều quan trọng là phải đảm bảo tốt hơn việc chăm sóc và giáo dục trẻ. Chỉ sau khi những vấn đề này được giải quyết, toàn xã hội mới sẵn sàng sinh thêm con, đồng thời cũng sẽ thúc đẩy thị trường bất động sản phát triển ổn định hơn. **THU HOÀI**

Nhật Bản trả bảo hiểm y tế cho điều trị hiếm muộn để khuyến khích sinh đẻ

Nhiều phương pháp điều trị hiếm muộn sẽ được hệ thống bảo hiểm y tế của Nhật Bản chi trả từ tháng 4/2022. Đây được xem là một trong những nỗ lực ngăn chặn tình trạng suy giảm dân số ở nước này.

Theo đó, hệ thống bảo hiểm y tế công của Nhật Bản sẽ trả 70% chi phí cho các phương pháp điều trị hiếm muộn. Trước đó, toàn bộ chi phí cho một chu kỳ thụ tinh trong ống nghiệm (IVF) là hơn 500.000 yên (gần 100 triệu đồng), cao hơn thu nhập trung bình hàng tháng của một hộ gia đình Nhật Bản.

"Thật tốt khi vì chính sách này sẽ mang cơ hội cho người ở độ tuổi 30 cần điều trị IVF nhưng chưa có tiền", chị Yuko Imamura, nhân viên tại Viện Y tế và Chính sách Toàn cầu, trụ sở tại Tokyo, cho biết. Yuko Yano và chồng đã cố gắng thụ thai trong vài năm, nhưng chưa làm IVF vì quá tốn kém. Ngay cả khi có bảo hiểm,

họ vẫn tốn 150.000 yên mỗi chu kỳ điều trị. "Vì để có con mà chúng tôi hầu như không đủ sống", người phụ nữ 31 tuổi nói.

Tuy nhiên, theo nhận định của nhiều chuyên gia, điều này vẫn chưa đủ để có thể đảo ngược được tình trạng suy giảm dân số ở Nhật Bản, khi các bệnh nhân vẫn phải đối mặt với các chi phí đáng kể khác. Họ cho rằng, Chính phủ cần phải nỗ lực hơn nữa để ngăn chặn sự sụt giảm tỷ lệ sinh trong những năm tới.

Tiến sĩ Atsushi Tanaka của Bệnh viện Saint Mother kiến nghị Chính phủ nên xem xét hỗ trợ chi phí cho các phương pháp được đánh giá cho tỷ lệ thành công cao hơn.

Bên cạnh những kiến nghị về việc bổ sung gói hỗ trợ, Tiến sĩ Tanaka cũng tỏ ra lo ngại về việc phụ nữ Nhật Bản được khuyến khích có con sớm hơn trong khi họ vẫn phải đi làm. Một nghiên cứu gần đây của Công ty Bảo

● Nhật Bản trả bảo hiểm y tế cho điều trị hiếm muộn để khuyến khích sinh đẻ.

hiểm nhân thọ Sumitomo Life cho thấy phần lớn phụ nữ Nhật Bản nghĩ rằng họ không thể vừa đi làm vừa quyết định có em bé. Nhiều người có ý định từ bỏ công việc văn phòng toàn thời gian và làm việc bán thời gian để tập trung hơn vào việc điều trị hiếm muộn.

Hiện nay, Nhật Bản là nước trợ cấp hầu hết chi phí cho các phương pháp điều trị hiếm muộn và sở hữu số lượng phụ nữ sinh con bằng phương pháp IVF lớn nhất thế giới. Tuy nhiên, tỷ lệ sinh của Nhật Bản vẫn dao động quanh mức 1,3 - thấp hơn nhiều

so với tỷ lệ 2,1 mà Tổ chức hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) cho là cần thiết để duy trì mức dân số ổn định.

Đề trả cho bảo hiểm mới, Chính phủ đã dành 17,4 tỷ yên trong ngân sách. Song nhiều phụ nữ nói rằng vấn đề không chỉ là chi phí. Một nghiên cứu gần đây của Công ty Bảo hiểm Nhân thọ Sumitomo cho thấy phần lớn phụ nữ nước này nghĩ rằng không thể vừa điều trị sinh sản vừa đi làm.

Megumi Takai, 33 tuổi, dự định sẽ sớm rời bỏ công việc văn phòng toàn thời gian chuyển

sang làm bán thời gian để tập trung hơn vào điều trị hiếm muộn. Nhiều phụ nữ như cô đã không có thời gian để đi gặp bác sĩ trong khi vẫn phải làm việc. "Tôi ước gì xã hội ủng hộ điều này nhiều hơn", cô nói.

Trước chính sách hỗ trợ chi phí điều trị hiếm muộn, Nhật Bản cũng đã đưa ra rất nhiều biện pháp nhằm cải thiện tình trạng mất ổn định dân số tại nước này như: trợ cấp tài chính cho nhà trẻ và trợ cấp hàng tháng cho các gia đình có trẻ em. Chính sách nghỉ việc chăm con của Nhật được coi là hào phóng nhất trên thế giới khi cho các ông bố nghỉ bốn tuần, mặc dù rất ít người tận dụng hết. Đồng thời, các cơ quan, doanh nghiệp phải có trách nhiệm tạo điều kiện tốt nhất giúp nhân viên cân bằng giữa công việc và gia đình. Chính phủ còn cung cấp một số hỗ trợ tài chính cho các cặp vợ chồng có thu nhập thấp đang điều trị hiếm muộn, nhưng thay đổi mới nhất nhằm mục đích cung cấp khả năng tiếp cận rộng rãi hơn cho số đông dân số muốn IVF. **THU THƯƠNG**